

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבק שדה

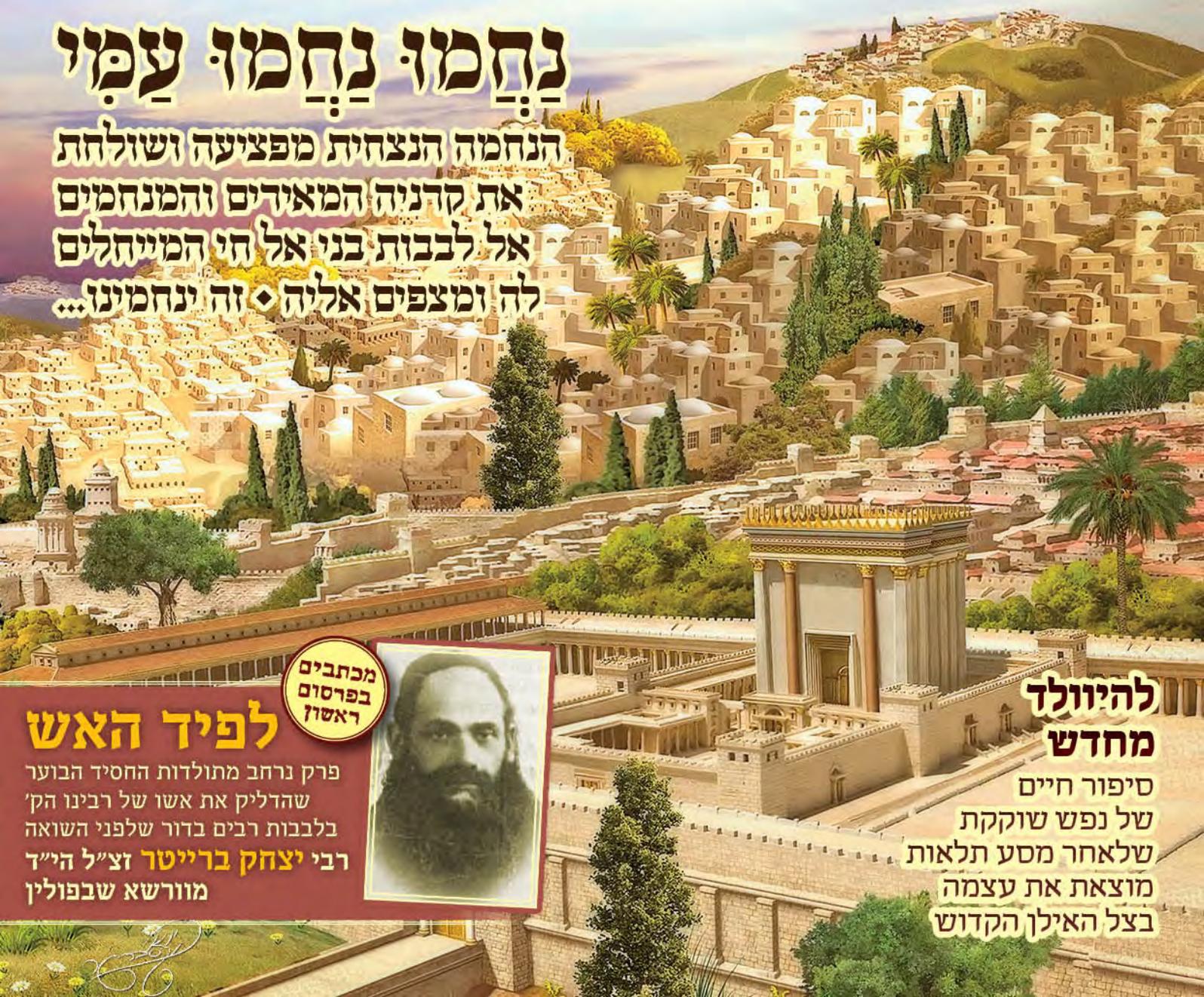
ירחון חסידי ברסלב

בס"ד | גליון 8 | מנחם אב תשע"ז

מחיר: 10 ש"ח

נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי

הנחמה הנצחית מפציעה ושולחת את קדניה המאירים והמנחמים אל לבבות בני אל חי המייחלים לה ומצפים אליה • זה ינחמנו...

לפיד האש

פרק נרחב מתולדות החסיד הבווער שהדליק את אשו של רבינו הק' בלבבות רבים בדור שלפני השואה רבי יצחק ברייטר זצ"ל הי"ד מוורשא שבפולין

מכתבים בפרסום ראשון

להיולד מחדש

סיפור חיים של נפש שוקקת שלאחר מסע תלאות מוצאת את עצמה בצל האילן הקדוש

"זה ינחמנו"

חיים ומחיה, הרי שהנחמה האמתית היא רק בהתגלותו ובידיעה והכרה ואמונה כי אורו נמצא, קיים ונצחי ולא יכבה לעולמים.

אלפי שנות בכיה וצפיה לבנין בית מקדשינו, ומאתיים שנות כיסופים וגעגועים להתגלות אור האורות מגיעים לקיצם ותכליתם, קול דודי הנה זה בא, אף געגוע ובכיה אינם נאבדים חלילה, יש להם חלק בהתגלות וצמיחת אור הנחמה השמחה והתחיה.

אלפי שנות בכיה וצפיה לבנין בית מקדשינו, ומאתיים שנות כיסופים וגעגועים להתגלות אור האורות מגיעים לקיצם ותכליתם, קול דודי הנה זה בא, אף געגוע ובכיה אינם נאבדים חלילה, יש להם בודאי חלק בהתגלות וצמיחת אור הנחמה השמחה והתחיה

כל מי שנפשו נכספה וגם כלתה אליו, כל מי שרוחו ונשמתו ייחלה לאור באורו לעד, ולא המיר כבודו ונשא לשוא נפשו, זוכה ומתנוצץ בנימי לבו כבר עתה שמחתה של הנחמה וזריחתה של התחיה.

כל מי שנפשו נכספה וגם כלתה אליו, כל מי שרוחו ונשמתו ייחלה לאור באורו לעד, ולא נשא לשוא נפשו, זוכה ומתנוצץ בנימי לבו כבר עתה שמחתה של הנחמה וזריחתה של התחיה

ומשבעה דנחמתא אלו אנו עולים ובאים לימי הכסא ראשית השנה, בו יעלו מושיעים גאולי ה' לרבבות ואלפים מארבע כנפות הארץ לחסות בצל אילן החיים הגדול, אשר רק אליו קיוו וייחלו, ולקול כרוזו נקבצו ובאו.

לקבל מאתו תנחומים את תיקוניו הנוראים, לשאוב מרוח חייו הנצחיים להתרפאות מכל התחלואים, לקיים בהם דבר הנבואה 'ישעיה נח': 'ואשלם נחומים לו ולאבליו'.

"כי ילד ילד לנו בן" נתן לנו ותהי המשכה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אביעד שר שלום."

אחרי שלושה שבועות של אבלות וצער באים לקראתנו שבעה שבועות דנחמתא. פסוקי הנחמה וחזון הגאולה של הנביאים, חוצבי להבות חודרי כליות, מהדהדים ונגסכים בלבבות כשמן הטוב ומפיחים בהם רוח של תקווה ושל עוז ואמונה.

זה הרי כל התכלית של ה'קונות' להגיע אל ה'תיקון', אל התקומה והנחמה. כל הבכיה וכל הגעגועים תכלית אחת להם לגלות ולהשוף את תקוות התקוות, את אור וסגולת התחדשות החיים העומד אחר כותלנו החבוי ומסתתר בקרקדנו.

ואולם הסוד של הנחמה הוא סוד עמוק מאין כמוהו. רק מי ששחה לעפר נפשו דבקה לארץ בטנו מצער ומרירות גלות השכינה, ולבו אבל ודווה במסתרים על הסתר פניו יתברך בעולמו, הוא זה הזוכה לראות בהתגלות ושמחת הנחמה, וקרני אורה שבים ומתנוצצים בקרבו.

היה זה ב'שבת נחמו' שנת תקס"ד - עת בו היה יוצא הרועה הגדול ראש בני ישראל בן שמחה מקור הנחמה לפקוד את צאן מרעיתו לנחמם בתנחומי נצח ברוח כפליים - גילה בתורתו "עתיקא טמיר וסתים" וליקוטי מוהר"ן קמא סימן כ"א את סודו הנחמה, אשר מי שזכה לשלימות הדעת בתכלית, ולהתדבק ולהיכלל בחי החיים זוכה הוא לחיים נצחיים שאין להם הפסק כלל, ואינם כי אם מעבר מהכא להתם.

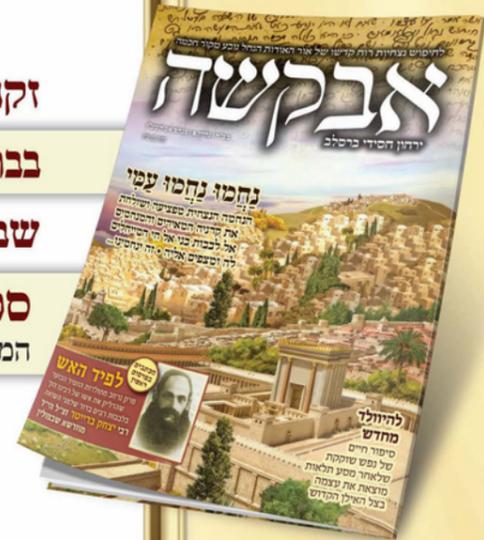
וב'שבת נחמו' אחרת עוד הוסיף להפליא פלאות לגלות ברמזי רזי תורתו "אגווים הנקראים לווים" וליקוטי מוהר"ן תנינא סימן פ"ה, היכן גנוזה ואצורה אותה נחמת אמת המובטחת מפי עליון, אשר ממנה תחל התחיה והבנין. הלוא היא הלוו הנצחי שאין כלה לעולם, הוא העצם שממנו יתחדש בנין הגוף וכל הבריאה בעידן התחייה.

כי על כן כבר מימות בראשית, לעת רבה רעת האדם ועצבון לב וחידולון החיים שלט בארץ, נתבשרו באי עולם (בראשית ה, כח) "ויולד בן" על לידת ומציאות אותו 'בן', נשמה יחידה דיחידה, 'שממנו נבנה העולם' (רש"י שם).

זה העצם וה'בן', התחדשות הבריאה אחרי כליונה, אשר הוא נחמתו יתברך ונחמת ותקוות כל הדורות, שנקרא שמו עליו "זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו", כי ממנו תוצאות חיים לחדש ולהחיות ולנחם נפש כל חי.

ואם עיקר הבכיה היא על הסתרות והיעלמות אותו אור

- 4 זקניך ויאמרו לך ניצוצי אור מכבשנו של החסיד רבי יצחק ברייטר הי"ד
- 8 בברסלב בוערת אש הנחמה והחזיון של בחירי הצדיקים היא נצחיים חיים וקיימים לעד
- 12 שבעה דנחמתא הגעגועים אחר 'מנחם משיב נפשי' המה ינחמונו
- 14 ספר סופר סיפור המשך פיענוח סידור והדפסת הספר הקדוש חיי מוהר"ן

תמונת שער: יואל וקסברגר

געגועים לקיבוץ הקדוש
אגרת בפרסום ראשון - בה מגולל החסיד רבי אהרן לייב ציגלמאן הי"ד את כיסופיו להימנות על הקיבוץ הקדוש בראש השנה באומן

עמוד אש
פרק מתולדותיו הסוערים והמלהיבים של החסיד הגדול רבי יצחק ברייטר הי"ד גדוש בנילוויים ומכתבים הרואים אור לראשונה

חיים במתנה
מהפנישה ב'שול' עד להתרפקות על הציון הקדוש סיפור התקרבות מופלא של נער צעיר מבקש ה'

לציבור הקוראים!
לקראת הופעת הגליון הבא לכבוד אומן ראש השנה יתקבלו בברכה **סיפורים מנפלאות הציון הקדוש באומן** הסיפורים המתאימים יפורסמו בס"ד בגליון יש לשלוח בכתב ברור וקריא לפקס המערכת: 0747-800-142 **בברכה, המערכת**

יו"ל ע"י מערכת **אבקשה**
טל': 0747-800-141
פקס: 0747-800-142

עיצוב ועימוד: **שוקי קנר**

© כל הזכויות שמורות. העתקת קטעי מאמרים, או תמונות, אך ורק באישור בכתב מהמערכת.

על ידי רבינו ז"ל ממש יכין כל התיקונים והאורות לכל אחד לפי מקומו ושעתו כמו בזמן שבית המקדש היה קיים

"נחמו נחמו עמי" הנחמה על שיש לנו שורש קדושת בית המקדש

העיר הלא אין לך נפש ולאמפין ואיך יאיר לנו, הסביר להם כי כל הכלים האלו [לא] היו כי אם בשביל תכלית שיאיר לכם, ואני גיליתי שורש האור ויאיר לכם בכל מיני חושך אף בלי הכלים הקודמים עד עת קץ.

כן הדבר ציוה הקדוש ברוך הוא על ידי עבדיו הצדיקים, שימשיכו האור על ידי קינות וחצות כמ"ש 'קומי רוני בלילה ועל ידי התבודדות יאיר לכל אחד שורש האור בלבד ובמחומו כמו בזמן שבית המקדש היה קיים, עד ירחם ה' על עמו ויחזיר שכינתו לציון וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות אמן.

ועתה צריכין להיות חזק באמונה, כי על ידי רבינו ז"ל ממשיכים כל התיקונים והאורות לכל אחד לפי מקומו ושעתו, אכ"ר.

(מכתב מיום ב' עקב תרפ"ח)

נתעוררתי לחזור מעט מה שדיברתי בשבת נחמו ברבים הענין של שבת נחמו לנחם את ישראל על ידי עבדיו הנביאים; הלא קשה הוא, איך מנחמים בשעה שמתו מוטל לפניו? וכן בעניינינו; הלא החורבן במקומו עומד!?

אבל פרשתי הדבר במשל: בעיר ורשה היו אוצרות של נפט וכל מיני כלים ומכונות ו'לאמפין' [מנורת נפט] להאיר לכל העיר. לימים בא שונא אל העיר ושבר והחריב את כל הנ"ל ונשארה העיר בחושך ולא היה בשום אפשרות להאיר לעיר [לארץ] ולדרים עליה, וחשבו הכל כי ידמו בחושך ואיך תבוא הישועה להם, כי להביא בחזרה כל הנ"ל צריכין זמן רב ועניינים שונים והכל חשבו את עצמם כמתיאשים.

ובא חכם אחד והראם כח העלקטיר, ובאיוו מטילי ברזל האיר לכל אחד אשר התקשר את עצמו אל מכונתו, וכאשר שאלו אותו כל

הזה הוא עד אין סוף, כי הוא באמת הצדיק יסוד העולם יסוד הפשוט שממנו נשתלשלו כל הארבע יסודות, והוא שורש נפשות ישראל, ואצלו הלימוד של 'בקי ברצוא' 'בקי בשוב' בשלימות, ואצלו נמצאים כל האורות אשר נתגלו מאז ברוא אלקים אדם על הארץ ומלפניו ומלאחריו מה שעתיד להתגלות ע"י משיח צדקנו.

(תפילה על תיקוני ראש השנה)

הצדיק עוסק גם עתה בכל תיקוני עולם

יהי רצון שמעתה על כל פנים אתחיל לחיות חיות מיושבת על פי דעת רבינו ז"ל ולידע כי כל העולם הבל הבלים ממש ואינו נשאר להאדם כי אם מה שחטף בכל יום התבודדות ותורה ותפלה, להיות חולף ועובר בין בממון בין בלי ממון, והכל אחיות עינא ממש לבלי לידע מהותו אשר על המקורבים להצדיק עומד כל העולם כולו ממש כמו שכתוב 'צדיק יסוד עולם', והצדיק עוסק גם עתה בכל תיקוני עולם על ידי מקורביו על ידי עבודתם ושיחתם ושמתם ועסקיהם.

(נחלי אמונה, לג)

תבטח בכח הצדיק האמת שערב להקב"ה שיביאך לתיקון גדול ונצחתי

ותדע כי מלחמה חרשה וניסיון חדש בא נגדך בכל יום, ירידות ובלבולים קטנות ועייפות, ובכל התגברות ההסתרה אף אם היא מסודרת בדרך הטבע, כגון בהתעורר בך הרעב או השינה גם במלובש רצון השם יתברך המנסה אותך

ניצוצי נוגה מכתבי החסיד הגדול

רבי יצחק ברייטר זצ"ל

ה"ד

במעלת ההתקרבות לצדיק האמת ונצחיות זריחת אורו לדורות עולם

והביא מחלוקת המתנגדים בעולם, ויחצו העם לשתי כתות מתחסדים ומתנגדים, וגם בין חסידים קלקל בדרכים דקים ורוחניים בהעמידו מפורסמים של שקר בעולם. גם בין החסידות הביא דרכים של הבל ומרמה והכל כדי לקלקל התיקוני עולם.

עד אשר רחם ה' על עמו ובדרך סתר וסוד בלי פרסום, שלח הצדיק האמתי ומשיח ה' ראש ושורש נפשות ישראל ראש בני ישראל נחל נובע מקור חכמה רבנו נתמן בן שמחה ותלמידו רבי נתן בן נפתלי הירץ ז"ל, להאיר פני תבל להוציא ממסגר אסיר מבית כלא יושבי חושך לאמר לאסורים צאו ולאשר בחושך הגלו, ועשה מה שעשה ותיקן מה שתיקן בדרך נפלא ונורא אשר אי אפשר למפרט בשפתא, ופינה דרך התשובה לכל נפשות בית ישראל עד עת קץ. ואין פגום ונשחת בעולם אשר לא ימצא חן ומקום ותקוה אור ודעת אמת ואמונה אצל הצדיק הזה.

הן אמת שהבעל דבר הערים בתחבולותיו הרבים להרחיק ממנו בני העולם, אבל כח הצדיק האמת

כח הצדיק האמת הזה הוא עד אין סוף

..עד אשר זכינו כי בא התגלות האר"י הקדוש, והתחיל לגלות מסתורין של ספר הזוהר הק' אשר 'בו יפקון מן גלותא' והאיר פני תבל וגילה רצונך ואורך לכל בית ישראל, כוונת כל מצוה, ודרכך הקודש בבריאת עולמך.

ואחריו החזיק 'אור חדש' אור שבעת הימים של הבעל שם טוב הקדוש אשר עליו נאמר 'עיר גיבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה', כי הוריד אורות גדולים אשר נצפנו ליחידי סגולה ובארם לכל דורשי ה' ומבקשי תורה, ובימיו ואחריו בימי תלמידיו נבקעו מעינות החכמה וארובות התבונה נפתחו ונפתח שער התשובה לכל דופקי בתשובה.

אבל בעוונותינו הרבים זה לעומת זה עשה אלקים והתגרה הבעל דבר ובקנאתו עלה והסטיך

בשמחה גדולה, לכן הודה לו על חסדו ואמור מודה אני לפניך וכו'.

(סדר היום, השכמת הבוקר)

מקורבים אליו על ידי שמצפים לישועה ונקראים על שמו ז"ל

צריכין לידע אשר אפילו אם האמת הוא כך שהרעותי את מעשי לכן עובר עלי זאת, עם כל

ההולכים בתורה ה'

כל שנה ב'אלול' אנהנו שומעים רבות על תורה ו'
אבל השנה בעזרת השם יתברך

'הולכים' עם התורה!

ביום ט"ו באב

היום בו מתחיל להתנוצץ אור קדושה ה"ימים נוראים"

יהלו המוני התלמידים הנאמנים
הסידי ברסלב די בכל רחבי תבל

ללכת עם תורה ו'
"קרא את יהושע"

עד ליום ההילולא של רבינו הק' - ה"י תשרי תשע"ה

השנה יזכו התלמידים הנלבבים - 'הנקודה התחתונה' - לכסוף
ולהתחבר ולקבל את שפע אור קדושת ה'אדם היושב על הכסא' -
ה'נקודה העליונה' - על ידי יריעות אהל תורתו הקדושה והנוראה

"עין במאמר המתחיל 'ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע בליקוטי א' סימן ו', כי
שם מדבר מכוונות אלול, והוא תקון לפגם הברית. הינו לעין באותו המאמר, ולזכות
להבין בו, ולעשות עמו איזה עבודה בעבודת השם, על ידי זה יתקן פגם הברית.."

(ליקוטי מוהר"ן תנינא, פז)

ולכל האנשים השומעים בקולנו כמו שכתבתי
בהפרט 'ויצחק בא מבוא באר לחי רואי', אשר
שם על הבאר רואים חי, אשר ראוי לקראו
באמת חי, אשר הוא חי חיים אמתיים נצחיים.

וגם כל מי ששותה מבארו הוא מקיף שיחיה
חיים אמתיים כמותו ממש, וזה כל גדלותו
לעשות כמוהו ממש, כמו שכתוב 'והייתם
כאלקים' אשר לזה המדרגה הוא צריך לבוא,
אבל לא על דרך שיעץ לו הנחש, כי אם על דרך
האמת אשר יעץ לו השם יתברך 'ומעץ הדעת
טוב ורע לא תאכל', ובכל מצוה ומצוה נכללין
באחדותו יתברך ויתעלה ואין אנו מבינים זאת
כלל וכלל ואין לנו לדבר מזה, כי הוא סתרי
יתברך שמו.

אבל זאת אנו צריכים להתדבק עם צדיק
אמת שישפיע עלינו אמונה שלימה כאמונתו
השלימה, כמותו ממש, זאת אנו צריכים מאד
מאד להאמין בהשם יתברך בתכלית, תכלית
המדרגה העליונה שאין שלימות אחריו.

(נחלי אמונה לב)

ממנו עד משיח לא יהיו חדשות

"התחדשות דרך האמת היתה חמש פעמים
בעולם, ואלו הן: משה רבינו. רבי שמעון בן
יוחאי. רבי יצחק לוריא. רבי ישראל בעל שם
טוב. והניחל ניזבע מ'קור ח'כמה, וממנו עד
משיח לא יהיו חדשות. בכל מקום שנזכר 'צדיק'
בליקוטי מוהר"ן, הכל על הצדיק הנ"ל."

(חלוקי הנחל, עמוד הצדיק)

"אין להאדם להשתדל להיעשות זה הצדיק,
ואין לו לחשוב כי כל מי שרוצה ליטול את
הכתר הזה נוטל, כי זהו עניין של מפורסם של
שקר שהובא ב'ליקוטי מוהר"ן."

כי אם, כל אחד צריך לקבל מזה הצדיק
הנתגלה בכמה דורות שזהו עניין של התנוצצות
משיח וההכנה לגאולה.."

(שם)

"לידע, כי חידוש כמו הניחל ניזבע מ'קור
ח'כמה עוד לא היה בעולם, כי הוא הכין כלים
למשיח צדקנו והמשיח ילחום בהם לתקן
העולם."

(שם)

■

כשנותנין על הדפסת ותפוצת דעת הצדיק בעולם - זהו תיקון העולם

הקדושים, ועל ידי תפוצת ספריו ודעתו הק'
על ידי הצדקה שנותנין לאנשיו המפיצים
דעתו בעולם, ובפרט על הדפסת ספריו
הקדושים.

לכן נקראים ישראל "בנים", על ידי
"שבוגין" הקדושה בעולם.

וזהו נתיקים בשלימות על ידי שבוגין בנין
להדפסת ספריו רבינו ז"ל בעולם, ובעזרת
השם יתברך יתקיים בנו על ידי זה הפסוק
בשלימות ורב שלום בניך כו'.

בענין "הבונים" לבנות את בית ה', זהו
האמונה הקדושה, ובית המלך היינו דעת
הצדיק, מאן מלכי רבנו, מובן מכל ספרי
רבינו ז"ל, שעל ידי הצדקה שנותנין להצדיק
האמת ולאנשיו, ובפרט כשנותנין על הדפסת
ותפוצת הדעת הצדיק בעולם, שזהו תיקון
העולם להמשיך דעת וקדושת הצדיק לכל
באי עולם.

כי רבינו ז"ל הודיע לנו שעיקר תכלית
נשמתו בעת שתעלה למעלה שימשיכו אותה
למטה, וזהו נעשה על ידי לימוד ספריו

זה האמת הוא אמת - אני מקורב להצדיק אמיתי
אשר עושה על ידי תיקונים גדולים, ובאשר אני
גרוע במעשי לכן השלום הנפלא אשר זוכין על
ידי התקרבות להצדיק האמתי נתלבש בכלי
הפגומים במרירות, אבל סוף כל סוף על ידי
עניני בונה הצדיק בנינים נפלאים בודאי...

כי הוא עצמו אמר (ליקוטי מוהר"ן קט) אף
שאינו רואה בעצמו שום השתנות לטובה
ההתקרבות בעצמו הוא טוב, מה זה טוב? היינו
כנזכר לעיל שעל ידי התקרבות בעצמו, הצדיק
בונה על ידי מקורביו הנ"ל.

ואם תאמר במה הם מקורבים אם אינם
מקיימים עצותיו? יש לומר על ידי שהם מצפים
לישועה וכו' ונקראים על שמו ז"ל ובפרט אם
הם זוכין לפתוח את פיהם לקדושה ולטהרה
ואומרים אף בפיהם ומשפה לחוץ אף שלבם
עוד רחוק מהדיבורים ומכל שכן מעשיהם, עם
כל זה הצדיק עושה את שלו ומעלה על ידי זה
שעושים מה שלא עלה מימות עולם.

(נחלי אמונה, כט)

כל מי ששותה מבארו
הוא מחיה שיחיה חיים
אמתיים כמותו ממש

..כי אנו הברסלבר חסידים זכינו בעזרת השם
אשר חסדו גבר עלינו לגלות חדשות בעולם לנו

”לימוד ההתחזקות הכלול מהתעוררות, הוא שיתעורר האדם בכל לבבו ונפשו לעסוק בלימוד הזה, בלימוד, ובמעשה, ובקיום. שיקיץ ויקום משינתו ונבלותו, לרנן ולשמוח ולבטוח ברוב טוב ורחמי השם יתברך, אשר בלי ספק יגאלנו, ויחיה גם אותנו, בחיים נצחיים. אשר על זה כל עסק והשתדלות הדרי מטה, בהמשכתם הגאולה והתחיה הזאת”
(ביאור הליקוטים)

”נחמו נחמו עמי” - החובה להתנחם!

נחמת הנביאים וההתחזקות של בחירי צדיקייא היא נחמה והתחזקות נצחית חיה וקיימת לעד, אלו הם נחלי מים עמוקים ומעיינות ישועה של התעוררות, התחדשות ושמחה, המוכרחים לכל איש מישראל אשר איוותה נפשו להינצל ולהיגאל ממצולות ים חלישות הדעת והייאוש ולהתחזק ולהתנחם בחיים חיותו לנצח בחי החיים - ”אנכי אנכי הוא מנחמכם”

”מוכרחין להתנחם”

”נחמו נחמו עמי” - אינה המלצה בעלמא, או טפיחת חיזוק על השכם, אלא ציווי וחיוב: ”נחמו נחמו עמי” - עליכם לעסוק בתורת הנחמה, תורת ההתחזקות.

וכפי שכותב רבי נפתלי במכתבו:

”הומה לבי על צערך המר, צר לי עליך אחי, כי נועם אהבתו תקוע בלבי מעוריינו, על כן מר ומרור צערו בלבבי, אך מוכרחין להתנחם, כמו שכתוב 'נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם', והתורה היא נצחית ובכל אדם ובכל זמן, וגם עתה אומרת נחמו נחמו" ועלים לתרופה, מכתב מרבי נפתלי.

”מוכרחין להתנחם!” - הנחמה היא הכרת - ”כמו שכתוב נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם”. הקב”ה מצווה ומזהיר אותנו להתנחם...

”אינם דברים בעלמא חס ושלו”

תורת הנחמה וההתחזקות היא תורה שלימה,

ויש ללמוד אותה בתשומת לב ובעיון רב. הספר ”משיבת נפש” הוא אכן ספר נחמד, שכל אחד יכול לקרוא בו ולהשיב את נפשו. אך אסור לטעות: תורת ההתחזקות יש בה עומק לפני ממוקם, ויש להקדיש ללימודה ויישומה כוחות רבים!

אל תורת ה”התחזקות” יש לגשת ב”התעוררות” עצומה...

וכפי שמגדיר זאת רבי אברהם ב”ר נחמן בספרו ”ביאור הליקוטים”:

”לימוד ההתחזקות הכלול מהתעוררות. הוא שיתעורר האדם בכל לבבו ונפשו לעסוק בלימוד הזה, בלימוד, ובמעשה, ובקיום. שיקיץ ויקום משינתו ונבלותו, לרנן ולשמוח ולבטוח ברוב טוב ורחמי השם יתברך, אשר בלי ספק יגאלנו, ויחיה גם אותנו, בחיים נצחיים. אשר על זה כל עסק והשתדלות הדרי מטה, בהמשכתם הגאולה והתחיה הזאת” (ביאור הליקוטים, תורה ז' תניינא, אות פח).

גם ה”לימוד” דורש תשומת לב והתעוררות,

וגם ה”קיום” דורש כמובן השקעה.

שכן, תורת ההתחזקות אינם דיבורים בעלמא, אלא דרך חיים של ממש. וכלשונו של מוהרנ”ת במכתבו לבנו:

”כי כל מה שדיברנו הרבה שצריכין להחיות את עצמנו בכל נקודה ונקודה טובה, וביותר במה וכו' ושהצילנו מהתנגדות על עצם האמת וכו' - הכל אינם דברים בעלמא חס ושלו. רק העיקר לילך בהם ולקיימם! והעיקר בעת שצר להאדם בדעתו באמת מחמת קלקוליו חס ושלו וכיוצא, או צריך ביותר להחיות את עצמו בכל זה” (עלים לתרופה, מכתב מיום ב' פקודי תקצ”ג).

אילו הייתה תורת ההתחזקות רק אוסף של דיבורים יפים, היינו יכולים לרפרף בין דפי ה”משיבת נפש”, להתענג על קריאתו, ולהמשיך את החיים... אך כשמדובר בדרך חיים שלימה, עלינו להקדיש לה תשומת לב, עיון ומחשבה.

הניסיון השני...

כחסידי ברסלב אנו רגילים לשמוע המון 'התחזקות', אך דווקא מפני כך יכולה לחזור תחושה בלב, כאילו ההתחזקות היא 'חיוזק' בעלמא, כשכל אחד יכול לבחור לעצמו אם להיות עצוב ומדוכא או להתחזק ולשמוח.

אך לאמתו של דבר, ההתחזקות היא חובה גמורה!

וכשם שכשיש לו לאדם נסיון של עבירה ח"ו, הוא מבין שהתורה לא רק ממליצה לו המלצה טובה לבחור בטוב, אלא היא מחייבת אותו לכוף את היצר הרע ולשמוע ליצר הטוב. כמו כן ממש, לאחור מעשה, אם נפל ונכשל רח”ל, מוטלת עליו חובה גמורה לכוף את יצר העצבות והחלישות הדעת, ולבחור בנחמה ובהתחזקות...

”כי כמו שהאדם צריך לעמוד בנסיון לבלי לילך אחר תאוותיו בהיתר או באיסור חס ושלו. כמו כן צריך להתחזק לעמוד בנסיון אם כבר נכשל במה שנכשל חס ושלו. לבל יפול על ידי זה כלל, כי כל הנפילות שנופל הוא רק מעשי בעל דבר שרוצה ללכודו ברשתו חס ושלו, על ידי זה דוקא” (ליקוטי הלכות, פסח ט, כא).

היראה שמכריחה להתחזק...

עד כדי כך, שמה שדוחף אותנו להשקיע ב”נחמה” והתחזקות, זה בעצם ”יראת העונש”...

כן, ממש כך:

אנו יראים מהקדוש ברוך הוא ומעונשיו, ולכן אנו מכריחים את עצמנו להתנחם ולהתחזק, גם כשאנחנו מעדיפים להתפנק עם העצבות וחלישות הדעת...

שכן, כפי שאמרנו, דיבורי ההתחזקות

הומה לבי על צערך המר, צר לי עליך אחי, כי נועם אהבתו תקוע בלבי מעוריינו, על כן מר ומרור צערו בלבבי, אך מוכרחין להתנחם, כמו שכתוב 'נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם', והתורה היא נצחית ובכל אדם ובכל זמן, וגם עתה אומרת נחמו נחמו

והשמחה של רבינו הם חובה גמורה, והירא את דבר ה' מניס את כל מחשבות העצבות וחלישות הדעת, ושוקד על דלתי תורת ההתחזקות והשמחה.

וכדבריו של מוהרנ”ת בליקוטי הלכות:

”יש בני אדם הרבה כשמעיינים בספרי מוסר שמדברים מעוצם מרירת העונשים של גיהנום וכו' הם מתפחדים מאד, אבל הבעל דבר מתגרה בהם ומפילים על ידי זה לעצבות גדול יותר

מבתחילה, עד שלפעמים נופלים על ידי זה יותר חס ושלו, ויש שנופלים חס ושלו כל כך עד שבאים לכפירות חס ושלו. וכל זה, מחמת שאין להם דעת מצדיקי אמת להחיות את עצמן, ונדמה להם שכבר נשקעו בדרכיהם כל כך חס ושלו עד שאי אפשר להם לשוב עוד, ועל כן כל מה שרואין יראות עונשים, נופלים בעיני עצמן יותר ויותר.

אבל ה' יתברך חומל על עמו, ושולח עלינו הארה על ידי צדיקי הדור מבחינת היראה של משיח שימשיך היראה בשכל עליון כל כך עד שתגיע היראה לטובה אפילו להגרוע שבגרועים, שאפילו הרחוק מאד מאד יהיה לו דעת אמתי להבחין האמת שגם הוא יש לו תקוה, כי רחמיו יתברך רבים מאד מאד. ועל כן בודאי לא יפול על ידי יראת העונש, אדרבא, מיראת העונש יחזק את עצמו למצוא בעצמו נקודות טובות ולשמח את עצמו במה שהוא מורע ישראל על כל פנים, ולהמשיך על עצמו חיות ושמחה על פי כל הדרכים והעצות שהזהירנו רבינו זכרוננו לברכה, כמבואר בספריו הקדושים.

נמצא שדייקא על ידי יראת העונש יבוא לשמחה גדולה, כי יראת העונש תכריחהו לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמזהירים מאד מאד את הגרוע שבגרועים שיחזק את עצמו בשמחה תמיד על פי דרכי עצותיהם הקדושות! (ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד, יז).

המנוע שמניע ודוחף את האדם לא להימשך אחר המחשבות של קדרות וחלישות הדעת, ולהתנחם ולהתחזק, היא - יראת העונש!

ומכלל הדברים אתה שומע, שההתרשלות מלהתנחם ולהתחזק, גוררת בעקבותיה עונש...

הפגם הנורא של מחשבות ייאוש

המחשבות של ייאוש, עצבות וחלישות הדעת - הם מחשבות רעות ומגוננות. והפגם שלהם הוא לא רק שווה למחשבות אוון אחרות, אלא אף גרוע מכך...

אדם שחושב בלבו ומוחו מחשבות של עצבות ויאוש, הרי הוא מויק ופוגם ומכעיס את הקב”ה, יותר מכל החטאים העוונות והפשעים!

כך כותב מוהר"ג בפירושו:

"ואל תאמרי נואש חס ושלום, לאמר כי עוונותיך אתך, ובהם אתה נימוק חס ושלום ואי אפשר לך עוד לשוב מכסילותך ושטויותיך, כי עוונותיך עברו ראשך, עד אשר חס ושלום אבד נצחך ותוחלתך. אהה אהה, חוס וחמול עליך ועל מעט ימיך החרוצים שיש לך עוד להתממה מעט בזה העולם העובר כהרף עין, ואל תאמרי כדברים האלה חלילה, כי זו קשה מן הראשונה. כי מחשבות ורעיונים ובלבולים כאלה, קשים ומזיקים, ומכעיסים את בוראך יותר מכל החטאים והעוונות והפשעים שעשית מעורך עד היום הזה!" (ליקושי תפילות, תפילה ט).

כך שאם על הרהורים רעים של עבירה רח"ל נענש האדם בגיהנום, על אחת כמה וכמה שיענש על מחשבות של ייאוש ועצבות...

הגיהנום של שלג

אם ברצונך לדעת איזה מחלקה בגיהנום מיועדת לאלו שאינם מתחזקים להתחזק - הרי לך המידע המדויק:

ישנם שני סוגים של גיהנום; "גיהנום של אש" - בו בוערת אש להבה, החזקה פי שישים מהאש שבעולמנו זה. ומאידך, "גיהנום של שלג" - בו שורר קיפאון וכפר נורא ואיום.

הגיהנום של אש מיועד לאלו שהלכו אחר חמימות התאוות, והגיהנום של שלג מיועד לאלו שהניחו לעצמם להתקרר ולהזדקן ולא לקחו ברצינות את תורת הנחמה, ההתחזקות וההתחדשות...

וכפי שכותב מוהר"ג מפורשות:

"כי יש גיהנום של אש וגיהנום של שלג, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, היינו גיהנום של אש מגיע על שנתחמם לדבר עבירה, רחמנא ליצלן, כמובא, אבל גיהנום של שלג הוא על חלישותו אחר כך כשבא לו התעוררות לתשובה, כי הכל מלאים חרטות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אבל על פי רוב, עיקר עיובו מתשובה, הוא מחמת חלישות הדעת, שנדמה לו שאינו מועיל לו עוד תשובה לריבוי עוונותיו העצומים מאד. ובפרט אותן שהתחילו כבר להתעורר משנתם להתחיל לשוב לה' יתברך, ועסקו בתורה ובמצוות איוה זמן זמנים ואחר כך נפלו מזה, העיקר הוא מחמת חלישות הדעת, מחמת שידוע בעצמו שכבר

למד תורה ועשה כמה מצוות וכו' ואף על פי כן התגבר עליו היצר הרע כל כך כאשר יודע כל זה האדם בנפשו. ומי שנשאר בזה, חס ושלום, ומניח ליפול עצמו על ידי הסתות ורעיונים של הסטרא אחרא כאלה וכאלה, הוא נידון על זה בגיהנום של שלג. שהוא קרירות עצום ומר, שהוא מידה כנגד מידה, כי על שנתקרר אחר כך על ידי חלישות הנ"ל, על כן נידון בקרירות של שלג של גיהנום!" (ליקושי הלכות, בשר בחלב ה, כט).

כי כל מה שדיברנו הרבה שצריכין להחיות את עצמו בכל נקודה ונקודה טובה, וביותר במה וכו' ושהצילנו מהתנגדות על עצם האמת וכו' - הכל אינם דברים בעלמא חס ושלום, רק העיקר לילך בהם ולקיימם! והעיקר בעת שצר להאדם בדעתו באמת מחמת קלקוליו חס ושלום וכיוצא, אז צריך ביותר להחיות את עצמו בכל זה

יש גם כאלה - ומסתמא הם רבים - שיש להם 'תור' בשני המחלקות...

"וזהו בחינת מה שמובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה שיש שדנים אותן בגיהנום, חציו של אש וחציו של שלג, היינו כנ"ל, שדנין אותן על חימום העברה בגיהנום של אש. ועל שנתקרר על ידי חלישות הדעת ולא התחזק בתשובה, דנין אותו בגיהנום של שלג וקרירות" (שם).

"כי כל ביתה לבוש שנים"

והסיכוי היחיד להינצל מאותו "גיהנום של שלג", הוא:

תורת הנחמה וההתחזקות:

רק מי שעוסק בתורת הנחמה וההתחזקות, ולומד את דרכי ההתחדשות - ניצול מאותו גיהנום, מאחר שהוא מתחדש תמיד ואף פעם לא נותן לעצמו ליפול ולקבוע ולקרירות.

ועל אותם 'מתחזקים' השוקדים על דלתי תורת ההתחזקות והולכים בה, נאמר "לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים". הם אינם יראים מהגיהנום של שלג, מאחר שהם לבושים ב"שנים", אל תקרי 'שנים' אלא 'שנים'...

"שהוא בחינת מה שדרשו חכמינו ז"ל על פסוק זה 'כי כל ביתה לבוש שנים', אל תקרי 'שנים', אלא 'שנים', שכל דברי התורה מלובשים בכפלי; נתון תתן, הענק תעניק, פתוח תפתח, כל אלו מצילין אותו משלג גיהנום, עד כאן לשון רש"י. היינו בחינת עוות ועקשנות דקדושה, כמו שהזהיר הוא זכרוננו לברכה, ואמר שצריך האדם להיות עקשן גדול בעבודת ה', כמובא בספריו הקדושים. וזה הענין של העקשנות הוא התחזקות נפלא לבלי ליפול בשום אופן בעולם, כאשר שמעתי מכמה כשרים, שעיקר התחזקותם היה על ידי זה.

וזה בחינת 'כי כל ביתה לבוש שנים', דהיינו 'שנים', בחינת כפול, פתוח תפתח וכו', היינו שכל קיום התורה תלוי בזה שיתחזק לשנות ולכפול כל עובדא טובה, או לימוד התורה וכו' שהתחיל להרגיל עצמו, שיתחזק בכל פעם לחזור ולעשות אותו הדבר שבקדושה אפילו אלף פעמים, אפילו אם עובר עליו מה שעובר. כי זה עיקר קיום התורה שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה'; לעשות הדבר שבקדושה אפילו אלפים פעמים, ולבלי להסתכל על שום חלישות הדעת שהבעל דבר והסטרא אחרא והליצנים וכו' מחלישין דעתו, רק לעשות ולחזור ולעשות הדבר שבקדושה אפילו אלף פעמים, בבחינת כי כל ביתה לבוש שנים, נתון תתן, פתוח תפתח. ולא ללמד על עצמו יצא אלא על כלל כל התורה יצא; שצריכין לכפול הדברים שבקדושה כמה פעמים, כי מיעוט רבים שנים, ועל כן 'שנים' מרמזין על ריבוי בלי שיעור. וכמו שדרשו רבותינו ז"ל על פסוק זה 'נתון תתן, אפילו אלף פעמים'. וכן בכל התורה כולה כנ"ל.

וזהו לא תירא לביתה משלג, היינו הגיהנום של שלג... ועתה מחובר יפה הפסוק הנ"ל, 'לא תירא לביתה משלג', שהוא בחינת קרירות, 'כי כל ביתה לבוש שנים', בחינת שנים, בחינת כפול נתון תתן, אפילו אלף פעמים. וכן בכל התורה והמצוות, היינו בחינת התחזקות על ידי עקשנות עצום לבלי להניח את מקומו, רק להתחזק לקיים ולחזור ולקיים לימוד התורה וקיום המצוות כל מה שיוכל לחטוף בזה הצל עובר כל חייו, אפילו אם יעבור עליו מה. ועל ידי זה, 'לא תירא לביתה משלג', שהוא קרירות. מאחר שלא הניח לקרר עצמו מתורה ומצוות על ידי חלישות וקרירות שהפיל הבעל דבר בדעתו. רק התחזק בכל פעם, לחטוף איזה טוב ולחזור ולחטוף, בבחינת 'כי כל ביתה לבוש שנים' כנ"ל. ועל כן בודאי לא תירא לביתה משלג" (שם).

•••

ובמיוחד כשמדובר בחסידי ברסלב שזכו להשתטח על ציונו של רבינו הקדוש - רבינו "נחמן" המאיר בליבות אנשיו את תורת ה"נחמה" וההתחזקות - וזכו לתת שם פרוטה לצדקה ולומר שם את העשרה מזמורים, על אחת כמה וכמה שהם לבושים במלבוש רוחני של התחזקות והתחדשות אינסופית, "כי כל ביתה לבוש שנים".

"שיני'ים' ראשי תיבות: שי'יחה על קברו

הקדוש, נ'תינה את הצדקה על שם נתן תתן, י' מזמורים - שכל אנשי ביתו ומקרביו לבושים בזה" וכוכבי אור, חכמה ובינה, הערה לא.

רק מי שעוסק בתורת הנחמה וההתחזקות, ולומד את דרכי ההתחדשות - ניצול מאותו גיהנום של שלג, מאחר שהוא מתחדש תמיד ואף פעם לא נותן לעצמו ליפול ולקבוע ולקרירות

שכן, הזוכה להשתטח על ציון רבינו הקדוש, לתת שם פרוטה לצדקה ולומר העשרה מזמורים, יסבב אתו רבינו סיבובים מסיבובים שונים, ולא יניחה להזדקן

ולהתקרר עד אשר יבוא אל תיקונו השלם.

כי "ידוע הדיבור מאנ"ש, שמה שרבינו ז"ל אמר שיוציא מן השאל תחיתות למי שיבוא על קברו הקדוש, האמת שרבינו ז"ל יעשה שם בעולם האמת מה שיעשה לטובת האיש, אבל רבינו ז"ל עושה זאת גם בעולם הזה, שמסבב עם זה האיש שיעשה תשובה שלימה בעורו בגוף, ושיתמרק הכל בחייו, עד שלא יצטרך לבוא לגיהנום" (הקדמת ציון המצוינות, לא לגיהנום של אש ולא לגיהנום של שלג...)

כשעיקר התיקון שרבינו מתקן את המתקרב אליו, הוא בכך שהוא מכניס בו כח של התחדשות תמידית, להתייגע ולחזור תמיד חתירה אחר חתירה עד שיבוא לתיקונו, וכמבואר בחיי מוהר"ן בזה הלשון:

"שמעתי בשמו שאמר, שכל אחד מאנשיו בוודאי יזכה בסוף לבוא בזה העולם למה שצריך. ואמר: שאין הקדוש ברוך הוא עושה לי זאת חס ושלום בשום פעם, ליקח ממני איזה איש מאנשיי באמצע, כלומר, רק כל אחד בוודאי יהיה ויארין ימים ושנים, ויתייגע ויחזור חתירה אחר חתירה, עד אשר יזכה לבוא לעניינו ולמדרגתו הקדושה שהוא צריך לבוא בזה העולם. אשר בשביל זה נברא. אמן כן יהי רצון" (חיי מוהר"ן, שב).

קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלקינו

בתקופת שבעה דנחמתא אלו, כשקול הקריאה מהדהדת אלינו מפסוקי הנחמה המרטיטים הנדברים על לב ירושלים, הולכים ומתנוצצים באור יקרות מקיפי סגולות תורתו של איש האלקים תיקון ותקוות כל הדורות הנקרא על שם הנחמה ♦ אנכי אנכי הוא מנחמכם

אחד הזמנים המקודשים בהם בחר רבינו הק' לגלות את תורתו הק' לעם סגולה, הוא 'שבת נחמו' (ראה חיי מוהר"ן קכו), על שבת זו היה נוסע רבינו הקדוש למקומות מושבותיהם של תלמידיו, ומקיים את דבר ה' אל נביאיו: 'נחמו נחמו עמי'... ואמנם מי יבוא בסוד דרכיו ועקבותיו אשר לא נודעו, אולם נציין מעט מבעד אחד החרכים שנפתחו בפנינו באחת מאותם תורות שמירות וגבוהות שנאמרו בשבת נחמו, הלא היא תורה כ"א: 'עתיקא טמיר וסתים'. באותה תורה נשגבה מגלה רבינו הק', כי סוד ושורש הנחמה נעוץ במקיפים העליונים ש'טמירים וסתומים מכל צד בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתגלה אלא לעתיד' (שם בתורה כ"א), השגה עליונה זו של 'עתיקא טמיר וסתים', היא הנחמה הכי עמוקה על כל הצרות והשפלות שסבלו עם ישראל בגלות הארוכה, כאשר תמלא הארץ דעה מאותה השגה טמירה יתברר לעין כל חי, ואפי' אומות העולם ידעו

ויבינו, כי 'כל הגדולה והטובה שהיה להם בזה העולם, הכל הוא לטובותינו ולגדולתנו' (שם), ואילו אנו בני אל חי 'השגתנו יהיה לאין סוף וקץ'... (שם). מקיפים אלו הם גם שורש הבחירה שבהר השי"ת בעם קרובו 'להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה' (דברים ז), כי 'אין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, כמו בשעת קריעת ים סוף, שקטרג מדת הדין! הללו עובדי עכו"ם וכו', אף על פי כן הקדוש ברוך הוא לקח אותנו לעם קדוש, נמצא שזה הדבר כמו סגולה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בחינת מקיפין' (תורה כ"א). ומסיים רבינו הק' במילים נוראות ומרעידות: 'ומי שזכה לאלו המקיפין, להוליד אותם ולהכניס אותם בפנים, נמצא שזכה להבין את הסגולה, בודאי היושר לגלות הסגולה לעם סגולה... ולהיטיב מטובו לאחרים'... (שם). רבינו הקדוש והנורא, שזכה והשיג בתכלית

כל הארץ כבודו לתלמידיהם, וכן מדור לדור, עד שיפעלו ויגמרו מה שהתחילו להאיר בעולם, שידעו הכל כי מלא כל הארץ כבודו, וישובו לה' יתברך באמת, שעל ידי זה תבוא הגאולה' (ליקוטי הלכות, נשילת ידים הלכה ו, פא).

והן הן גבורותיו, הן הן נוראותיו, שגילה לנו דרכים נוראים ועמוקים היורדים ומחוללים עד התהום, איך נוכל גם עכשיו בעת העלמה וההסתרה המתגברת לאין קץ, להמשיך עלינו את אורו המופלא ונחמתו הגדולה, כשעיקר החובה והעצה המוטלת עלינו, הוא הבקשה והחיפוש בפינו ובלבבנו את שאהבה נפשינו (חיי מוהר"ן רצה), מתוך אמונה איתנה כי 'הנה זה עומד אחר כתלנו' ועדיין רוחו הקדושה והנצחית חופפת עלינו.

וכדבריו המתוקים המשיבים את הנפש של מוהר"ן: "ועל זה אנו מבקשין בסוף הקינות 'אתה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור', שבכל דור ודור אפילו עתה בתוקף החורבן והגלות, אף על פי כן מאיר בהעלם בחינת 'כסאך', שהוא בחינת נקודה העליונה, בחינת כסא דמתכסיא וכו', רק שאין זוכין שתאיר נקודה העליונה לנקודה התחתונה, שתתגלה מלכותו כראוי לעין כל. ועל זה אנו צועקין ומתחננין 'למה לנצח תשכחנו' וכו', מאחר שבאמת מתעלם כסאך, בחינת נקודה העליונה, בכל דור ודור, גם עתה, על כן 'למה לנצח תשכחנו' וכו', רק תרחם עלינו ותשיבנו אליך..."

"על כן צריכין להתחזק לטעון כל זאת עם השם יתברך: 'הלא באמת אתה נעלם בינינו גם עתה, על כן אל תוסיף להסתיר פניך מאתנו, רק 'השיבנו ה' אליך ונשובה' וכו'. וזה בחינת הדרך של בקשת איה שגילה רבינו ז"ל לבקשו ולחפשו יתברך תמיד וכו', ועל ידי זה יזכה סוף

כל סוף שתהיה הירידה תכלית העליה" (ליקוטי הלכות, שבת הלכה ז, יח).

והלא זוהי הקריאה המדהדת אלינו מאותם פסוקי נחמה מרטיטים הנדברים בימים אלו על לב ירושלים: 'קול קורא במדבר פנו דרך ה'

אם רצונכם להשיב את נפשכם בנחמה העתידה, חפשו ובקשו אותה בדרכים ובמסילות שנכבשו על ידי הצדיקים עבד תועים במדבריות שממה וערבות חושך, כי 'אפלו בתכלית ערבה וחושך מאוד גם שם מיישרים הצדיקים מסילה לאלקינו, כי עושים גם שם מסילות ודרכים ישרים לשוב אל השם יתברך מכל מיני ירידות שבעולם' (שם).

ועל ידי הבקשה והחיפוש, ותליית העיניים בגעגועים אל 'מנחם משיב נפשי' ותחנומו המשעשעים, מורעפים עלינו ממרומי הנקודה העליונה והכסא דמתכסיא טללי נוחם, שבעה דנחמתא:

על ידי הצדיקים עבד תועים במדבריות שממה וערבות חושך

ועל ידי הבקשה והחיפוש, ותליית העיניים בגעגועים אל 'מנחם משיב נפשי' ותחנומו המשעשעים, מורעפים עלינו ממרומי הנקודה העליונה והכסא דמתכסיא טללי נוחם, שבעה דנחמתא

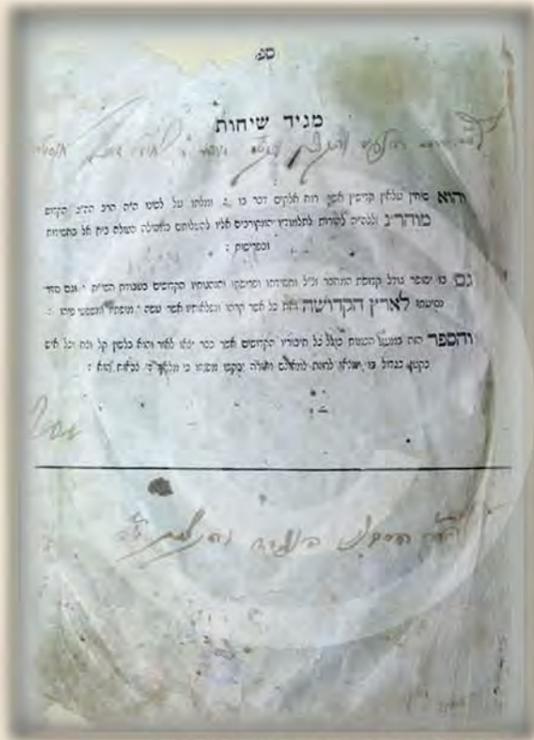
אם רצונכם להשיב את נפשכם בנחמה העתידה, חפשו ובקשו אותה בדרכים ובמסילות שנכבשו על ידי הצדיקים עבד תועים במדבריות שממה וערבות חושך, כי 'אפלו בתכלית ערבה וחושך מאוד גם שם מיישרים הצדיקים מסילה לאלקינו, כי עושים גם שם מסילות ודרכים ישרים לשוב אל השם יתברך מכל מיני ירידות שבעולם' (שם).

ועל ידי הבקשה והחיפוש, ותליית העיניים בגעגועים אל 'מנחם משיב נפשי' ותחנומו המשעשעים, מורעפים עלינו ממרומי הנקודה העליונה והכסא דמתכסיא טללי נוחם, שבעה דנחמתא:

"כי על ידי האבלות של כלל ישראל בג' שבועות ובתשעה באב, על ידי זה נמשך בחינת בנין בית המקדש כמו שאמרו רבותינו ז"ל 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה' כמובא בספרים שבסוף יום תשעה באב נצמח צמיחת קרן משיח, ואז השם יתברך מנחם אותנו בכל מיני נחמות, שהם שבעה דנחמתא שקורין מן שבת נחמו עד ראש השנה" (שם אות כד).

עדי יקויים: "כל גיא ינשא' בחינת נקודה התחתונה, 'וכל הר וגבעה ישפלו' בחינת נקודה העליונה, היינו שיתחברו ויתקשרו נקודה התחתונה עם נקודה העליונה, בבחינת 'במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו', שהשם יתברך בעוצם ענוותנותו משפיל עצמו להאיר בנקודה התחתונה, להרים מלכות דקדושה למעלה, 'ונגלה כבוד ה'' להאיר כבוד ה' על כל פני תבל, שיקויים 'והארץ האירה מכבודו', בחינת 'ברוך ה' אלקים אלקי ישראל עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ' אמן ואמן" (שם אות יח).

"כי מרחוק נראה לי עד היכן מגיע כל דיבור ודיבור שיצא מפיו הקדוש בקדושה ובטהרה, וכבר ראיתי, שתהילה לאל השיחות שהדפסנו כבר הצליחו וגם עשו פרי, עין ראתה ותאשרם, והוטבו מאד בעיני כל החפצים באמת..."

שיחות הר"ן תר"י - מהדורת רבי נחמן מטולטשין

בכמה אופנים, הן בדרך דרוש אשר דרוש דרש ברבים, הן בדרך שיחה עם כלל המון אנשים או שיחות רבות שהרבה לדבר עם כל אחד בפני עצמו, בכמה גלגולים גילגל עמנו - הכל כאשר לכל כדי להטות לבבנו אליו יתברך לעבדו באמת ובתמים. מי יתן אפוא, שנזכה למלאות רצונו באמת..."

(מתוך הקדמת ליקוטי מוהר"ן תנינא)

מוהר"ן זי"ע בענותנותו מתנצל בפני הלומדים על אי יכולתו להדפיס את השיחות, מחמת קוצר הזמן ומיעוט הממון, אך מתעתד באופן הברור ביותר ומגלה את כוונתו להדפיס הכל.

חבי רגע עד יעבור זעם

לפי המאורעות שחלפו ועברו על מוהר"ן בשנים משנת תקפ"ב ואילך, ניתן להשכיל מדוע לא היה טיפק בידין של מוהר"ן זי"ע להמשיך הלאה בימי חייו להדפיס את השיחות אודותיהם כתב בהקדמתו.

בחודש אדר בשנת תקפ"ד נסגר על מנעול ובריה אותו בית דפוס שהקים מוהר"ן זי"ע בעשר אצבעותיו אך שנתיים קודם לכן בביתו. בדפוס זה עוד הספיק להדפיס מספר ספרים ידועים וחשובים, כשתקוותו הגדולה הייתה להגשים את משאלתו הכמוסה להורית את אורו של אור האורות בעולם.

יעברו מספר שנים, ומחלוקת נוראה ועצומה פורצת, אש המחלוקת אינה יודעת גבולות,

שם, ניכר בעליל שנמצאים גנוזים באמתחתו של מוהר"ן זי"ע עוד שיחות מרבינו הקדוש לרוב, שעדיין לא הובאו בספרים הנדפסים, והוא מייעד להוציאם לאור ולהדפיסם ולהפיצם על פני תבל, וכלשונו הקי': "ואם ירצה השם עוד חזון למועד להדפיס הכל".

בכל אחת מהשיחות הקדושות הללו ראה מוהר"ן זי"ע אוצר מנוצר של 'עצות נפלאות בעבודת השם ובהלכות דרך ארץ' שיש בכוחם לחולל פלאות אצל כל הקורא ומעיין בהם. והוא מוסיף לשוח במעלתם הנפלאה של שיחות אלו, ואת אשר חזתה עינו, אלו פעולות ושינויים לטובה, הועילו ועשו אלו הדיבורים לשומעיהם, ומפליג מגודל נחיצותם לדורות הבאים:

"והנה זה הספר הקדוש נדפס כבר במאה הלוך תכף אחר הסתלקותו, ואידי דחביבא

אזדו להו, וכעת נדפסו שנית בתוספות כמה מעלות טובות, כאשר יראה המעיין בעיניו.

"גם הוספנו בסוף הספר כמה דברים נפלאים, שלקטתי מתוך שיחותיו הקדושים, ששמעתי רובם מפיו הקדוש בעצמו, וקצתם שמעתי מפי אחרים, ששמעו מפיו הקדוש בעצמו. ולאשר נפשי יודעת מאוד גודל העמקות שיש בשיחותיו הקדושים, וכמה הלכתא גברתא יכולין ללמוד מהם, וכמה עצות נפלאות בעבודת השם ובהלכות דרך ארץ יכולין ללמוד מדבריו, מי שיש לו מח בקדקדו ומסתכל על האמת, על כן אמרתי: לא אמונע הטוב להדפיס כמה דברים משיחותיו הקדושים.

"וכבר נדפסו כמה שיחות קדושות שלו בספרים הנדפסים כבר, וכעת הוספתי ללקט עוד כמה דברים כהנה, ומחמת הוצאות הדפוס ואפיסת הפנאי, כי ימים הנוראים הבאים עלינו לטובה ממשמשין ובאין, על כן היה מן הנמנע להדפיס כל השיחות הקדושות הכתובים אצלי, ואם ירצה השם עוד חזון למועד להדפיס הכל, כי מרחוק נראה לי עד היכן מגיע כל דיבור ודיבור שיצא מפיו הקדוש בקדושה ובטהרה, וכבר ראיתי, שתהילה לאל; השיחות שהדפסנו כבר הצליחו וגם עשו פרי, עין ראתה ותאשרם, והוטבו מאד בעיני כל החפצים באמת.

"והשם יתברך יזכנו לילך בדרך האמת לקיים את כל דבריו אשר הרבה לדבר עמנו

היטב היטב לכל הדברים האלה, כי אפילו הדברים הנראים כפשוטים הם דברים עמוקים ונבוהים מאוד, והן הן הדברים העומדים ברומו של עולם. והעיקר להרגיל עצמו לקיימם כפשוטו באמת ובתמימות בלי חכמות, אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל, רק חזק ואמץ מאוד, אז תלך לבטח דרךך ואשורך לא תמעד, בטחו בה' עדי עד".

"עוד חזון למועד להדפיס הכל"

כחלוף מספר שנים, בשנת תקפ"א, חזר והדפיס מוהר"ן זי"ע את שני חלקיו של הספר 'ליקוטי מוהר"ן' בכרך אחד. עד לאותה זמן היו הספרים מודפסים בנפרד. כאשר חלקו הראשון של הספר נדפס עוד בחיי רבינו הקי' בשנת תקס"ה. ואת החלק השני הדפיס מוהר"ן זי"ע בשנה של ההסתלקות כספר בפני עצמו ונקרא בשם: 'ליקוטי מוהר"ן תנינא'.

באותה הדפסה של שנת תקפ"א, בה נדפסו כאמור שני חלקי הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' יחדיו, ראה לנכון מוהר"ן זי"ע להוסיף ולהדפיס בסוף הספר את השיחות הנזכרות לעיל בתחילת מאמרנו, כשבהקדמתו לחלק השני של הספר 'ליקוטי מוהר"ן תנינא' אחר חתימת שמו, חושף ומזכיר הוא את קיומם של עוד כתובים נוספים ובהם שיחות יקרות שעדיין לא הודפסו "מחמת הוצאות הדפוס ואפיסת הפנאי".

מתוכן דבריו של מוהר"ן זי"ע בהקדמתו

'שבחי הר"ן', ולאחריו צירף עוד קובץ של מאה ושש עשרה שיחות קודש שנשמעו מפי רבינו הקי'. שיחות אלו הם אלו שברכות הימים - כפי שיטופר להלן - הפכו לגרעין הראשוני ואבן פינה של הספר 'שיחות הר"ן' בהדפסתו המאוחרות יותר.

והנה בעוד שלספר 'שבחי הר"ן' שהצמיד בסוף ה'סיפורי מעשיות' כתב מוהר"ן זי"ע הקדמה מיוחדת. הרי שלאותם שיחות שליקט מתוך כתביו אשר עמו והיכרם לספר, לא ערך מוהר"ן זי"ע הקדמה בראשיתם, ומשום כך נתקבע מעמדו של הספר 'שיחות הר"ן' כספר ללא הקדמה.

ואמנם אם כי באמת לא נערך להם הקדמה מיוחדת, בכל זאת נמצא לשיחות הללו התייחסות דברים, בשלהי ההקדמה שכתב מוהר"ן זי"ע לספר הקדוש 'סיפורי מעשיות' במהדורה הראשונה, שם הוא מזכיר בסוף דבריו בקוצר אמרים את השיחות שבחר לצרף לספר בסופו:

"גם הצגנו אחר המעשיות כמה וכמה סיפורים ושיחות נאות של רבינו הקדוש והנורא ז"ל, אשר זכינו לשמוע מפיו, כי שיחתו הוא כולה תורה כמאמר רבותינו זכרונם לברכה: 'ועלה לא יבול' - אפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד'. ובאמת כל אלו השיחות הם תורות גבוהות ונוראות מאוד, וכמה שיחות יש בהם שזכינו לשמוע התורות השייכים להם. וגם על פי פשוטו הם דרכים נפלאים ועצות טובות ונוראות מאוד ושוות לכל נפש, להרגיל עצמו בעבודת ה', להמשיך עצמו להשי"ת להטות לבבו אליו יתברך כל ימי חייו באמת ובתמימות. שים ליבך

שיחות שאינם מסודרים תחת כותרת מסוימת, ובהמשך ננסה לגעת גם בהן.

מהם שיחות אלו? ומי הוסיפם? והאם הספר 'שיחות הר"ן' עבר שינויים בהדפסותיו השונות?

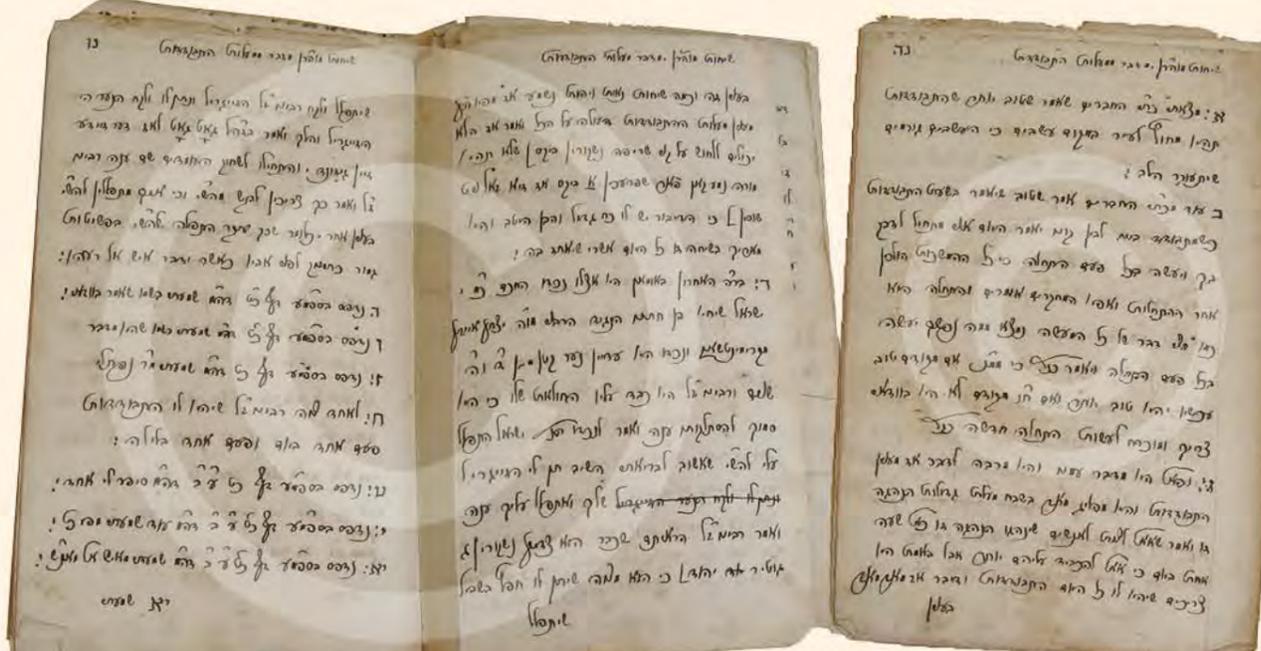
מלבד כל זאת יש עוד להתפלא, על כך שבשונה מספרי 'חיי מוהר"ן' ו'שבחי הר"ן' להם כתב מוהר"ן זי"ע הקדמה ארוכה ונפלאה, דברים חוצבי להבות אש שיצאו מתבערת לבו הטהור ברוממות קדושתו העליונה של רבינו הקי', הרי שלספר 'שיחות הר"ן' לא נמצא עמנו שום הקדמה, מה שמוסיף להתמיה מאוד את אופן כתיבתו והדפסתו.

"השיחות שאחר הסיפורי מעשיות"

אכן, לאור קורות השתלשלות הדפסת הספר, ניתן לפענח בדיוק מרבי את סיבת הדברים:

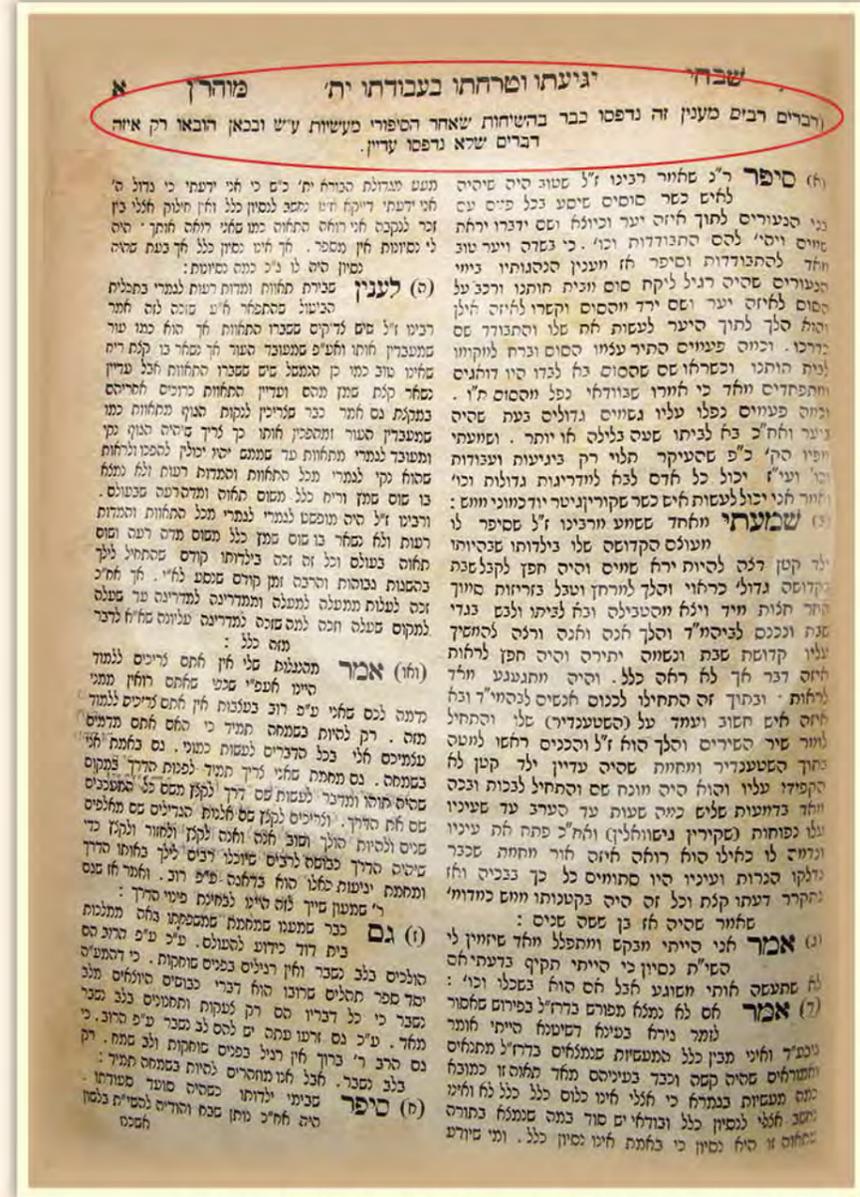
בשנת תקע"ה, כארבע שנים לאחר הסתלקות רבינו הקי', עסק מוהר"ן זי"ע התלמיד הנאמן לערוך ולהדפיס את יתר כתביו רבינו שנשארו בכתובים ועדיין לא ראו אור עולם. בשנה היא לאחר גיעות תלאות ומניעות רבות לאין מספר, וזה מוהר"ן זי"ע במסירות נפש להוציא את חשקו העצום מהכח אל הפועל ולהדפיס את הספר הנורא 'סיפורי מעשיות' כפי שידע את אמיתת רצונו של רבינו הקדוש בזה.

באותה הזדמנות הדפיס מוהר"ן זי"ע בסוף הספר 'סיפורי מעשיות' את הספר

כתב יד חיי מוהר"ן - פרק מעלת ההתבודדות

"כי אפילו הדברים הנראים כפשוטים הם דברים עמוקים וגבוהים מאוד, והן הן הדברים העומדים ברומו של עולם. והעיקר להרגיל עצמו לקיימם כפשוטו באמת ובתמימות בלי חכמות, אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל, רק חזק ואמץ מאוד, אז תלך לבטח דרכך ואשורך לא תמעד, בטחו בה' עדי עד"

חיי מוהר"ן דפוס ראשון - מהדורת הרב מטשעהרין - פרק יגיעתו וטרחתו בעבודתו ית'

ערוכים ושמורים בכתבי היד.

היה זה בשנת תר"י, רבי נחמן מטולטשין ז"ל מדיפס בפעם השניה את הספר 'סיפורי מעשיות' יחד עם הספר 'שבחי הר"ן', וכמעשהו של מוהרנ"ת ז"ע בהדפסה הראשונה, מצרף אף הוא את אותם שיחות שהדיפס מוהרנ"ת ז"ע, ועליהם הוא מוסיף עוד מאה ושבעים שיחות המחולקים לפרקים שונים, כפי שהם מחולקים בספר המקורי "חיי מוהר"ן". כהקדמה כללית להוספה זו, כתב רבי נחמן ז"ל את הכותרת הבאה "ואלה מוסיף על הראשונים מה שלקטנו ואספנו שושנים ופרחים נאים מתוך שיחות מורנו הרב רבי נחמן הקדוש אשר עדיין המה בכתובים".

כאן ננסה להבחין ולהבין מתוך עיון מקביל ב'שיחות הר"ן' ובי'חיי מוהר"ן' איהו שיחות בחר רבי נחמן מטולטשין ז"ל להשמיט ולהשאיר את הדפסתם לעת אחרת.

השיחה הראשונה אותה הוא מדיפס תחת הכותרת 'שיחות וסיפורים ועניינים שהיה אצל כל תורה ומעשה', היא השיחה השייכת לתורה י', השיחה נסובה אודות הגזירות שנשמעו בארץ, ודרך המתקם בפשיטות על ידי המחאת כף וריקודים. והנה יתמה כל קורא מדוע דילג רבי נחמן מטולטשין ז"ל על השיחות השייכות על התורות ה' ו' ז' ח' וט'.

הנהה שוב נשוב לעיין בספר "חיי מוהר"ן" בשיחה הראשונה, שם נמצא שמדובר אודות התגלות תורה ה' "בחצוצרות", שם אכן גם מדובר מעניין הגזירות ומסופר שם על הכה העליון של רבינו הק' לבטל את הדין גם לאחר הגור דין.

השיחה השניה שלאחריה מדברת על תורה ו' "קרא את יהושע", ושם מסופר רמזים גוראים מגדולת רבינו הק' אשר זכה למדרגה העליונה והגבוהה ביותר, להיכלל באדם היושב על הכסא: "ואז אחז בשתי ידיו בשתי ידות הכסא, והיה מתנועע עם הכסא, ואמר באימה וביראה ובמסירת נפש עצום מאוד בזה הלשון: כשיושבין על הכסא אז הוא אדם".

וכן להלן בשיחות על תורה ז' "משפטים אמונה", שם מסופר על רבינו הק' שהיה אצלו הבעל שם טוב ז"ע וא הוא גילה לו את שורש התורה הזו. וגם בשיחות שעל תורה ח' "ראיתי מגורת זהב" ישנה התפארות שאת הרוח חיים פועלים אצלו, ועוד כהנה וכהנה רבות.

מכל האמור והמובא יורשה לנו לשער, שמחמת חשש וסמיכות המחלוקת, ומפחד התעוררותה והתעצמותה שוב, חש רבי נחמן מטולטשין ז"ל שלא הגיע עדיין המועד לגלות ולהדיפס ולהפיץ על פני חוצות את השיחות

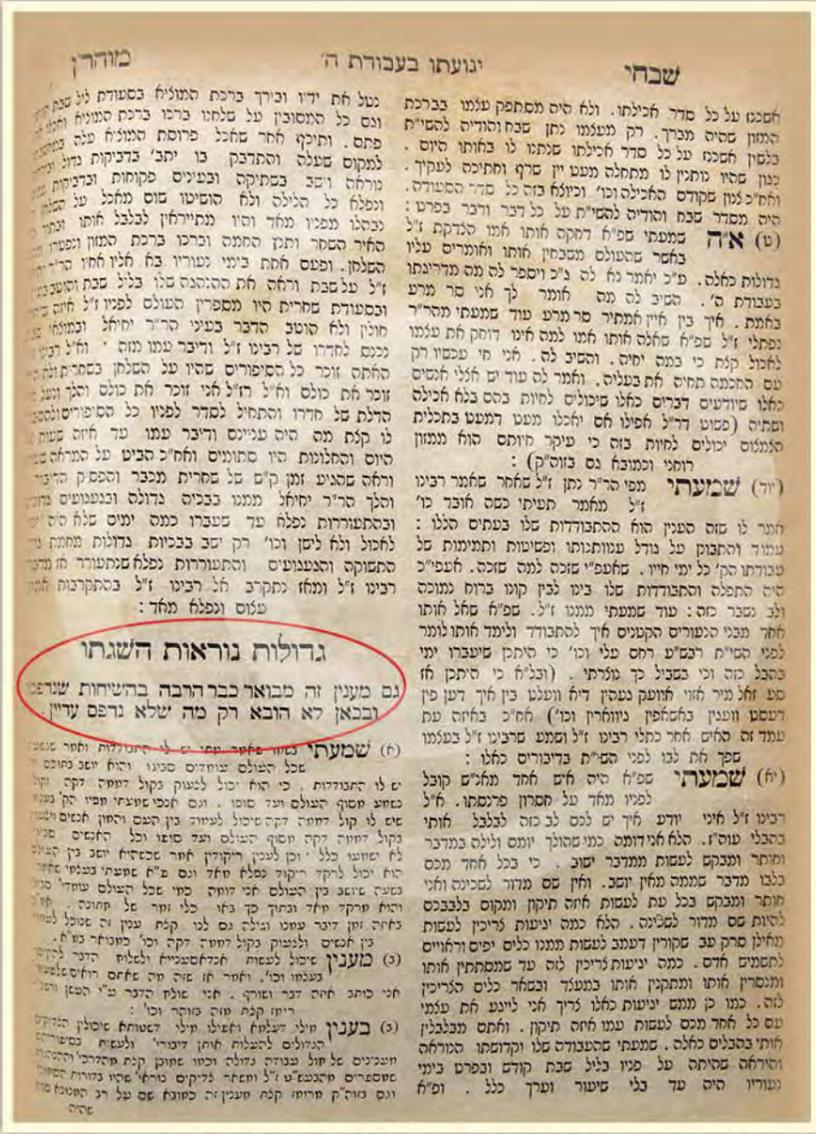
המפארות ומגדילות את כוחו הקדוש והעצום של רבינו הק', והשאירים בכתב יד עד שתבוא העת המוכשרת להדפסתם. השיחות שכן בחר להדיפס הם שיחות העוסקות יותר בעבודת ה' ובהסברים נפלאים על כמה עניינים עמוקים.

זו גם הסיבה לכאורה, שמבין כל הפרקים החופפים בשתי הספרים, ישנו פרק אחד שממנו בחר רבי נחמן מטולטשין ז"ל להתעלם ולא צטט אפילו שיחה אחת, והוא הפרק שנקרא בחיי מוהר"ן 'מעלת המתקברים אליו'... אין שם כותרת מתאימה מזו בשביל להצית את האש שזה עתה שככה, ובשל כך כנראה בחר רבי נחמן מטולטשין ז"ל להשמיט שיחות מעין אלו.

רק כעבור למעלה מעשרים שנה מאו ההדפסה הראשונה של רבי נחמן מטולטשין ז"ל, עמד רבי נחמן הרב מטשעהרין ז"ל והדיפס את הספר "חיי מוהר"ן" כולו בשנת תרל"ד.

כאשר הדיפס הרב מטשעהרין ז"ל את השלמתם של כל שיחות אלו שנכתבו ב"חיי מוהר"ן", לא חזר וצירף לתוכם את השיחות שנדפסו על ידי רבי נחמן מטולטשין ז"ל בספר "שיחות הר"ן", מחמת שכבר נדפסו בנפרד, ומכאן נתקבעו מעמדם של הספרים הקדושים הללו כשני ספרים נפרדים.

המורם מכל האמור, דבר שיכול להועיל לכל מי שבא בשערי הספרים הקדושים הללו, ומשתוקק לרדת לעומקם של נושאי הספרים האלו, כאשר ניגש הוא ללמוד נושא מסוים כמו 'מעלת תורתו וספריו הקדושים', וחפץ להקיפו מכל צד, עליו לשלב את הלימוד משני הספרים 'שיחות הר"ן' 'חיי מוהר"ן' יחד, ורק בדרך לימוד זו יוכל לקבל את ההבנה המלאה בכל נושא ונושא ובכל שיחה ושיחה.

חיי מוהר"ן דפוס ראשון - מהדורת הרב מטשעהרין - פרק גדולות נוראות השגתו

כי הוא ישיג השגה גבוהה כזו – רחמי ה' יתברך בבחינת למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן

מכתב מהחסיד ר' אהרן לייב ציגלמאן מוורשא הי"ד

פרסום
ראשון

מבית הגנזים

מאמרים,
אגרות
ומכתבים,
וחידושי תורה
בלתי ידועים

לפנינו מכתב מאוצר מכתביו של החסיד המובהק
ר' אהרן לייב ציגלמאן מוורשא, שנספה בשואה
הי"ד.

במכתב, שנכתב בהתקרב חודש אלול תרפ"ב
לידידו ר' יצחק מאיר קורמאן מלובלין, עמו
עמד בקשר מכתבים תמידי, הוא מביע כיסופיו
לזכות להימנות בראש השנה על הקיבוץ הקדוש
במקום חיותנו באומן, שזה כשנתיים הדרך אליו
חסומה לאנשי פולין. ומוסיף דברי התחזקות
הנשאבים מן הנחל נובע.

יהיו נא הדברים לעילוי נשמתו הטהורה
ר' אהרן יהודא ב"ר ראובן מאיר ז"ל הי"ד

אכני וממא בן אשה

בעזהי"ת יום שנכפל בו כי טוב, לסדר למען תחי', שנת תרפ"ב לפ"ק ווארשא יע"א
החיים והשלום וכל טוב סלה בגשמיות ורוחניות יבוא ויגיע לכבוד ידיד נפשי היקר כש"ת מוה"ר יצחק
מאיר נ"י בן סימא מינדל, קארמאן.

אחר דרישת שלומך הטוב, אתפלא מאוד מדוע לא קיבלתי מאתך שום מכתב, הלא ידעת כי נכסוף נכספתי לשמוע
משלומך הטוב ומבריאותך ומשלום כל אשר לך.

והנה ידידי יקירי, ימי אלול ממשמשיך, שנת תרפ"ב כמעט כלה ועבר במה שעבר, השי"ת ידין אותנו לכף זכות בזכות
הצדיק האמת היודע מקומו של כל אחד ואחד בגשמיות ורוחניות בכל העובר עליו – כמוכא שמישיה צדקנו יגיד לבל
אחד מה שעבר עליו. נראה הפירוש בזה שהוא יוכל לדין את כל אחד לכף זכות במה שעבר עליו בגשמיות ורוחניות,
כי הוא ישיג השגה גבוהה כזו – רחמי השי"ת בבחי' למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן, ולכן צריכין לנסוע על ראש השנה
להצדיק...

ומה נעשה עתה שהועמד מחיצה כזו בין הגבולים, השי"ת ירחם. והנה האנשי לענמשיין אשר זכו אשתקד להיות על
ראש השנה, נסעו אתמול מפה ללעמבערג וכן התעוררו על ידם עוד איזהו אנשים מלאדז ואיזהו בחורים מפה ומפני
עונותיי המרובים אני מתנגד על נסיעתם – אבל ברחמי השי"ת שולח לי בכל פעם איזה התנוצצות הרהורי תשובה
על זה ורשפי תשוקה שאזכה גם אנכי להיות נמנה בין הנוסעים והבאים להצדיק הק' על ראש השנה, ובפרט כאשר
סיפר ידידנו ר' יצחק מאיר נ"י לעוזין מלובלין, שנמצא אצלכם איזה איש מאומאן, אשר נוסע בכל פעם לראוונע ופונע
בשם אנשים מחוץ לגבולותינו וגם אנשי אומאן, ואומרים שדבר נקל הוא נסיעה כזו אף לסוחרים אלול ובפרט לנסיעה
קדושה – לכן אבקשך בזה שתתייעץ בזה עם ידידנו ר' נתן נ"י [=בארסקי] וכאשר תסכימו בטובכם לכתוב לי גם כן,
אולי אזכה גם אנכי בעניי להבנות מהם.

והנה אבקשך בזה ידידי, שתקבל הסך אלף מארק הרצוף פה עבור פדיון נפש, ובטובך לאמור התפילה על פדיון עבור
ז' דינה בת חי' לרפואה שלמה בקרוב בזכות רביה"ק זיע"א, כי זה כמה שבועות אשר היא חלושה מאוד ובכל שבוע
אוחזתה יסורים קשים ר"ל – עד אשר זה שלש שבטות קודש אשר לא זכיתי להיות בסעודה שלישית בשמיביל. השי"ת
ירחם עלי ויתקן הנפש וממילא יומתקו הדינים מעלי ומעל כל בני ביתי ומעל כל חברתינו הסובלים בשבילי,
ונזכה להמשיך עלינו קדושת חודש אלול הק' עם כל התיקונים והכוונות אלול. ונזכה שה'לא כסדר' יתהפך ל'כסדר'.
ידידך המצפה לשמוע מאתך ומכל חברתנו בשורות טובות והמצפה שנוכה להתוועד יחד על ראש השנה הקדוש הבא
עלינו לטובה באומאן ולהיות בערב ראש השנה על ציון הקדוש, אמן.

אהרן יהודא בן שרה ציגלמאן

אשרי אנשיך

פרקי חיים
מתולדות התלמידים
שבכל הדורות

לפיד האש

תולדות החסיד הנלהב רבי **יצחק ברייטר** זצ"ל הי"ד מגדולי חסידי ברסלב בפולין < פרק א'

ההתקרבות בלובלין בבית
מדרשו של רבי צדוק הכהן ע"ה
על ידי הספר המופלא < הנסיעה
לאומן תוך שבירת מניעות <
במחיצת רבי שמשון בארסקי
ע"ה ושאר גדולי אנ"ש באומן
< ייסוד בית המדרש דברסלב

בלובלין וקירוב הנפשות, ובד בבד הפשטות
שגרמה שכולם - אפילו תלמידיו - קראוהו
"יצחק" ותו לא < התלמידים יעשו תלמידים

ד. ברסלבר

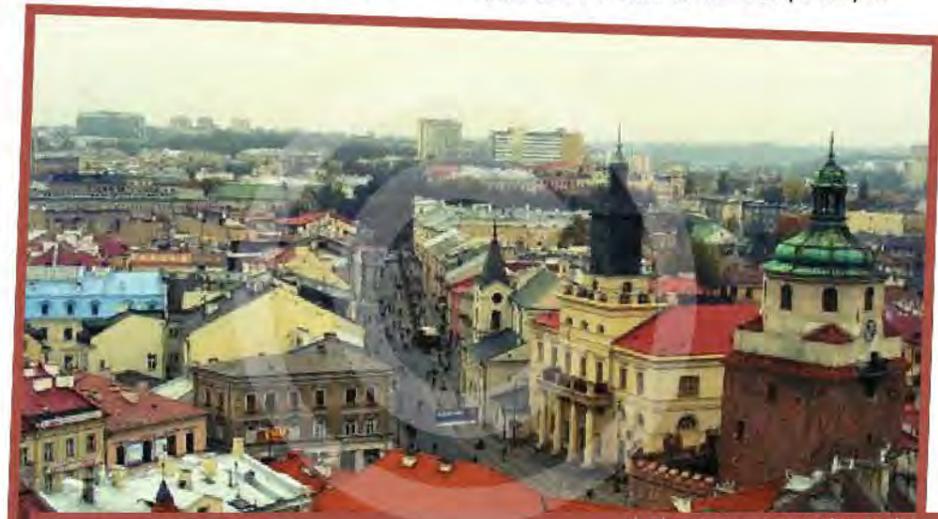
מתוך מבוא הספר
'שארית יצחק'
היוצא לאור בימים אלו
במהדורה חדשה ומורחבת
בתוספת מכתבים חדשים
והוספות חשובות
על ידי אגודת 'משך הנחל'
לע"ב הרה"ח ר' אברהם נחמן
שמחה וייצהנדר זצ"ל

ה

ורף תרס"ה. בבית המדרש ברחוב טארגובה בלובלין, הנקרא "בית מדרשו של הכהן", בו חי ופעל עד לא מכבר הגה"ק רבי צדוק הכהן זצוק"ל מלובלין, תלמידו המובהק וממשיך דרכו של בעל ה'מי השילוח' זצוק"ל מאיזביצא, יושב אברך צעיר כבן עשרים, מילידי העיר, ר' יצחק ברייטר שמו, והוגה בתלמודו. בתורה הקדושה ובדרכי החסידות חפצו, אך איש מבין יושבי בית המדרש אינו יודע את המתחולל בתוככי נפשו.

בעל מחשבה מעמיקה הוא, מוכשר ומלומד ואף יודע לשונות. הגיגיו ורעיוניו סוערים בקרבו ללא השקט, מחפש הוא תשובות מספיקות לקושיותיו הטורדות והמציקות, אך לא זו שאינו זוכה לתשובות מניחות הדעת, אלא אף אין איש המבין ללבו וליסטורי כליותיו. ב'בית מדרשו של הכהן' ישנה ספרייה גדולה, ממנה הספיק האברך ר' יצחק להשביע את נפשו ולקנות בקיאות מפליאה בספרים רבים. באחד

עיניו הילכו על פני השורות, ומרגע לרגע נתפעמה רוחו בקרבו יותר ויותר! הצדיק הקדוש והנורא בעל המחבר, במאמר ארוך זה מכוון לליבו מימו לא ראה או שמע על צדיק שיתייחס בבהירות שכזו אל קושיותיהם של בני האדם, ואף יצביע על שורשיהן, ומאין הן באות. והוא ממשיך וקורא בשקיקה: "ודע שעל ידי הניגון של הצדיק שהוא בחינת משה, הוא מעלה את הנשמות מן האפיקורסות הזאת של

שלהבת של אמונה. מראה העיר לובלין

האמונה ליהטה בעצמותיו של רבי יצחק כאש שלהבת. כשפגש ביהודי הסבור בעצמו שאינו מאמין - ובפולין של טרם חורבן היו לא מעטים כאלו - לא יכול היה לעמוד מנגד, מרגע זה ואילך לא נח ולא שקט עד שיצליח ללבות את ניצוץ האמונה החבוי בלבו של היהודי ויהפוך אותו לשלהבת העולה מאליה

החלל הפנוי שנפלו לשם" - - - ר' יצחק הוא בעל נפש ו'מבקש' נלהב, למקרא השורות הללו - יודע הוא מיד כי אין זה 'עוד' ספר. "הצדיק בעל המחבר הזה - יודע ומבין אותי", מילאה התחושה את כל כולו. "ולא רק מבין, אלא בידו להדריכני בדרך הישרה, דרך האמת והאמונה!" - - -

מטייל באמונה כמו בגן נפלא

מגדולי מפיצי אורו ודעתו של רבינו הקדוש הנחל נובע, בפולין, היה החסיד הדגול רבי יצחק ברייטר זצ"ל ה' יקום דמו. כל כך בערה ויקדה אשו של רבינו בקרבו, עד שאמרו כי לולא עלה הכורת על בית ישראל - היה בכוחו לקרב את רוב מניין ובניין יהדות פולין לדעת רבינו הקדוש.

האמונה ליהטה בעצמותיו של רבי יצחק כאש שלהבת. כשפגש ביהודי הסבור בעצמו שאינו מאמין - ובפולין של טרם חורבן היו לא מעטים כאלו - לא יכול היה לעמוד מנגד, מרגע זה ואילך לא נח ולא שקט עד שיצליח ללבות את ניצוץ האמונה החבוי בלבו של היהודי ויהפוך אותו לשלהבת העולה מאליה. האמונה זעקה מכל דיבור שלו, מכל שיגו ושיחו עם הבריות, מכל תיבה ותיבה באגרותיו. ולא בחינם התבטא עליו רבי אברהם ב"ר נחמן מטולטשין זצ"ל "שהוא מטייל באמונה כמו שאחד מטייל בגן נפלא" (יקרא דח"י).

רבי יצחק כפר במושג "יהודי שאינו מאמין", וכי יכול להיות שכן אברהם יצחק ויעקב לא יאמין ביחידו של עולם? אלא מאי, הצרות והתלאות וההסתרות גברו עליו כל כך, עד שאמונתו בקטנות גדולה, לכן צריך לעורר וללבות מחדש את אש אמונתו.

ספר בלתי מוכר בבית המדרש

נפלאים דרכי ההשגחה העליונה אשר הביאוהו אל ה'ניגון של הצדיק', ניגון שורש אמונה, אשר בו דבקה נפשו לנצח נצחים. הכל החל כשבאחד הימים בהורף דשנת תרס"ה, מצא רבי יצחק ב'בית מדרשו של הכהן' מלובלין, ספר

חדש שמעודו לא הכיר. בהיותו בקי בספרים, התפלא על שמעולם לא ראה ושמע על ספר זה ומחברו.

הוא לא פילל כי כאן בספר זה ימצא את הרפואה לנפשו המבקשת. כאן בין השורות ישמע את קול תוכחתו הנעימה של ה'מוכיח הראוי' שבתוכחתו מוסיף ונותן ריח טוב בנשמות; את קול הניגון המעלה את הנשמות האבודות מתהומות החלל הפנוי של הקושיות שאין עליהן תשובה - אל היכלות האמונה הברה והזכה.

הוא פתח את הספר ומול עיניו נגלו מילים עמוקות מיני ים, וקול ניגונו של הרבי החל לפרוט על נימי נפשו. שוב ושוב קרא את המילים המרפאות ולא ידע את נפשו מהתפעמות. הוא סגר את הספר בחרדת קודש, הצניעו בפניו נסתרת בבית המדרש, והבטיח לעצמו לשוב ולעיין בו.

מניעות

אך כאשר הגיע למחרת וחיפש אחרי הספר, הופתע לגלות כי הוא נעלם באותה דרך פלאית שבה הופיע. הוא השיח את צערו בפני חברו - מחובשי ספסלי בי מדרשא של הכהן בלובלין, האברך ר' שמואל אליהו מנדלאיל, "הידעת ידדי, אתמול מצאתי כאן בבית המדרש ספר אחד שאת שמו אינני זוכר, אבל זהו ספר יוצא מהכלל, החבאתיו במקום נסתר, ולפלא בעיניי שמהמקום ההוא יבוא מישהו ויקחנו משם".

הוא התעצב על היעלמות הספר, הנה זה רק החל לשמוע את ניגונו של אותו צדיק מופלא וכבר רחק ונעלם ממנו ואפילו את שמו ושם חיבורו אינו יודע.

הוא חזר לסדרי לימודיו, אולם לא ידע מרגוע לנפשו.

ר' יצחק היה בעת ההיא אברך צעיר והתגורר בעיירת המרפא נליינצ'וב הסמוכה, מקום מגורי חותנו, אך רגיל היה לבוא לובלינה מולדתו. הלפו כמה שבועות, ביום מן הימים בעודו יושב ולומד בבית-המדרש ה'לובלינאי', התקרב אל שולחנו איש אחד ובידו ספר. ר' יצחק שאל מתוך התעניינות: "איזה ספר הוא זה?", "ספר", השיב הלא כלואר יד, הניח את הספר על השולחן והלך לו.

היהודי שהניח לתומו את הספר לפניו,

ועם כל חכמתו הרבה - התנהג באופן הכי פשוט

"ומי שהכיר את האיש הזה ודיבר אתו היה נמשך אליו כמו ברזל לאבן שואבת, כי דיבוריו היו דברי חן וקסם היה בשפתיו ובטוב טעם ודעת אמרותיו. וכל כוחו ומרצו נתן רק בכדי לקרב נפשות לדעת רבינו ז"ל מברסלב, וכל דיבוריו היו קולעים אל השערה ואל המטרה וירדו לתוך תוכם של האנשים שבאו במגע אתו, ועם כל חכמתו הרבה שהיה עוברת על כל גדותיו - התנהג באופן הכי פשוט בכל עבודתו את השם בלימודיו ובתפילותיו ובפרט בהתבודדותו הרבה. ועורר הרבה אנשים להתבודדות עד שבהשפעתו ריכז חוג אנשים שלא עבר עליהם יום אחד בלא התבודדותו.

"והפלא הכי גדול שהיה באיש הזה, שאף על פי שלמד ברבים כמעט בכל יום וכל שבת ספרי רבינו ז"ל וכל אחד שנתה בצמא את דבריו ובתוך הלימוד אמר הרבה פעמים חידושים שהלחינו את נפש השומע - היה בעיני עצמו אפס שבאפסים והיה מכניס בלב כולם שהוא איש פשוט, עד שרוב אנשים קראו לו 'יצחק ברייטר' בלי שום ר' כנהוג, אף על פי שהיה קשיש מכולם ולמד איתם וקיבלו השפעה ממנו, בכל זאת קראו לו בשמו הפשוט בלי שום כינוי של כבוד ואפילו המעט אנשים שקראו לו ר' יצחק כנהוג, עשו את זאת רק בקושי, מפני שהראה להם לדעת שאין לו שום יתרון לגביהם וכל תלמידיו וחביריו ידעו והכירו שהוא גבוה הרבה הרבה יותר מהם ולא מגיעים אליו אפילו לקרסוליו, וכל זה מגודל ענוותנותו ופשיטותו".

(זכרונות מאת ר' מרדכי יגלניק זצ"ל)

שולחנו. ספרי רבינו שברשותו, מלאים היו בהגהות וחיידושים שחידש בהם תוך כדי לימודו. הגאון רבי אליהו כי טוב זצ"ל אף סיפר כי אביו ראה בין כתביו של רבי צדוק, פירוש על הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן'.

כשחזר החסיד ר' ישראל נחמן קורנבליט מנסיעתו לאומן, לאחר שהיה שם בראש השנה, אמר לו רבי צדוק: "רואה אני עליך שאתה בא מרבי חי".

חיבתו של רבי צדוק לרבינו ולתורתו היתה כה עצומה, שלא זו מחבבו עד שערך על שולי גיליוני ה'ספר המידות' שלו, מראי-מקומות. בערוב ימיו, כשנכנס אליו רבי יודל זילברמן שהיה מבאי ביתו והתקרב לחסידות ברסלב, ביקש ממנו שיתן לו את ה'ספר המידות' שלו עם המראי-מקומות הכתובים על דפיו, כדי להביאו לדפוס.

השיבו רבי צדוק: "הספר הזה יקר לי מאוד ואיני יכול לחיות יום אחד בלעדיו, אסכים לתתו לך, בתנאי שתביא לי אחד במקומו". רבי יודל הביא לו עותק אחד, וכך הובא לדפוס

התברר כשליח ההשגחה לקרב את הלב הגדול אל המעיין. ר' יצחק נוטל לידיו את הספר ומבחין כי אלו הם כמה ספרים הכרוכים יחדיו בכריכה אחת. עיניו חולפות מספר אחד למשנהו בדקדקנות; הספר האחרון נקרא "פרפראות לחכמה".

לאחר העיון בו, אורו עיניו והוא לא כלא את התרגשותו בפני חברו ר' שמואל אליהו: "הלל זה מה שאני מבקש...".

עד מהרה הכיר שזהו פירוש על הספר העיקרי שהוא מחפש, שעתה כבר יודע הוא את שמו: "ליקוטי מוהר"ן" - של הרבי הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א.

חיבתו של רבי צדוק לרבינו ותורתו

מגדולי מעריצי רבינו הקדוש בפולין, היה הגאון האדיר רבי צדוק הכהן רבינוביץ זצוק"ל מלובלין. בספריו הוא מביא מתורת רבינו ומוהרנ"ת, וספריהם הקדושים לא משו מעל

רבינו ז"ל יתקן הכל, כי הוא הבעל כח שיכול לתקן הכל וגם לעזור לבעל בחירה

מכתב רווי כיסופים וגעגועים לארץ הקודש מהחסיד הגדול רבי יצחק ברייטער זצ"ל הי"ד

ב"ה, ה' תצא ט' אלול תרצ"ו, ורשה

כבוד אחי הנחמד ר' יצחק מאיר בן סימא מינדל קורמאן נ"י

מכתבך הראשון וגם השני הרעישו את לבנו ומה נאמר ומה נדבר, אם כך עלה בימינו בלי ספק אני אני המעבד בנין בית המקדש ושיבת ישראל למקומם בשלום, אין מילים להשיב, כי אם רבינו ז"ל יתקן הכל, כי הוא הבעל כוח שיכול לתקן הכל וגם לעזור לבעל בחירה - ומבעל בחירה - וגם אתם ממקומכם המסוגל להפילה ולהאמונה תתפללו לה' שיהיה על כלל ישראל ועל הפרט.

אודות ראש השנה בלובלין, אנחנו עושים כשנה בשנה, והש"ת יעזור לנו שעל ידי קיבוצינו על ראש השנה יזמתקן כל הדינים מהכלל ומהפרט ומפרטי פרטיות. אודותיך אשתתף את עצמי ע"י חברנו ר' אהרן ליב נ"י [=ציגלמן] ור' יחיאל זיידענווארס לעשות כרצונך בערב ראש השנה בזמן הקיבוץ, כי אתה עתה הוא שליחני בארץ ישראל, כי שלוחו של אדם כמותו בכל התורה כולה.

ואודות לקבץ לא"י צדקה, אתה יודע את אנ"ש שכפה וכו' ומה שביכולתי לעשות אני עושה, ותאמין לי כי מן חג הפסח עד עתה עדיין לא חיסרתי יום אחד לכלי ליתן להפישקע [=קופסא] של צדקת ארץ ישראל אשר בבית תפילתנו, ואף על יום השבת אני נותן ביום ו' ערב שבת קודש דבר יום ביומו, וגם אז מן אחותי אשר יכולתי ליקח 12 זהובים, לקחתי ומסרתי ליד ר' אהרן ליב נ"י.

ומה שאוכל לעשות אעשה אי"ה, והש"ת יעזור לי שאוכל לעשות כרבעי, ומיהו והאמת אני, כי אף שעתה אין עת לדבר מזה, כי הדינים גברו מאד בארץ הקדושה, אשר כמעט אי אפשר לידע מחיי שכל כל אחד, עם כל זה כאשר איש ישראלי מוכרח לצמצם דעתו ולישא עיניו לשמים בכל עת, כך מוכרחין לדבר אודות נסיעת ארץ ישראל אף בעת הזאת, לכן אודיעך כי אין רוחי נוחה ממך מה שהשבתני אך בקיצור, כי אני יכול לקבל מר' יחיאל [גרינוואלד] העשרים פונט, ויותר לא, וכי זאת תקוותי לקבל המעות בחזרה, הלא גם על ספק ספק ספיקא ואלפים ורבבות ספקות, אני מרצה שלא לקבל המעות, אולי יצמח מהמעות האלו יכולת שאוכל ליסע ארצה ישראל, וכמו דמעות שפכתי על זה, מה שראית גם אתה בעיניך.

לכן זאת בקשתי ממך: אי"ה כאשר יורוח לך ובכל ארץ ישראל, שתודיעני קושט דברי אמת אם יש עוד תקווה שתוסכם דרישתי [=קבלת אשרת עליה ארצה] שמה, הלא אנו רואים שאנ"ש דאומן משיגים דרישות, ואם הוא מרמה שעוד אמתין שתוסכם דרישתי ע"י עשיית ר' שמואל הורוויץ נ"י, על כל זה לא השכנתני וחייב עליך שתשיבני, ולא להשיבני לבד, כי אם להשתדל שאוכל להשיג דרישה כשירוחך לך בעזרה"ת, כי עתה אינך יודע כלל מה לעשות, כי צריך אתה להמתקן, אבל צריך שתדע כי ממש אחיך אני וכל חיותי תלוי בזה שאוכל לבוא ארצה ישראל ואתה צריך לעשות כמו בשבילך ממש ולהשיבני אם יש עוד איזהו ספק ספיקא להמתין על עשיית הנ"ל, ואולי אפשר יהי לעשות עם המעות אשר אצל ר' יחיאל וגם החמשה פונט אשר אצל ר' שמואל נ"י, כי יש לי חתימת ידו כי קיבל אצלי על מנת שלא אפסיד אם ח"ו לא יהי מזה כלום, ובמעות עשרים וחמשה אולי יוכלו לעשות דרישה, אבל אני יודע כי כל זה לא עת עתה לדבר מזה. עם כל זה אני מבקשך שתהי' זאת בזיכרוןך ובמחשבתך לעשות עבורי בזה לעת מצוא, כאשר אני מציינתך ומבקשך תמיד עבור זוגתך ועבורך כמעט בכל התבודדות, לכן אתה גם אתה תתפלל עבורי תמיד בזה ותשתדל נ"כ שלא אפסיד החמשה שאצל ר' שמואל נ"י, כי אם בין הכל יהי' נעשה מזה עבורי נסיעת תכליתי לארץ ישראל, ואל שדי יאמר לצרותינו די וישיעני בקרוב למען שמו, ויראו שונאינו ויבושו, ויצמח צמח צדיק במהרה אמן.

אחיך המצפה לראותך וגם למכתבך,

יצחק בן אסתר בריינדל ברייטער

כעבור כמה שנים בשנת עת"ר 'ספר המידות' עם מראי-מקומות מהכהן מלובלין והיה זה כבר לאחר הסתלקות רבי צדוק לעולמי עד, כחמש שנים להתקבצות רבי יצחק ברייטער, ובין משלמי מעות-קדימה להדפסת הספר היו גם רבי יצחק ואביו רבי יוסף צבי ברייטער.

הסכם היה לו לרבי צדוק מלובלין עם סוחר הספרים בעירו, שבכל פעם שיודמן לו ספר חדש שביאו אליו, שמא ירצה לקנותו ממנו. פעם אחת שח לו הסוחר: "הגיע לידי ספר חדש ושמו 'עלים לתרופה'". מה טיבו ועניינו של הספר? - התעניין רבי צדוק, וסוחר הספרים שלא התעמק בו יתר על המידה, השיב: "זהו ספר המדרש ומלמד כיצד לסגן מכתבים...". רבי צדוק נטל לידי את הספר והחל לקרוא בו, והמוכר עומד משתהה בראותו את עינו וזלגות דמעות.

ראה רבי צדוק בספר, את מה שלא ראה הסוחר. הוא הרגיש ברוחו הגדולה של המחבר ובקדושת כל דיבור ודיבור שלו.

רבי צדוק מלובלין נסתלק למרומים בטי' באלול תר"ס, ועל כן אין זה פלא שבשנת תרס"ה, כחמש שנים מהסתלקותו, נמצאו בבית מדרשו ספרי רבינו ותלמידיו.

צעדי התקרבות ראשונים

רבי יצחק מברר בחנויות הספרים בלובלין אודות חיבורים נוספים של הצדיק הקדוש מוהר"ק, עד שעולה בידו למצוא את הספר הקדוש 'שיחות הר"ן' שהיה נדיר למדי בפולין של אותם ימים.

הימים חולפים, הוא מעיין בשיחות, ומשיחה לשיחה הולכת ומתלהטת נפשו בקרבו, הרבי הקדוש מנער את האבק מעל ליבו, והוא מתחיל לבעור ברשפי שלהבת לחי עולמים.

הוא שמח שמחה גדולה באוצר שגילה ושיתף בו את ידידו ר' שמואל אליהו ועוד כמה מחבריו בלובלין, והחל לשוח עםם בהתפעמות מהדרך של הספרים החדשים שגילה.

משני הספרים נודע לו, כי מקום מנוחתו של רבינו הקדוש בעיר אומן, אך לא ידע כיצד לבטא את השם הזה והיה מדבר עם חבריו אודות העיר 'אומן' בחול"ם, בחשבו שעיר זו

נמצאת בארץ ישראל.

יום אחד, בעודו הולך עם חבריו בבית המדרש ומדבר עמם, עבר איש אחד לידם וכששמע אותם מדברים ביניהם על העיר אומן, שחק עליהם: "איך אתם מדברים ומבטאים, הלא אנכי הייתי בעיר הזאת הנמצאת ברוסיה ושמה נקרא 'אומן', וישנם חסידים הנקראים 'ברסלבר חסידים' הנוסעים על קבר רבם הטמון שם".

כאשר נודע לו לרבי יצחק כי לבעל המחבר הקדוש הזה יש חסידים ההולכים לאורו ונוסעים לציונו - מיד נכסף ליצור קשר עמם, אולם איה מקומה של עיירה מרוחקת זו ששמה אומן?

לפתע עלה בלבו רעיון. הלא כאן בלובלין שוכן בית-דפוס גדול ונודע, שספרים ממנו נשלחים לכל קצוי אירופה וגם לרוסיה, אצלם בוודאי יוכל להשיג כתובת של חנות-ספרים בעיר אומן.

ואכן, בבית הדפוס מסרו לו כתובת חנות לממכר ספרים באומן. היה זה בימים שלפני חג הפסח תרס"ה, רבי יצחק התיישב וכתב אל חסידי ברסלב מכתב מלא געגועים, בכתיבה נאה, כי על כן בעל לשון ומליצה היה, הוא ביקש שישלחו לו את כל ספרי רבינו ובפרט את ה'ליקוטי מוהר"ן' והוא ישלם ככל שיידרש, והוסיף וביקש כי יכתבו לו דברי תורה הנובעים ממעיניו של רבינו הקדוש.

צופיה הליכות ביתה

בעל חנות הספרים באומן, יהודי די רחוק משמירת תורה ומצוות, הופתע לראות מעטפה שאינה נושאת את שם הנמען, אלא רק זאת כתוב עליה: "עבור חסידי ברסלב". הוא גר רחוק מה'קלויז' דחסידי ברסלב, "וכי אלך ואתרוצץ כדי למצוא איזה ברסלבר לתת לו את המכתב?" - חשב בינו לבין עצמו והניח את המעטפה בקרן זוית.

אך כיסופיו של המקורב הצעיר מלובלין לא שבו ריקם. אמנם החנות הכילה בעיקר ספרי חול, אך המוכר החזיק בה גם סידורים, חומשים וציציות. בהשגחה פרטית עבר במקום רבי געצ'י, הלא הוא החסיד רבי אליקים געצ'יל לייבאוונע מגדולי אנשי שלומנו באומן, והוא סר אל החנות כדי לקנות חוטי ציצית לטליתו.

בראות המוכר את הנכנס, נזכר באחת ממעטפה השכוחה, הוא נבר בערימת הניירות

ביבית מדרשו של הכהן ישנה ספרייה גדולה, ממנה הספיק האברך ר' יצחק להשביע את נפשו ולקנות בקיאות מפליאה. באחד הימים אגב עיונו בספרי בית המדרש, אינה ה' לידו ספר חדש, בלתי מוכר. לפלא היה בעיני רבי יצחק, הבקי והידען, שמעולם לא שמע אודות ספר זה ומחברו

ודלה אותה, "איני יודע מה רוצים ממני - קח את זה", אמר לו, בהוסיפו "לולא הודמנת לכאן - היה המכתב נורק לאשפה".

רבי געצ'י קורע את שולי המעטפה, פותח את המכתב ועיניו החלו מהלכות על פני הכתוב. למקרא השורות

הנרגשות, השתומם עד עמקי נפשו; בלובלין הרחוקה מצוי אברך אשר אשו של רבינו הקדוש החלה להלהיב את לבו, והוא צמא לדבריו הקדושים:

הוא הראה את המכתב לשאר אנשי שלומנו, ולמקרא הכתוב בו הבינו כולם כי הכותב אינו אדם פשוט, אלא גבר בגוברין. והיות שביקש במכתבו שכל אחד יכתוב לו דברי תורה, נדברו ופסקו כולם פה אחד, כי על אף שעתה ימי חול-המועד פסח, ומעולם לא כתבו בחוה"מ, מכל מקום זוהי מצווה עוברת ודבר האבד, ולכן יכתבו לו כולם דברי תורה.

את צרור המכתבים שלחו אל כתובת מגוריו אצל חותנו, בנליינצ'וב הסמוכה ללובלין.

בינתיים, בנליינצ'וב יושב רבי יצחק וממתין יום יום בכיליון-עיניים לתשובה מאומן. לקראת חג הפסח נסע עם זוגתו לבית אביו בלובלין לחוג שם את התג, וכשחזר אחרי התג אל בית חותנו בנליינצ'וב, שאל מיד האם הגיע מכתב כלשהו אליו, אולם איש לא ידע על מכתב כזה.

בעודו יושב במרפסת הבית שקוע במחשבותיו, הוריקה חמותו את הארגו מהבגדים המלוכלכים

כדי

לכבסם, בתוך כך נפלה מעטפה מתוך הארגו. משהבחין בה רבי יצחק, הגביהה מתוך סקרנות. "לכבוד ר' יצחק ברייטער" - התנוסס על המעטפה, ובצדה השני, העיר "אומן". באותם רגעים נתמלא התרגשות עזה.

אם יזכה לבוא למחננו...

הוא דלה מהמעטפה צרור מכתבים, מלאי טללי תחיה מהנחל נובע, צרי ומרפא לנפשו הסוערת והצמאה. לימים סיפר רבי יצחק, כי דברי אנ"ש מאומן במכתביהם אליו, חיוקן והשיבו את נפשו השוקקה, אך יותר מכל, פעלו עליו מילותיו של רבי שמשון בארסקי נכד רבינו, שכתב לו בין היתר:

"אם יזכה לבוא למחננו, יבחין בין האמת לשקר" - - -

הדברים נחרטו בעמקי לבבו, שאכן את זאת חיפש כל ימיו - את עצם נקודת האמת.

באותה נסיעה, פגש רבי יצחק באומן את רבי ישראל קרדונר שהגיע מארץ ישראל, היה זה שנים אחדות לאחר שיסד רבי ישראל באומן את חברת 'אנשי מעמד'. בשיחתו עם רבי יצחק, אמר לו רבי ישראל שעיקר כוונתו בייסוד אנשי מעמד לא היתה רק כדי שיהיו עוד אנשים הנקראים 'ברסלבר חסידים', אלא שיעבדו את ה' באמת על פי דעת רבינו הקדוש ואז בוודאי יתקרבו על ידם רבים אחרים

לימים, נעשה רבי יצחק לתלמידו המובהק של רבי שמשון ומפיו קיבל את אוצרות הדעת של ה'נחל נובע'. לא ארכו הימים ואנשי באומן שלחו אליו גם את ספרי רבינו כאשר ביקש.

כל הקיץ הגה בספרים הקדושים, ומחמת שהבין מתוך לימודו בהם, וממכתבי אנשי, עד כמה גדולה מעלת ההשתטחות על ציון רבינו ובפרט בערב ראש השנה, לקראת ראש השנה תרס"ו החליט לנסוע לאומן.

כששמעו אביו וחונתו על רצונו התנגדו לנסיעתו, הם לא הבינו מה זה פתאום החליט לעזוב את זוגתו לבדה ולנסוע לראש-השנה לאיזו עיר רחוקה ברוסיה. הם אף לקחו ממנו את היסטרייתו כדי שלא ייסע, אבל רבי יצחק לא שת לבו אל המניעות, הוא התגבר על הכל ונסע.

בעירו של הרבי

לאחר נסיעה בת שתי יממות, מגיע רבי יצחק לאומן בשעת לילה ושם פעמיו אל ה'קלויז' - בית המדרש דחסידי ברסלב. היות שהיה עייף מאוד מטורח הדרך, השעין ראשו על השולחן ונרדם.

באמצע הלילה, שמע לפתע רעש גדול מאנשי שבאו לסליחות, הוא התעורר והלך למקוה הסמוך לקלויז ולאחר מכן אמר 'סליחות' יחד עם כל אנשי, והיה הדבר חידוש בעיניו, כי מימיו לא שמע סליחות כאלו.

אנשי שלומנו שמחו בבואו ויהי לפלא בעיניהם שאברך יקר-ערך כזה, יגיע מלובלין שבפולין הרחוקה להתאבק בעפר רבינו ואנשיו. לאחר התפילה שם פעמיו אל אוהל ציון רבינו הקדוש, כשהוא מתלווה אל רבי דוד-צבי נכד מוהרנ"ת, ותוך כדי הילוכם חזר באוזניו רבי דוד-צבי על דברי-תורה ששמע מפי קדשו של זקנו מוהרנ"ת, וכן סיפר לו כמה עובדות ממוהרנ"ת. רבי יצחק שש על דבריו כמוצא

אנשי אמת המבקשים אמת. הקלויז העתיק באומן

שלל רב.

ובהגיעו אל הציון הקדוש, כשאמר את עשרת מזמורי ה'תיקון הכללי' - והוא מעודו לא היה בעל-בכי מטבעו - החל רבי יצחק לבכות מאין הפוגות. "ואחר שחזר מהציון, הרגיש כמו שמוחו התרוקן מרוב בכי, ואמר שראה דבר אחד נגד הטבע ולא רצה לספר מה הדבר". ועבר עליו ראש-השנה מלא התעוררות ורגשי קודש, שמימיו לא ראה כזה ולא שמע כאלה.

התלמידים יעשו תלמידים

כשחזר רבי יצחק מאומן, נעשה לאדם אחר. התחיל להתפלל בכוונה כשידיו פרושות למעלה ברוב דביקות בבורא יתברך (כאשר התפלל תמיד לאחר מכן). הוא הירבה להתבודד בינו לבין קונו ושפך לבו כמים נוכח פני ה' 'בלשון שמדברים בו' לזכות להינצל מהתאוות והמידות הרעות ולהתקרב אליו יתברך באמת.

רבי יצחק נכנס לעובי הקורה, לתוך העמקות של החסידות. בכל מאורו השתוקק להבין מה

רוצה הרבי בכל דיבור, מאמר ושיחה שלו. הוא סלסל וחיפש בתורתו הקדושה ושפך לבו כמים לפני ה', לזכות 'למצוא ולהשיג פנימיות כוונת תורתו הקדושה, שהו בחינת הצדיק בעצמו' וליקוטי הלכות שלוחן ה' סעיף ו'.

וככל שניצתה השלהבת הטהורה בלבבו, חפץ בכל מאודו לזכות גם אחרים, והוא החל לקרב נפשות מבני לובלין רבתי, אל הנחל נובע. ואכן, עלה בידו לקרבם לאורו של הרבי, עד שבראש השנה הבא - תרס"ז - נסעו אתו לאומן עוד שבעה אנשים מלובלין, ואלו הם: חברו רבי שמואל אליהו מנדלאל - המקורב הראשון שקירב ואחיו רבי יחזקאל, רבי יודל זילברמן שהתקרב מכבר, ואחיו רבי שלמה זלמן המכונה ר' שלמהלה מלמד, הבחורים אהרן לייב ציגלמאן ויצחק מאיר קורמאן, ורבי לייבוש.

לבני החבורה שהיו כולם אברכים ובחורים צורבים, לא היה ממון להוצאות הדרך מלובלין ועד לאומן שבאוקראינה, והיה זה למניעה לכמה מהם. טיכס רבי יצחק ומצא עצה; עשה 'כיס' אחד לכלולם, אליו ייתן כל אחד את המעות שברשותו וכך שכנע אותם לצאת לדרך. באמצע הנסיעה, התחרטו כמה מבני החבורה ורצו לחזור לביתם. אך הוא הצליח לשדלם בדברים, באמרו להם "בברדיטשוב דרים אנשי שלומנו אשר אני מכיר כמה מהם ובוודאי יעזרו לנו להמשיך בדרכנו".

ואכן, בהגיעם לברדיטשוב, עיר ואם בישראל, הלך רבי יצחק אל ביתו של רבי שמערייל ברדיטשובער שאותו הכיר מנסיעתו בשנה שעברה. למראה פניו, התמלא רבי שמערייל שמחה גדולה, ויהי בראותו עוד שבעה אנשים יחד עמו בדרכם לאומן - גדלה שמחתו עד למאוד על שנתקרבו אנשי פולין לדעת רבינו, הוא קפץ בשמחה והחל לרקד וברך רבינו, הוא קפץ בשמחה והחל לרקד וברך בחודותא דלכא 'שהיינו' בשם ומלכות וכדן השו"ע, או"ח סי' רכ"ה. רבי שמערייל, שבאי צדקה היה, גם נתן להם את הוצאות עד אומן.

וכך זכו רבי יצחק ברייטר והחבריה מפולין להגיע לאומן ולהשתטח על ציון רבינו הקדוש ולהימנות על הקיבוץ הקדוש שלו באותו ראש השנה דשנת תרס"ז, וחיות גדולה נתמלאו מהתעוררות והתשובה והיראה, ואהבת החברים והשמחה הגדולה ששרתה בין אנשי שלומנו שנקבצו ובאו מכל מקומות מושבותיהם, ואשו הטהורה התלקחה בקרבם ביתר שאת ועז.

באותה נסיעה, פגש רבי יצחק באומן את רבי ישראל קרדונר שהגיע מארץ ישראל, היה זה שנים אחדות לאחר שיסד רבי ישראל באומן את חברת 'אנשי מעמד'. בשיחתו עם רבי יצחק, אמר לו רבי ישראל שעיקר כוונתו בייסוד אנשי מעמד לא היתה רק כדי שיהיו עוד אנשים הנקראים 'ברסלבר חסידים', אלא שיעבדו את ה' באמת על פי דעת רבינו הקדוש ואז בוודאי יתקרבו על ידם רבים אחרים.

רבי יצחק שומע, ומכין ביתר עומק והבנה כי ענין רבינו הקדוש אינו ריבוי בכמות, אלא כולו פנימיות, אנשי אמת המבקשים אמת.

עוד סיפר רבי יצחק, שבנסיעותיו הראשונות לאומן פגש ברבי אברהם בן רבי נחמן מטולטשין, ושאל אותו על נסיעותיו במסירות נפש כזו מדי שנה מארץ ישראל לאומן, השיב לו רבי אברהם: "איך לי בעולם הזה כי אם ארבע אמות של שני מקומות אלו, הכותל המערבי וציון רבינו הקדוש".

בית מדרש לאנשי

בלובלין, החל רבי יצחק לייסד מניין תפילה לאנשי בבית המדרש שעל יד בית-החיים, שם קרב אנשים רבים לאורו של רבינו. גם את בני משפחתו קירב לענין רבינו, ואחיו ר' אהרן ברייטער נעשה גם הוא ברסלבר חסיד.

בין אותם שקירב רבי יצחק בלובלין, היה החסיד הנודע רבי בן ציון אפטער ז"ל. רבי בן ציון, שאחת מתחנותיו הרבות מבין ערי פולין היתה העיר לובלין, היה סר לביתו של רבי יצחק ברייטר ונהנה מהכנסת האורחים שלו. רבי יצחק קירב אותו ולאט לאט הכניסו תחת כנפי תורת חסידות ברסלב. ובהיות רבי בן ציון מטבעו אדם נוח להתלהב, כאשר נכנס לפני ולפנים של חסידות ברסלב, הפך כולו לאש להבה.

מה גדול כוח הרבי. החסיד ר' יחיאל גרינוואלד (באדיבות ר' נתן שפירא)

בהתקרב

חודש אלול, החל רבי יצחק ברייטר שוב לעשות את הכנותיו לנסוע לאומן. רבי בן ציון כבר היכה בכיליון עיניים לקראת יום זה, להצטרף אל רבי יצחק ברייטר ולצאת עמו יחד להשתטח על קברו של רבי נחמן אשר בעיר אומן. יצאו לדרכם והגיעו בשלום לאומן, ומאותו הזמן כבר נעשה רבי בן ציון ברסלבר בלב ובנפש.

כבוד רבינו היה יקר לו במאוד. היה זה בערב שבת אחד, כשנכנס אחד מאנשי אל השטיבל בלובלין לאחר השקיעה כאשר כבר החשיך ונעמד מאחורי הדלת להתפלל מנחה. לאחר שסיים תפילתו, ניגש אליו רבי יצחק ואמר לו: "אם יארע ששוב תאחר את תפילת המנחה, נא אל תבוא להתפלל בבית החסידים שלנו, אלא במקום אחר, שלא יאמרו שאצל אנשי מתפללים מנחה לאחר השקיעה, נגד השולחן-ערוך" (שיח שרפי קודש).

לאחר מספר שנים שהתפללו אנשי באותו בית מדרש ליד בית-החיים, שמע פעם 'בעל בית' גביר אחד את רבי יצחק איך שמתפלל בהתלהבות כדרכו, ונתעורר מאוד מתפילתו עד שהחליט לנדב דירה ראויה לבית-הכנסת עבור אנשי שלומינו, ודבר רבינו הלך והתפשט עוד ועוד.

"וככה נתפרסם שמו של רבינו הקדוש, ונתקרבו אחר כך הרבה אנשים, עד שלפני המלחמה השניה כמה אלפי איש נמנו על שמו של רבינו הקדוש ומי שיש לו עיניים לראות יכול להסתכל על כל פרט ופרט איך שהסטי"א לא רצה

בשום

פנים לתת להתקרב את האיש הזה לרבינו ז"ל, שעל ידו נתקרבו כל כך הרבה נפשות, אבל אתה מרום לעולם ה' לעולם ידך על העליונה. וגם בארץ-ישראל ישנם הרבה אנשים שהכירו אותו והתקרבו לרבינו ז"ל על ידו. וזה אפס קצה מעלות רמות ונכבדות שהיו בו, ד' ינקום דמו ודם זרעו" וזכרונות מאת החסיד ר' מרדכי יגלניק ז"ל.

לימים כתב רבי יצחק: "אני יצחק בן אסתר בריינדיל אשר נתקרבי לאורכם זה כעשרים וחמש שנה על ידי נסים גדולים וגם זכיתי שעל ידי נתקרבו הרבה נפשות לדרככם, וגם זכיתי להבין הרבה השגות אמיתיות בספריכם הקדושים וללשון למודים נעים להסביר אמיתת דעתכם לכל דורש האמת..."

נליינצ'וב

לא הרחק מהעיר לובלין המעטירה, כ-20 קילומטרים ממנה, שוכנת עיירת-נופש ציורית ושקטה, קטנה בשטחה, אך מפורסמת בכל גלילות פולין - נליינצ'וב.

מלבד היותה באזור הררי בעל אוויר צח, מוקפת יערות ירוקי-עד, התפרסמה העיירה בעיקר במעיינות המרפא בהם התברכה, המים החמים שפרצו ובעבעו מתוך האדמה, היו סמיכים ובוציים והכילו גופרית ומינרלים, שבכוחם לרפא מחלות שונות.

זכרתי לך חסד נעורייך

פרסום ראשון

מכתב תוכחה מאהבה שכתב רבי יצחק ברייטער זצ"ל לר' ישראל מאיר כהן ז"ל מנליינצ'וב

ברידער ישראל מאיר הכהן!

איך האב שוין פיעל מאהל דיר גישריבען אין געזיכט עצות פיר דיינעם וועגען דרך אביסיל אויף וועקען אין שלאף אין דרך מוכה זיין מיט עפיים גיטעס; נאהר ליידער קען איך ניט פערשטיין ואם אזילכעס עס האלט דרך אויף זאלסט קיין מאהל מיר ניט שרייבען, אין זאלסט קיין מאהל מיט אינו קיין שום מנוע ומשא האבין, קימסט ניט קיין מאהל צו פאהרען, אין דער בעל דבר וויל הלילה דורך אויס זאלסט פערשלאפן דיינע רעשט יאהרען.

אלוא יעצט האט דיע השנחה צו געפיהרט אז יודינו איטשע מאיר פאהרט צו דיר ציפליים ער ברויך זיך יעצט שאפן אויף איין דירה, אלוא זאלסט זעהן וואס וועסט נאהר קענין אויף מיהן עס זאל צו נויף גישמעלט ווערין אשיינע סוממע געלד, אין זעה מיר צו שרייבען אברוף, אין זעה צי קומין אויף א שבת קיין ווארשא, זאלסט ניט קלעהרען אויף הוצאות, וועסט שטארק צו פרידען ווערין אין וועסט זיך דערפרישן אויף דיינע אלטע יאהרין וויסט זיך דער מאנין דיע וינע התעוררות זכרתי לך חסד נעורייך לכתך אחרי במדבר - קים זיכער אויף א שבת.

זאלסט זעהן אויב די פאטאגראפיע פון מיין פאטער איז גימאכט, זאלסט זיע געבען איטשע מאיר, אין אויב זיא איז ניט דא, זאלסט זיך ענטפערען אז איך זאל וויסען אז זיא איז ניט דא.

גריסע דרך ג"פ,

יצחק ברייטער

תרגום:

אחי ישראל מאיר הכהן!

כבר כתבתי לך הרבה פעמים וחיפשתי עצות בעבורך, כדי לעורר אותך מעט מהשינה ולזכות אותך לעשות איזה טוב. רק שלצערי איני יכול להבין איזה דבר מונע אותך, שאף פעם לא תכתוב לי, ושאף פעם לא יהיה לך איתנו שום מנוע ומשא, אף פעם אינך נוסע לכאן, והבעל-דבר רוצה הלילה במפניע שאתה תישן את שארית שנותיך.

בכן, עכשיו ההשנחה הובילה שידידנו איטשע מאיר נוסע אליך במיוחד, הוא צריך עכשיו לסדר לעצמו דירה, בכך תראה מה שרק תוכל לפעול שייאסף סכום נאה וראה לכתוב לי מכתב, ותראה לבוא על שבת לוורשא, אל תחשב את ההוצאות, אתה תהיה מרוצה חזק, ותתחדש מחדש לשנותיך הקודמים, אתה תיזכר בהתעוררות הראשונה שלך, וזכרתי לך חסד נעורייך לכתך אחרי במדבר. תבוא בוודאי על שבת.

תראה אם הפוטוגרפיה [=תמונה] של אבי כבר מוכנה, שתראה להביאה לאיטשע מאיר, ואם איננה, שתענה לו, שארע שהיא איננה.

דורש בשלומך ג"פ.

יצחק ברייטער

פחות מאשר... לשאת את בתו של אחד מידידי ומכריו, איכר נכרי עשיר מהכפר הסמוך, שישמח לקחתו לחתן...

הוא לא חסך בתיאורים על האושר והעושר הצפויים לו כאשר יסכים לקבל את הצעתו: "אביה ישמח מאוד להצעה, אנו מכירים זה זמן רב, בחפץ לב יתן לך את בתו לאשה, בביתו לא תדע מחסור, הוא עשיר מופלג ולא יחסך ממך

שהכשיר את הקרקע למה שרצה לומר לו, המשיך:

"דע לך בני, כי גורלך נתון בידיך. עצה אחת יש לי אליך, שאם תקבל אותה בחיוב, תסיר מעליך את חרפת הנידוי והבידוד, ותחיה חיים מאושרים בעושר ובשלחה. אל תהסס לקבל את הצעתך".

וכאן החל ישראל מאיר לשכנע את בנו, לא

התיידד עמם ובילה רבות במחיצתם, למד ממעשיהם והורגל לחייהם הבהמיים, עד שבמשך הזמן החל לשכוח כי יהודי הוא.

הוא נפל מדחי אל דחי, עד שבעיירה החלו להתהלך שמועות שונות שגרמו לכל מכריו לדאבון-נפש. הכל נדהמו למשמע אוונם ולא יכלו להשלים עם העובדה שבן-עיריתם יצא לתרבות רעה והמיט עליהם חרפה כזו.

גם בעיני התושבים הגויים הוא היה ללעג ולקלס, ועתה היה להם חומר נוסף להתקלס בו ביהודי עיריתם.

"מה אפשר לעשות עם אדם כזה, הרודף אחר בצע תאוותיו ומוכן להפקיר את נשמתו ואת כבוד אבותיו עבור חיי הוללות?", נדו יהודי העיירה איש לרעהו בצער, "לו לפחות היה מתחשב ברגשות אחיו היהודים!".

מרב צער רפו ידיהם. מעוצם ההלם לא קמה רוח באיש, לאזור אומץ ולנסות להשפיע על ישראל מאיר לחזור למוטב. המקרה שלו נראה בעיניהם אבוד וחסר-תקווה, והכל התרחקו מקרבתו כמפני מצורע.

לישראל מאיר היה בן, לייביל שמו. אם על עצמו לא השגיח האב - על בנו על אחת כמה וכמה. ומה יעשה הבן ולא יחטא. הלך הנער בשרירות לבו באין מפריע, התרועע עם חברים ריקים ופוחזים ובילה איתם את רוב זמנו.

כשבגר לייביל והגיע לגיל שבו עליו להתחתן ולהקים משפחה כמנהגו של עולם, ידע אביו היטב כי שמו מפורסם לחרפה בקרב כל יהודי האזור, ואין שום סיכוי כי מאן דהו יעלה על קצה דעתו להשתדך אתו. ובכן, מה עושים?

מעשיו הנלוזים ורעיוניו הביאוהו אל מסקנה נואשת ומחרידה, כיצד לפתור את בעיית בנו. הוא ישב אתו באחד הימים ואמר לו:

"שמע נא בני למה שברצוני לומר לך, הגעת כבר לגיל שבו בחורים כמותך מתחננים ומקיימים בית ומשפחה, אבל אתה יודע שכולם מכירים אותי ואת מעשיי, ואני יותר מדי מפורסם. עליך להבין מאלו כי בין היהודים כבר אין לנו שום מקום, אנו לצנינים בעיניהם וממילא גם אין לך שום סיכויים לשאת אשה מהם, ואם כן, מה תהיה התכלית ממך? הלא אתה עלול להישאר גלמוד וערירי כל ימך!".

ישראל מאיר המשיך לתאר באוזני בנו בצבעים קודרים את הגורל הצפוי לו. לאחר

בליל-שבת ערך את שולחנו לעדתו, וכשנתארכה השעה אל תוך הלילה, התכונן לשאת בפניהם דברי-תורה, אך אז בקעו קולות רמים של שירה וריקודים מאחד הבתים הסמוכים, והאדמו"ר לא יכל לפתוח בדבריו.

הלכו כמה מהחסידים אל הבית השכן ממנו בקעו הקולות, כדי להשקיש את הרעש, כשהתקרבו, הופתעו לראות מבעד לחלון, ביהודי הרוקד ומפוז לבדו בהתלהבות עצומה, כשהוא מחזיק כיסא בידו, ושר ומזמר בדביקות - - -

הם נקשו על הדלת, ועל החלון, בניסיון להשתיקו, כדי שהאדמו"ר היושב בבית ממול יוכל לשאת מדברותיו. אך בעל הבית, מרוב דביקותו, לא שם לבו למאומה והמשיך את ריקודיו הנלהבים. גם כשהגבירו את דפיקותיהם וקראו לו שוב ושוב להנמיך קולו, לא שמע ולא הרגיש במאומה, אלא המשיך לרקד בעיניים עצומות, בהתפשטות הגשמיות, וכל כולו נמצא בעולם אחר.

"מיהו היהודי המתגורר כאן?" שאלו החסידים את אחד מבני המקום.

"הו, הו, זהו סיפור מופלא" השיב הלה, "סיפור בלתי יאמן...".

הקהילה היהודית בנליינצ'וב היתה קטנה, וכולם הכירו את כולם. ישראל מאיר כהן, ה'שקח' [עושה עבודות פח], היה מוכר היטב על הכל, הוא התפרסם בכל הסביבה כמומחה בתחום הפחחות, והיה עמוס לעייפה בהזמנות של לקוחות שהמתינו לשירותיו. מלאכתו התרכזה בעיקר בבניית גגות-פח ותיקונם. לרגל עבודתו, רגיל היה לנסוע לכפרי האזור, לתקן גגות רעועים או להחליפם.

עבודתו הכניסה לו רווחים נאים ובמובן הגשמי נחשב ישראל מאיר למשופע בממון ולאחר מבעלי-בתים חשובים אשר תדיר מצויה הפרוטה בכיסם.

אך מאידך, מצבו הרוחני היה בשפל המדרגה. לא ביום אחד נפל לעברי פי פחת, הדבר ארע בשלבים, נסיעותיו המרובות לכפרים היו בעוכריו, ויראת השמים שלו הלכה והצטננה, היות וברוב הזמן שהה בחברת הגויים הכפריים,

מימין לא שמע 'סליחות' כאלו. העיר אומן

כששמעו אביו וחותרו על רצונו התנגדו לנסיעתו, הם לא הבינו מה זה פתאום החליט לעזוב את זוגתו לבדה ולנסוע לראש-השנה לאיזו עיר רחוקה ברוסיה. הם אף לקחו ממנו את ה'שטריימל' כדי שלא ייסע, אבל רבי יצחק לא שת לבו אל המניעות, הוא התגבר על הכל ונסע

להוציא יקר מזולל

בימי מגוריו בעיירה נליינצ'וב, זימנה ההשגחה לרבי יצחק את הזכות הגדולה להציל נפש יהודית משמד, זהו סיפור נורא ונפלא המעיד על גודל עוזו כוחו של רבינו הקדוש ואנשיו האמיתיים.

כאמור, משכה אליה העיירה אנשים רבים למסרת נופש ומרגוע, בהם גם אדמו"רים ורבנים מפורסמים מכל רחבי פולין.

שבת אחת, שהה בעיירה אחד מאדמו"רי פולין, שהגיע לנפוש עם קהל מצומצם מחסידיו,

העיירה נבנתה לכתחילה סמוך למרחצאות אלו, כדי לשמש מקום הבראה לחולים, ואכן, משכה אליה רבים למסרת נופש ומרגוע. בימים ההם, שנות התר"ס-ע, היתה קיימת בנליינצ'וב קהילה יהודית קטנה, בת כארבעים משפחות, ושם גם התגורר רבי יצחק ברייטער, לפי שחותנו מבני העיירה היה.

רבי יצחק, שגילה באוצר גנוי רבינו הקדוש את סוד ההתבודדות, שש עליו כמוצא שלל רב. העיירה בה הוא מתגורר, מוקפת ביערות עבותים, מקום נאה למבקש ה'. לעתים קרובות נושאות רגליו אותו בשבילי היער, שם, כינות גזעי העצים וקול שירת בעלי הכנף, מתבונן

חיבתו של רבי צדוק הכהן מלובלין לרבינו ולתורתו היתה כה עצומה, שלא זו מחבבו עד שערך על שולי גיליוני הספר המידות שלו, מראי-מקומות. בערוב ימיו, כשנכנס אליו רבי יודל זילברמן וביקש ממנו שיתן לו את הספר המידות שלו עם המראי-מקומות הכתובים על דפיו, כדי להביאו לדפוס, השיבו רבי צדוק: "הספר הזה יקר לי מאוד ואיני יכול להיות יום אחד בלעדיו, אסכים לתת לך, בתנאי שתביא לי אחר במקומו"

בתוך להט דבריו, החל מוכיחו תוכחה גלויה מתוך אהבת אה וידיד: "טייערער ייד, יהודי יקר, היאך הרחקת לכת במעשיך והשלת עצמך מאיגרא רמא לבירא עמיקתא עד לדיוטא התחתונה? איך תוכל להיות כך את שארית ימיך בסחי ומיאוס?"

לחסידות ברסלב, ובצימאון רב שנתה את דברי רבינו, מהם שאב אמונה ברחמי ה' ועידוד ותקוה לתקן את ימיו שעברו בחושך ולהחזירם אל הקדושה.

בהודמנות הראשונה, נסע ר' ישראל מאיר לאומן שבאוקראינה, והשתטח על ציונו של רבינו הקדוש, באמירת 'תיקון הכללי' מעומקא דליבא. נשמתו נקשרה בנשמת הצדיק הטמון פה, הנהר המטהר מכל הכתמים, אשר אינו מתייאש משום נשמה. באומן התוודע לרבי שמשון בארסקי מנכדי רבינו, שקירב אותו, ואף המשיך לעמוד עמו בקשר מכתבים לאחר מכן, ולחזקו ולעודדו בדיבורי אמונה ודעת.

הקרן הברסלבאי

ר' ישראל מאיר כהן היה לחסיד נאמן, למעלה מעשרה ראשי-שנים זכה להיות בקיבוץ הקדוש אומן, ולא זו בלבד, אלא שמרוב אהבתו לרבינו ולאנשיו, נהג לשכור על חשבונו קרון מיוחד ומרווח ברכבת, שנתפרסם בכינוי 'דער ברסלבר וואגען' והקרן הברסלבאי, בו נסעו חסידים בכל שנה מפולין לאומן.

לשמחתו על שזכה לשוב למקור מחצבתו ולהסתופף בצילו של הרבי, לא היה קץ. רגיל היה לרקד, לפזז ולכרכר בכל עוז ותעצומות, בהתלהבות של שמחה, מתוך הודיה לבורא שחמל עליו והבדילו מן הגויים ולא נתן לו להיטמע ביניהם חלילה. החסד הזה, היה תמיד חדש בעיניו ופיו לא הפסיק לשבח ולהלל לאביו שבשמים על שהגדיל חסדו עמו.

עומדים - אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד! הוא המשיך ודיבר מעמקי לבבו, ודבריו פעלו את פעולתם. כל הטוב שהיה אצור וספון בקרבו של ישראל מאיר, התעורר פתאום לחיים. באותה שעה, מתוך התעוררות אמיתית, החליט להתחיל לתקן את מעשיו. רבי יצחק המשיך לשמור אתו על קשר חם, כשהוא תומך בו כל העת לבל ימעד, ומחוק אותו בדיבורי התחזקות המשיבים את הנפש ונוסכים בה עוז ותעצומות.

כעבור תקופה, הופתעו יהודי גלינצ'וב לגלות כי ישראל מאיר השתנה מן הקצה אל הקצה והריהו אדם אחר מתמול שלשום. הוא החל מגדל זקנו ופיאותיו כאחד היראים, ונראה בבית הכנסת של העיירה כשהוא עטור בטלית ותפילין ומתפלל בתום לבב.

לא ארכו הימים והוא הפך ליהודי כשר וירא שמים, המדקדק בקלה כבמורה. יהודי העיירה, שהיו מלאי התפעלות נוכח השינוי הכביר שחל בו, שכחו לו את עברו וקיבלו אותו כפי שהוא, הכל התייחסו אליו בכבוד וכינו אותו 'ר' ישראל מאיר'.

הוא נקשר בעבותות אהבה לרבי יצחק ברייטר, האיש שהאמין בו וגילה לו את מעיינות התקוה של הנחל נובע. על ידו התקרב

המאמצים נושאים פרי

דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. מרגע לרגע הלכו והלחלו דבריו אל לבו של ישראל מאיר, הוא החל להתפכח משכרון חמדת הבלי העולם, עיניו נפקחו לראות את מצבו ולאיו תהום התדרדר כשהפנה עורף לתורת אבותיו. כמו אדם שהתעורר משנתו וגילה לפתע היכן הוא נמצא. הרהורי תשובה עמוקים תקפו אותו, וצער עצום על ימיו ושנותיו שעברו בחושך, עיניו החלו לזלוג דמעות חמות, וככל שרבי יצחק המשיך בדבריו, התגברו דמעותיו, עד שהוא פרץ בבכי גדול וקורע לבבות.

רבי יצחק ראה כי דבריו חדרו ללבו, והניצוץ הטהור שבו מתעורר מתרדמתו, והנה, כולו מלא הרהורי חרטה עזים אמיתיים.

הוא התחיל מסביר לו פנים, ברוח אהבה רחימית פתח והרעיף על לבו דיבורים של תקוה:

"היודע אתה, ישראל מאיר? לא קשה היא הדרך חזרה. ברגע בו אתה מחליט שאתה מתחיל חיים חדשים וטובים, הרי זה כאילו נולדת עכשיו, וכל העבר אינו. ולא זו בלבד, חכמינו ז"ל אומרים שמי ששב בתשובה מאהבה, כל חטאיו הופכים לזכרונות! במקום שבעלי תשובה

מתוך תשובה.

אולם איך אפשר לקשור שיחה עם אדם המבלה את רוב ימיו ולילותיו במחיצת הנכרים הכפריים, נראה ומתנהג כמוהם, ועושה כל טעדיק שלא להיפגש עם אחיו היהודים?

אבל רבי יצחק לא אמר נואש, הוא נדבר עם יהודי העיירה וביקש מהם שיבואו לעזרתו ויסייעו לו למצוא עצה ותחבולה איך יוכל לפגוש בו.

יהודי גלינצ'וב פתחו עיניים תמהות נוכח בקשתו של רבי יצחק ברייטר: "את ישראל מאיר הפתח, אך בעוד איש לא האמין ביכולתו לשוב בתשובה, הוא, שאמון היה על דברי רבינו כי גדול ה' ואין יודעים כלל ולא ידח ממנו נידח, הגה מחשבות כיצד להשיבו בתשובה. רחמי נכמרו על נפש יהודייה שתעזוב את העולם חלילה כך מתוך חיים גויים ולא תזכה למות

אולם רבי יצחק, רוח אחרת היתה עמו, הוא האמין בכל לבבו שגם בישראל מאיר פועם ניצוץ קדוש ויקר, נכון, הוא הידרדר לשפל המדרגה, מתרועע עם נכרים ועובר עבירות חמורות, אך מתחת למעטה הבוץ והרפש, יוקדת נשמה יהודית שצמאה לאביה שבשמיים, צריך רק לתת לו יד ולעזור לו לצאת מהבוץ ולשוב אל אביו האהוב המצפה לתשובתו.

ביום מן הימים, הוזמן ישראל מאיר לבצע מלאכה באחד מבתי העיירה. עד מהרה הגיעה הידיעה לאוזני רבי יצחק, והוא יצא מיד לפגוש בו.

הוא נכנס כאילו באקראי אל הבית, ובעודו עסוק במלאכתו, החל לשוחח עמו בלבביות, משל לא ארע מאומה וישראל מאיר יהודי ככל יהודי העיירה הוא.

הרבה תפילות שפך רבי יצחק לפני כן, שייכנסו דבריו בלבו של ישראל מאיר ולא ישובו ריקם. השיחה ביניהם נמשכה על דא ועל הא, מבלי שהרגיש ברצונו וכוונתו.

אט אט, החל רבי יצחק עובר לענייני אמונה, שם, בדברים אלו, היה לבו לב ארי, האמונה יקדה כאש עצורה בעצמותיו וליהטה סביבותיו. הוא החל להשמיע לו דיבורי קודש מן הנחל נובע, שבכוחם לעורר גם את הנשמה המעולפת ביותר מתרדמתה, גילה לו דברים טמירים ונעלמים על גדולתה וקדושתה של הנשמה היהודית אשר חוצבה מתחת כיסא הכבוד, ועל התענוגים המיועדים לנשמות ישראל לעתיד בעולם הבא.

נפשם מזעזע ותדהמה. נער יהודי בן-עירתם מצוי במנזר? שומו שמיים!

איש יהודי היה ושמך רבי יצחק ברייטר

בין יהודי גלינצ'וב, היו גם כמה מחסידי ברסלב, ביניהם רבי יצחק ברייטר.

כמו שאר יהודי העיירה, גם לבו של רבי יצחק דאב בקרבו על המקרה המביש של ישראל מאיר הפתח, אך בעוד איש לא האמין ביכולתו לשוב בתשובה, הוא, שאמון היה על דברי רבינו כי גדול ה' ואין יודעים כלל ולא ידח ממנו נידח, הגה מחשבות כיצד להשיבו בתשובה. רחמי נכמרו על נפש יהודייה שתעזוב את העולם חלילה כך מתוך חיים גויים ולא תזכה למות

הלהבה נתפסה בנפשו. החסיד ר' בן ציון אפטער

בין אותם שקירב רבי יצחק בלובלין, היה החסיד הנודע רבי בן ציון אפטער ז"ל. רבי בן ציון, שאחת מתחנותיו הרבות מבין ערי פולין היתה העיר לובלין, היה סר לביתו של רבי יצחק ברייטר ונהנה מהכנסת האורחים שלו. רבי יצחק קירב אותו ולאט לאט הכניסו תחת כנפי תורת חסידות ברסלב. ובהיות רבי בן ציון מטבעו אדם נוח להתלהב, כאשר נכנס לפני ולפנים של חסידות ברסלב, הפך כולו לאש להבה

את כל שתחפוץ..."

וכאילו בדרך אגב הוסיף: "אבל לשם זאת תצטרך להמיר את דתך באופן רשמי בכנסייה". לייב'ל נחרד בתחילה למשמע הדברים.

אך אביו מיהר להרגיעו: "אל תתפלא על שאני מציע לך דבר שלא עשיתי בעצמי, גם אני בעצמי הייתי נוהג כך, אלא שאני כבר מבוגר. אבל אתה עוד צעיר והעתיד עוד לפניך. וכמו שהסברתי לך, אין לפניך דרך אחרת".

לייב'ל שומע את דברי אביו הנאמרים מתוך דאגה כנה ועמוקה לגורלו ועתידו, ומביע את הסכמתו.

בהיותו צעיר לימים וחסר הדרכה וחינוך, לא השכיל לראות נכוחה לאיוז תהום נורא ממליץ לו אביו להפיל עצמו בידועין. הוא לא הבין כלל כי בהגשמתו את ההצעה הנוראה, הוא מכרית את נשמתו מהעם הנבחר ומנתק כמו ידיו שלשלת של אלפי שנות דור שמסרו נפשם על יהדותם.

באותה שעה לא ראה מאומה לנגד עיניו, מלבד החלום הנוצץ של כספו והבו של האיכר העשיר...

לייב'ל לא גילה לאיש מאומה על צעדיו, אפילו לא לחבריו עמם נהג להתרועע. הדבר נשאר סוד כמוס בינו ובין אביו.

הוא שם פעמיו אל המנזר בכפר וואנוולין הסמוך, והודיע בפשטות לכמרים על רצונו להמיר את דתו. הללו קיבלו אותו מיד בזרועות פתוחות. לא בכל יום מזדמן להם להכניס יהודי תחת כנפי דתם. כדי שלא יתחרט, או יקבל השפעה מבחוץ, שמו אותו בהסגר, תחת פיקוח הדוק, לייב'ל נשאר שבו ומנותק מן העולם החיצון, ללא יכולת או רצון ליצור קשר עם האנשים שבחוץ.

לא ארכו הימים, ומקום המצאו נודע בדרך לא דרך ליהודי גלינצ'וב, והם לא ידעו את

הוא דלה מהמעטפה צרור מכתבים, מלאי טללי תחיה מהנחל נובע, צרי ומרפא לנפשו הסוערת והצמאה. לימים סיפר רבי יצחק, כי דברי אנ"ש מאומן במכתביהם אליו, חיזקו והשיבו את נפשו השוקקה, אך יותר מכל, פעלו עליו מילותיו של רבי שמשון בארסקי נכד רבינו, שכתב לו בין היתר: "אם יזכה לבוא למחננו, יבחין בין האמת לשקר" - - -

מבארו שנה את מימי הנחל. ציון רבי שמשון בארסקי ע"ה באומן (באדיבות אהלי צדיקים)

אבל לשיא שמחתו ותודותו, הגיע ר' ישראל מאיר בליל שבת קודש, אז נחה עליו הרוח והנפש היתירה ושמחתו על 'שהבדילנו מן התועים' פרצה את כל הגבולות והמצרים, ברוב להט שמחתו נשא לבו את רגליו והיה יוצא לבדו בריקוד, כשמתוך התלהבותו הוא תופס כיסא בידו ומרקד שעה ארוכה ללא הפוגה - - -

ואיך נודע דבר ריקודיו ברבים? היה זה לאחר שחסידי אותו אדמו"ר ניסו להשתיקו מבלי הצלחה, כי היה דבוק כולו בשמחתו בה' יתברך, עד שלא הרגיש כלל בסובב אותו. כך נתפרסמו ריקודיו בכל העיירה.

החסיד ר' יחיאל גרינוולד, המקור העיקרי לסיפור, שהתגורר באותם ימים בגליצ'וב, והתפרנס בין היתר ממכירת משקאות-קלים לבאי עיירת הנופש, סיפר בהשתאות והתפעלות, כי ביום קיצי אחד, סר ר' ישראל מאיר אל החנות שלו וקנה אצלו כוס סודה, ברך בכוונה 'שהכל', ושתה. כשסיים לשתות, הזמין כוס סודה נוספת. לאחר שהגיש לו ר' יחיאל את מבוקשו, נשאר ר' ישראל מאיר עומד כשהכוס בידו, שקוע במחשבות.

"מה קרה" התפלא ר' יחיאל, "מדוע אינך שותה?"

"אומר לך מדוע אני מהסס" השיב ר' ישראל מאיר, "היות וכאשר ברכתי על הכוס הראשונה לא התכוונתי לשתות כוס נוספת, מסתפק אני האם עלי לברך שוב או שמא לא".

בשמעו דברים אלו, עמד ר' יחיאל נדהם ומשתומם, והוה האיש שהיה מפורסם לשמחה בכל הסביבה? הנה עומד הוא עכשיו לפניו כיהודי ירא וחרד הזהיר ומדקדק בכל סעיף קטן בשולחן-ערוך! מה גדול ועצום כוחו של הרבי!

הנער היהודי בשבי המנזר

בחדרו הסגור במנזר בכפר וואנווליץ, ישב

השמד, בפעם הראשונה הוא נראה מחוץ לכותלי המנזר, בחברת הכמרים, בצאתם עמו לערוך קניות בשוק. הנערים ניצלו רגע של היסח-דעת מצד הכמרים, ניגשו אל חברים והוכיחו אותו: "לייביל, האם בשביל להתחתן היית צריך להמיר את דתך?! למה לא שיתפת אותנו ברחשי לבך? היינו באים לעזרתך ללא שתצטרך להפוך לנוצרי ולנתק את עצמך מכל היהודים וגם מאתנו חבריך!".

אלא שלתימהונם הרב, השיב לייביל צוננות: "הדבר כבר אינו ניתן לשינוי, אין ביכולתי להחזיר את הגלגל אחורה, דבריכם לשווא".

הוא חזר אל עדת הגלחים, והלך לו, משאיר אותם המומים ונכלמים, מתקשים לעכל כי הפנה להם עורף לצמיתות.

כעבור רגעים התעשתו. "לייביל חסר תקווה ותקנה", מלמלו לעצמם, ופנו לדרכם.

כי לא ידח ממנו נידח

מבין כל יהודי גליצ'וב, היה רק אחד שלא איבד את התקווה והאמונה בתקנתו של לייביל, וחיפש ללא הרף דרך להיפגש עמו ולהשפיע עליו לשוב אל חיק עמו. היה זה רבי יצחק ברייטר. לאחר ניסיונו עם אביו ר' ישראל מאיר, כשראה עין בעין כי עמלו לא היה לשווא ולבסוף עלה בידו להשיבו אל אביו שבשמים, האמין בכל לבו כי לא אפסה התקווה גם מבנו המשומד, וגם אצלו יוכל לחולל נפלאות, בעזרת ה' יתברך הצופה לרשע וחפץ בהיצדקו.

הדבר הדיר שינה מעיניו בלילות, הוא חשב כל העת כיצד יוכל להגיע אל הנער ולדבר עמו, עד שהגיע למסקנה כי עליו להיעזר בחבריו לשעבר, והם יוכלו לשמש עבורו חוט מקשר אליו.

כשנדבר עם הנערים, וסיפר להם על רצונו, פערו הללו עיניים תמהות נוכח בקשתו המזווה: מה ליהודי חסידי, ולמשומד חסר-התקנה שניתק

עצמו מזמן מכל מגע עם יהודים?!

אולם בהמשך שיחתו, התרשמו ממנו והבינו כי לפניהם אדם פיקח ובעל יכולת הסבר ושכנוע, הם נעתרו לבקשתו והבטיחו לו שכשיגיע אליהם מידע על תנועותיו של לייביל, יידעו אותו.

חלפו ימים, והנערים סיפרו לרבי יצחק, כי הנער כבר אינו סגור במנזר והוא נראה מתהלך חופשי לבדו, ללא ליווי הכמרים.

ויום אחד באו והודיעוהו: "לייביל נוהג לבקר כמעט מדי יום בגן-הציבורי של העיירה ומבלה שם כמה שעות".

רבי יצחק קיבל את הידיעה, לה כה ייחל, בשמחה ובהתרגשות עצומה, למרות שעדיין לא ידע כלל כיצד תיראה פגישתו עם הנער. לא על כוחו שלו סמך, אלא על כוחו של זקן דקדושה.

בלי לחשוב הרבה, שם רבי יצחק פעמיו בצעדים בטוחים אל הגן-הציבורי.

לשמחתו, הבחין בו בנער, יושב על אחד הספסלים. הוא ניגש אליו ישירות בחיך: "לייביל, מה שלומך?".

הנער הביט בו בפליאה ותדהמה, שיהודי חרדי עטור זקן ופיאות יפנה אליו בידידות כוון ובכלל, הלא מתושבי העיירה הוא, וכי אינו יודע שכבר המיר את דתו וניתק את כל קשריו עם היהודים?

אולם 'כמים הפנים אל הפנים', פנייתו הלבבית של רבי יצחק אליו, לא השאירה לו מקום לבחירה. הידידות והאהבה שהפגין כלפיו, להם לא התכונן כלל, הפתיעו אותו, ומשהו זע בקרבו.

"שלומי טוב" ענה, "מה שלומך אתה?", הוא החליט לנהוג גם כן כאילו הכל כרגיל כמקדמת דנא.

רבי יצחק פתח עמו בשיחה בנושאים שונים שעניינו אותו, עבר מעניין לעניין, זה שואל וזה משיב, וכך שקעו בשיחה ממושכת ומצאו להם שפה משותפת. לייביל הופתע לגלות ברבי יצחק איש שיחה פיקח ונלבב, וכשבגמר שיחתם, הציע לו רבי יצחק להיפגש כאן מחר, בספסל זה, לא סרב. למרות תחושתו המזווה מעצם הימצאותו במחיצת יהודי 'אדוק'.

למחרת, על אותו הספסל, שוב ישבו שניהם, כשגם הפעם מגלגל עמו רבי יצחק שיחה בנושאים שונים מחדשות והוויית העולם.

כעבור שעה ארוכה נפרדו, כששוב מציע רבי יצחק: "היה נחמד ביחד, מה דעתך להיפגש שוב?".

הם קבעו יום למפגש, והקשר ביניהם הלך והתהדק, כשרבי יצחק אינו מוכיר אפילו מילה אחת בענייני דת או חזרה בתשובה.

בנועם הליכותיו, רכש את לבו של לייביל, שמעולם לא פגש ביהודי 'אדוק' מהזן הזה. מיום ליום ראה בו יותר ויותר ידיד אמת ואיש אמונים מלא חכמת חיים, ונפשו נקשרה בנפשו. השיחות ביניהם קלחו באין מפריע.

אף על פי שחטא, ישראל הוא

לאחר תקופת ידידות ארוכה, כשהנער נתן בו אמון מלא, נגע רבי יצחק בנקודה הרגישה ביותר: המרת הדת. בעדינות שאל והתעניין, הקשיב, ושתק.

ואז, כמו מעיין המתפרץ, בקע מלבו הבווער של רבי יצחק ברייטר כל הכאב האצור בתוכו מהיום בו הגיע המקרה לאוזניו:

"לייביל, איך עשית דבר כזה? איך הלכת לחצוב לך בורות נשברים ולהכריח את נשמתך הטהורה ממקור החיים? היודע אתה איזה צער

עצום יש לאבותיך הקדושים בעולם העליון?". "עליך לדעת" - המשיך לדבר מלב מורתח - "כי יהודי הינו קדוש בעצם מהותו, ה' הבדיל בין ישראל לשאר העמים, יהודי אינו יכול בשום אופן בעולם להמיר את דתו, נשמתו נשאת תמיד חלק אלוך ממעל, וכל חוקי התורה והמצוות שקיבלו עליהם ישראל בהר סיני, חלים עליו לכל חייו, בין לשכר ובין לעונש. הקדוש-ברוך-הוא, התורה וישראל, הם אחד. הבורא יתברך אינו רוצה בניתוק החוט

הרבה תפילות שפך רבי יצחק לפני כן, שייכנסו דבריו בלבו של ישראל מאיר ולא ישובו ריקם. השיחה ביניהם נמשכה על דא ועל הא, מבלי שהרגיש ברצונו וכוונתו. אט אט, החל רבי יצחק עובר לענייני אמונה, שם, בדברים אלו, היה לבו לב ארי

למראה פניו התמלא ר' שמעל שמחה גדולה. העיר ברדיטשוב

משמד לרצון. יהודים בפלונסק שבפולין

איך אזכה לתקן?

נקפו השנים, רבי יצחק ברייטר עוב את העיירה נליינצ'וב והעתיק את מגוריו לוורשא הבירה. אליו הצטרף גם ר' ישראל מאיר, שנפשו נקשרה בנפש רבי יצחק ולא יכל להיפרד

"לייב'ל?"

השיב הלה, "כיום הוא מחשבי קהילת פלונסק. מאז בואו לשם, עשה חיל ונהיה לאיש מצליח ועשיר מופלג. היום אי אפשר לבוא אליו ולדבר אתו כך, בלי הזמנה של כמה ימים מראש. ואין מוסד יהודי בפלונסק שלייב'ל אינו פעיל ומעורה בו, בקיצור הוא יהודי חשוב בעירו ושמו הטוב הולך לפניו."

ור' יחיאל עומד ומתפעם: פוק חזי גבורתא דמרך! היאומן כי יסופר?

לא ארכו הימים, וללייב'ל נודע על מצבו הכלכלי הדחוק של הוריו, הוא העביר אותם מוורשא לפלונסק עירו, דאג להם לדירה ולכל צרכיהם, וכלכל אותם בכבוד גדול ימים רבים.

זקני חסידי ברסלב שהכירו את ר' ישראל מאיר כהן בימי הראשונים, ובימים שלאחר התקרבותו לאורו של רבינו, סיפרו נפלאות על עבודת הקודש שלו התמימה והפשוטה, על הדמעות שהיה מזיל בתפילתו, מתוך תשובה שלמה ואמיתית שלא פסקה לעולם.

הוא זכה ונתקיים בו מאמרו של רבינו הקדוש: "כל מי שייגע ויתחבר לאחד מאנשיי, בוודאי יהיה איש כשר באמת, ולא איש כשר בלבד אלא אפילו צדיק גמור כמו שאני רוצהו!" (חיי מוהר"ן ריח).

החדר: איך מצילים את לייב'ל? הגיעו ימי הקיץ. העיירה נליינצ'וב התמלאה בנופשים ומבראים שבאו לשכור את בקתות העץ, לפוש בצלעי ההרים, לשאוף אוויר צח ולרחוץ במעיינות-המרפא.

ה' יתברך, החושב מחשבות בכל ידח ממנו נידת, זימן לעיירה את השליח להצלתו של לייב'ל. היה זה יהודי בנקאי, גביר נכבד מהעיר פלונסק הנמצאת הרחק בצדה השני של פולין, הוא הגיע לנליינצ'וב בהוראת רופאו, מאחר ובריאותו היתה לקויה, הרופא הורה לו לרחוץ במעיינות-המרפא תקופה ממושכת, יום יום, עד לאחר חגי תשרי.

באחד מימי חג סוכות, ישב הגביר מפלונסק בסוכתו של אחד מנכבדי הקהילה יחד עם עוד מיהודי המקום, ונתגלגלה השיחה אודות הנער היהודי בן עיירתם שהשתמד, ובהשפעת רבי יצחק ברייטר, רוצה לחזור אל עמו, אך ניצב בפניו קושי לנתק עצמו מחסותם הארורה של אנשי הכמורה.

הגביר גילה עניין רב בפרשה, וביקש: "הביאו אלי את הנער."

יצא אחד מבני הבית והזמין את לייב'ל אל הסוכה. כשראה אותו הגביר, מצא הנער חן בעיניו, הוא שוחח עמו וראה לפניו עלם חמודות נבון ופיקח. שטח אפוא בפניו את הצעתו: "ראה, אני עומד לנסוע לאחר החג בחזרה לעירי פלונסק, האם תרצה להצטרף אלי? אל דאגה, אני אעזור לך להתבסס שם."

לייב'ל השיב מיד וללא שהיות בחיוב.

העניין נשמר בסוד, בבחינת 'אם תעירו ואם תעוררו'.

לאחר התגים, ארו הגביר את מזוודתו, וגם לייב'ל ארוז את מטלטליו, עלה אל כרכרתו של הגביר, ויחד נסעו לפלונסק.

כשנודע על עזיבתו של לייב'ל את העיירה, נשמו יהודי נליינצ'וב לרווחה. בלבם איחלו לו כי יצליח בדרכו ויתחיל חיים חדשים וטהורים.

לייב'ל בקול: "אבל איך אני עושה זאת? הם החתימו אותי על מסמכים שונים, ולא יוותרו עלי על נקלה, הם יפעילו לחצים, ומי יודע אלו פעולות ינקטו נגדי."

לייב'ל דיבר מתוך מצוקה אמיתית. לפתע קלט לאיזו מלכודת איומה הכניס עצמו ביודעין, ועתה אינו יודע כיצד להיחלץ ממנה לחופשי.

רבי יצחק שקע במחשבותיו. אכן, ניצב לפניו קושי גדול, אצל הנוצרים נחשבת המרת היהודים ל"מצווה" שאין גדולה ממנה, ולא במהרה יניחו לטרף כה שמן להימלט מידיהם. הוא הבין כי דרושה כאן סיעתא דשמיא עצומה. "עלי לשתף בפרשה את ראשי הקהילה ולהביאם בסוד העניין, אולי יוכלו לבוא לעזרתי ולהציל את הנער מציפורני הסטרא-אחרא."

מטכסים עצה

עוד באותו יום, נועד רבי יצחק עם ראשי הקהילה בנליינצ'וב, סיפר להם בהתרגשות את השתלשלות העניינים וכי חפץ ה' הצליח ועלה בידו לשכנע את לייב'ל, בנו של ר' ישראל מאיר, לעזוב את המנזר ולשוב לחיק היהדות. "אולם בעיה רצינית לפנינו, הוא חתם על כל מיני מסמכים הקושרים אותו אל הכמרים ואל המנזר בשלשלאות, יש לטכס עצה איך לחלץ אותו משם מבלי שיינזק."

ראשי הקהילה התקשו להאמין למשמע אוזנם; לייב'ל המשומד רוצה לחזור אל היהדות? האמנם?!

אלא שהם הכירו את רבי יצחק כאדם נאמן שאינו מכזב. מה גם שאת אבי הנער, ר' ישראל מאיר, שאיש לא נתן לו תקוה, הצליח להשיב בתשובה שלמה, בכוח אמונתו ומסירות נפשו אותם הוא שואב מרבו מוהר"ן מברסלב ומספריו הקדושים.

אחרי שנרגעו קמעא מהתרגשותם מן הבשורה המשמחת, היתה השאלה עומדת ותלויה בחלל

התשובה - כל מעשה ההמרה בטל ומבוטל, ואתה יכול להתחיל חיים חדשים לגמרי, ובאמצעות תשובה וחרטה, תתעלה למדרגה גבוהה מאוד שרק בעלי-תשובה זוכים אליה, ושום דבר לא יעכב בעדך מלהקים בית ומשפחה בישראל ולהמשיך את שרשרת הזהב של דורות יהודיים."

יתרון האור מן החושך. לאחר חודשים ארוכים של שטיפת-מות מצד הבישופים והכמרים, וימים ולילות של גיבובי שקר והבל שאין להם סוף על משיח השקר הנוצרי, זהרו פתאום דבריו של רבי יצחק ברייטר על האמת היהודית הנצחית וקשר הנצח עם הבורא יתברך, באור יקריות.

לאחר הדברים שיצאו מלבו הדואג והכואב, החלו עיניו של לייב'ל להיפקח והוא התחיל להבין איוה משגה עצום עשה, וכי באמת הצדק עם רבי יצחק ורק היאוש הוא שהוביל אותו להיכן שהובילו.

באותה שעה, בגן-הציבורי בנליינצ'וב, התנערה נשמתו של הנער מעמק הבכא בו היה שרוי, ובלבו גמלה ההחלטה: "אני חוזר להיות יהודי!"

הוא שיתף במחשבותיו את רבי יצחק, האיש אליו כה נקשר ושהצליח למצוא מסילות ללבו; "דבר ראשון, עלי להפסיק את ביקוריי התכופים במנזר ולנתק מגע עם הכמרים שעמם אני בקשר כה הדוק בתקופה האחרונה", הרהר

"מה טיבו ועניינו של הספר?" - התעניין רבי צדוק. וסוחר הספרים שלא התעמק בו יתר על המידה, השיב: "זהו ספר המדריך ומלמד כיצד לסגן מכתבים...". רבי צדוק נטל לידיו את הספר והחל לקרוא בו, והמוכר עומד משתהה בראותו את עיניו זולגות דמעות

לא יוכל לחיות בלעדי הספר. אהל ציון רבי צדוק הכהן מלובלין

המשולש הזה, ולכן "ישראל אף על פי שחטא, ישראל הוא" ודרכי התשובה פתוחים לפניו תמיד, ויתרה מזו: דווקא כשהאדם הרחוק ביותר מה' מתקרב אליו ושב בתשובה - נתגדל ונתקדש שמו יתברך ביותר!"

הדברים טילטלו את לייב'ל טלטלה עזה, הוא ישב דומם והקשיב להמשך דברי איש שיחו:

"הלא תראה בעיניך, לייב'ל, כי הצעד שעשית, לא נבע מתוך 'הכרה באמת' או משהו מעין זה, אלא אך ורק מתוך יאוש ומחוסר ידיעה בדברים שדיברתי אתך עכשיו, אבל כעת, ששמעת כבר פרק חשוב באמונה ובכוח

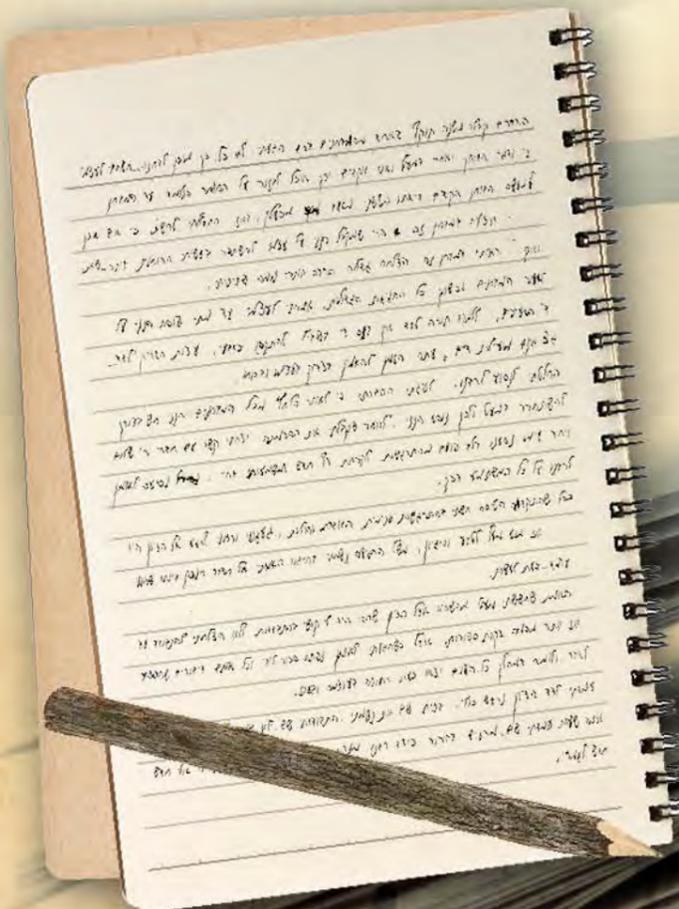

על החיים עצמם, לעולם לא אוותר!

נער חסידי צעיר סולל את דרכו לבית
מדרשו של רבינו הקדוש, כשכולם
מסביב: החברים, האדמו"ר, המשגיח
בישיבה, השדכנים, ההורים ומי לא,
מתאמצים בכל האמצעים העומדים
לרשותם להערים מכשולים ולמנוע,
כשרק חבר טוב המפרפר בין חיים
למוות מלמד אותו בסופו של דבר מה
הם החיים ומעניק לו מבלי דעת את
כל הכוחות להמשיך ולהילחם בחירוף
נפש בדרך ל"נחשק שבכל הנחשקים"

יומן התקרבות אישי מעורר וסוחף

עקב הרגישות המובנת שבחשיפת הפרטים המשפחתיים והקהילתיים,
בחרנו באופן יוצא דופן להביא את הסיפור בעילום שם. כל הפרטים
והעובדות הובאו באופן מלא ומדויק ללא כל טשטוש או שינוי

ב

ה זכיתי ונולדתי במשפחה טובה
וחשובה, היו לי נתונים טובים
להצלחה, חונכתי במוסדות איכותיים,
למדתי בישיבה אשר שמה הולך לפנייה,
וראיתי ב"ה ברכה בעמלי. מעמדי בין
חברי היה איתן, ועד מהרה קבלתי תפקיד לשמש
כראש חבורה לצעירי הישיבה להרחיב דעתם
בענייני יראת שמים וחסידות.

היה לי גם חבר טוב אשר עמו הייתי יושב
בפרטיות ומבלה ומשוחח עמו בסוף היום
מה יש להתעלות ולהתחזק, והיינו לומדים
בקביעות בספרי חסידות למיניהם, לשאוב מבאר
מעיינותיהם, לדעת את הדרך אשר בה נלך.

ואם כי היו לי את כל הסיבות כביכול להיות
מרוצה שמח וטוב לב, הרי שבתוכי לבי חשתי
במין חוסר סיפוק וריקנות מסוימת. כביכול חי
אני חיים שאינם נכונים, חיים שאין בהם... לא
ידעתי היכן הבעיה שהרי הכל מסביב כל כך טוב
ומבטיח.

באותם ימים למדתי עם חברי הטוב את ההקדמה
לספר "נתיבות שלום" ח"א ובו מבואר בהרחבה
כי יסוד העבודה ועמוד החסידות היא מידת הארת
הדעת. דהיינו כשיש להאדם בהירות בדעתו מה
עושה ולמי עובד ויש לו ישוב הדעת אזי יוכל
להצליח בעבודתו ובלא זה הגם כי יעשה כל אשר
ציוה ה' חסר בו העיקר.

ואז הבנתי את חוסר הסיפוק שבי. שכן יכול
האדם לקיים כל המצוות, וללמוד הרבה תורה
וחסידות, אבל אם אין ברור לו מדוע עושים
כל הנ"ל, ומיהו בורא העולם שאותו יש לעבוד
ובמעלת הקשר בין השם יתברך לבניו, אזי לא חש
האדם מחובר לעשייתו ואינו חש בחדווה הנלווית
לכל מבקשי השם יתברך. ולמרות שהחברה מסביב
מעריצה, והמשפחה מסביב מרוצה, והשידוך הטוב
מנצנץ באופק, אין בסיפוק זה די בשביל להרגיש
טוב באמת.

הפגישה הראשונה וההפתעה הגדולה

היה לי חבר בחדרי הפנימיה חסיד ברסלב, אשר
אהב לספר לכל חברי החדר ממעלת רבינו וספריו
הקדושים, שאר חברי החדר היו מקשיבים לו בחצי
חיוך ובסלחנות, ברם אני נהגתי לא רק לחייך כי
אם גם ללגלג על דעותיו ורעיונותיו. בהיותי בעל
לשון שנונה וחדה היו הוויכוחים בינינו גדולים
כשלרוב הייתי מנצח בדברי שהגם שלא היו
צודקים מכל מקום נשמעו נכונים.

אותו חבר למד באותה תקופה עם אחד מחשובי
אנ"ש שבמאה שערים, ופעם אחד סיפר לו
מטענותו וליגלוגי ושאל מה לענות לי, והשיב
הנ"ל כי במקום לענות שיאמר לי לבוא להיפגש

עמו ושם אקבל תשובה ניצחת לכל דברי. עד היום איני יודע מדוע הסכמתי ללכת, הרי הייתי בטוח בצדקתי ומה יש לי לבא להתווכח עם אדם שאיני מכיר כלל, ברם כך רצתה ההשגחה העליונה ועוד באותו שבוע נפגשתי עמו בבית המדרש אשר במאה שערים. וזכר אני את הרתיעה שאחזה בי

כשעליתי במדרגות, רתיעה שנבעה מסלידה שחשתי באותו הזמן מכל מה שבשם ברסלב יכונה. הייתי גם בטוח כי בוודאי אפגוש באדם מוזנח למראה בעל לבוש קרוע ומלוכלך, ולהפתעתי פגשתי באדם מסודר בעל עיניים מאירות אשר הזמינני בחיוך לשבת ולדבר עימו.

איני זוכר מה דיברנו, אבל התרשמתי עמוקות מדיבוריו הנעימים, דיבורים שמעולם לא שמעתי ולראשונה הרגשתי את אותו סיפוק אשר לו כה כמהתי. לא עוד דיבורי ידע חכמה ומדע על יראת שמים וחסידות, כי אם דיבורי אמת אשר דרכם אפשר לחיות בקרבתו, דיבורים אשר מבעירים את האדם מבפנים ומתווים לו דרך אמיתית אשר לו יצליח להגיע את אמיתותו.

נקשרתי מאוד אל

תוכן הדברים ואף התחלתי ללכת לשיעורים וחבורות של ברסלב, אבל לא נקשרתי אל הרבי שמאחורי כל הדיבורים הנ"ל, וגם לא נקשרתי אל שאר עניני החסידות. כלבי חשבתי כי אין לי חובה להתקשר לגמרי מתוך ביטול אל הצדיק האמת ואנשיו, ודי לי כי אטול את עצותיו הנהדרים ואמשיך לחיות את חיי, היכן שהייתי עד היום.

התחלתי גם לשלב את תוכן הדיבורים בחבורה שנהגתי אני עצמי למסור, וראיתי שאכן הכל החלו ליהנות יותר ולהצליח יותר וידעתי כי אכן יש בדיבורים אלו ממש ויחודיות.

(במאמר המוסגר אוסיף כי אין טעות גדולה מכך לחיות תחת הצדיק בלא ביטול אליו, שכן כשאין מבינים את העצה בעיני השכל, או אפילו כשמבינים אבל היצר הרע גדול ובווער אין שום מחויבות לקיים העצה, ולא לחינם אמר רבינו כי הביטול לצדיק 'הוא העיקר והיסוד שהכל תלוי בו').

כרטיס הטיסה לאומן צץ ומגלה את הסוד...

כשאדם מחפש את האמת והגם שלא בשלימות, הדרך שמראין לו התרחקות, ובי"ה שהחלו המניעות בתוקף גדול. הצעות השידוכים שהיו רבים ומבתים מכובדים

החלו להתמעט. בני משפחתי כעסו על דרכי וגם בישיבה לא ראו בעין יפה את הערכתי ל"דרכי העבודה במשנת ברסלב" ואת הליכתי לשיעורים ולחבורות, ועד מהרה מצאתי את עצמי במילכוד, מצד אחד הדרך נכונה ואמיתית ללא ספק, ומצד שני המחיר שהנני משלם על כך גבוה מאוד לפי השגותי באותם ימים. מחיר שחשבתי שאיני מסוגל לשלמו.

באותם ימים התקרב עוד בחור, בן עליה ממש, מהישיבה בה למדתי אל דרכו של רבינו. בחור זה 'זאבי' שמו נתקרב לגמרי מתוך תמימות לרבינו ועמו הלכתי לחבורות. היינו הולכים רגלי בהעדר מוזמנים לתשלום לאוטובוס, ובדרך היינו מדברים הרבה מדרכו של רבינו ועצותיו הק'. ידידי זה בראותו את מצוקותי וקשיי החליט לקנות בעבורי כרטיס טיסה לרבינו ובכך סבר כי יפתרו בעיותיי, היות והנסיעה לרבינו מקשרת את הנוסעים אל הצדיק וכוהו, ובזכות כך אצליח להתגבר על מניעותי וקשיי. מתוך מסירות נפש גדולה ומתוך אהבה השייכת רק אצל תלמידי רבינו אסף בעבורי פרוטה לפרוטה עד אשר הודיעני כי השיג בעבורי כרטיס טיסה כדי שאוכל לנסוע אצל הצדיק ולדברו בו.

בהתחלה נרתעתי מהרעיון, הרי לא כל כך חיפשתי את הקשר עם הצדיק בעצמו, וגם חששתי לגורל שידוכי שהרי גם כעת הכל נראה תקוע בגלל השתייכותי הקטנה לברסלב ומה יגידו כשישמעו שנסעתי לאומן.

ברם ידידי זאב הפציר בי כי אדרבה כח הצדיק רק יקרב את זיווגי. וגם שאף אחד לא צריך לדעת כי נוסע אנוכי. ואכן לבטוף הסכמתי והוזמן בעבורי כרטיס טיסה לשבת של תנוכה. לקחתי את הדרכון מבית הורי ובשקט ארגנתי בעבורי מזוודה קטנה, סופר את הימים לקראת הנסיעה. הושג בעבורי שותף לנסיעה אברך ירא שמים אשר ילווה את צעדי למען תהיה התועלת הצפויה מנסיעה זו כראוי.

אלא שהשטן אינו טומן ידו בצלחת. הייתי אמור לטוס ביום חמישי בערב, עד לאחר השבת, וביום שלישי דיברה עמי אימי בטלפון וסיפרה לי כי יש הצעת שידוך משמעותית המתקדמת כראוי ועלי להפגש עם הורי המדוברת למחרת והיינו ביום רביעי, ויתכן בס"ד כי עד השבת נברך על המוגמר, וכמובן שלא ידעתי מה לעשות כעת.

וחשבתי כי אבוא לדבר עם אבי הנערה, ואח"כ באם יתפתחו הדברים לצד המשך

השידוך, אדחה את מהלך הענינים עד לאחר השבת, והשם יתברך יעזור.

הגעתי בשעה היעודה לבית הורי שם הייתי אמור לפגוש את אבי הנערה. הגעתי ב"חלאט" אותו לבשתי בישיבה היות והחליפה המכובדת יותר הייתה במקרה בבית, שם החלפתי את החלאט הישיבתי בחליפה ונכנסתי אל הסלון לשוחח עם אבי המדוברת.

אמי שראתה בחדר הפנימי את החלאט שלי החליטה לכבסו בינתיים, וכיון שכך החלה להוציא את כל המסמכים שהיו בכיסים ולתדהמתה רואה היא שם כרטיס טיסה לאוקראינה ...

בפנים הסלון יושב הנני ומשוחח עם אבי המיועדת, ובחורף עומדים הורי ואינם יודעים את נפשם. בהבלעה סיפרתי לו על כך שאוהב הנני לשמוע שיעורים של דעת ולומד אני ספרים למיניהם ובתוכם ספרי ברסלב, שכן חשבתי כי אין זה מהיושר שלא לומר כלום.

למעשה אותו אדם שהתרשם עמוקות ממני לא אהב כל כך לשמוע על כך, ובאחת הודיע לשדכן על דחיית השידוך לזמן בלתי ידוע.

הורי שבכלליות לא חבבו את דרכי וגם

נצטערו לראות את כרטיס הטיסה ובפרט שהשידוך נתקע בגלל קשרי עם ברסלב כעסו למאוד, אבי קרא לי לחדר ובדמעות ביקש ממני לכל אסע כעת לאומן. הוא מצידו מתחייב לשלם לי כרטיס טיסה אחר אבל בעוד כמחצית השנה. כעת אין הזמן מוכשר לכך, והדבר רק מונע אותי מלמצוא את זיווגי. בעוד מחצית השנה מן הסתם כבר אהיה חתן ואז הוא ישלם לי כרטיס חילופי.

כיבדתי את בקשתו, גם כי בסתר הלב סברתי לפי השגותי דאו כי הצדק עמו, וגם שלא היה לי ברירה אזרח. ואמנם קיים את הבטחתו, ובבוא הזמן נסעתי והייתי

אצל רבינו באמצע השנה ונהניתי מאוד שם. הזמן עבר ועוד הצעת שידוך עלתה על הפרק, הצעה טובה מאוד. השידוך התקדם לקראת סיום, ולפתע בשלב הגמר והסוף הוא נעצר, אין הם תפצים בחתן המגלה אהבה ומשיכה יתירה לחסידות ברסלב.

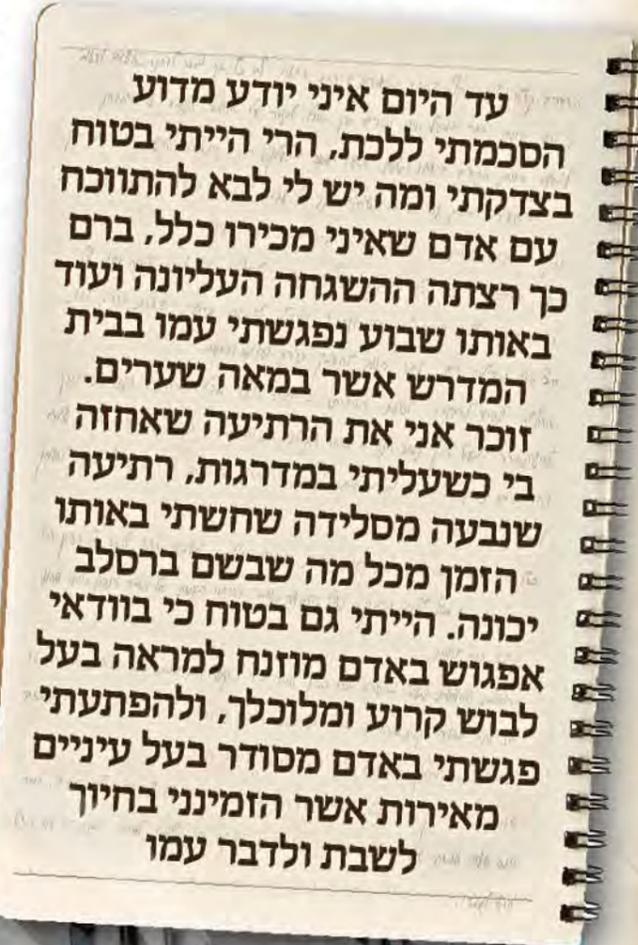
בחדרו של האדמו"ר

הורי נשברו לגמרי. לא כך הם חשבו לראות את העתיד עמי. וכיון שכן פנה אבי אל האדמו"ר שאליו השתייכתי אז ואשר בישיבתו למדתי, וסיפר לו את כל המתרחש, וביקש ממנו כי יצווה עלי לחדול מקשריי עם ברסלב.

באותו היום נאמר לי כי האדמו"ר קורא לי לשיחה. נכנסתי לחדרו בפחד מה, שכן הבנתי היטב מה מטרת ההזמנה, ברם האדמו"ר ישב בפנים נינוחות ואמר לי לשבת לידו, ואז הוא מספר לי כי מקודם התקשר לביתם של הורי אותו שידוך שנעצר, וממש נטל עלי אחריות כי משתייך אני לחצרו, וכי אין לי שייכות עם חסידות ברסלב, ושאדע כי הוא נטל עלי אחריות.

בחיל וברעדה ומתוך חוסר נעימות התנצלתי לפני האדמו"ר כי אין כוונתי

איני זוכר מה דיברנו, אבל התרשמתי עמוקות מדיבוריו הנעימים, דיבורים שמעולם לא שמעתי ולראשונה הרגשתי את אותו סיפוק אשר לו כה כמהתי. לא עוד דיבורי ידע חכמה ומדע על יראת שמים וחסידות, כי אם דיבורי אמת אשר דרכם אפשר לחיות ביראת השם יתברך וקרבתו, דיבורים אשר מבעירים את האדם מבפנים ומתווים לו דרך אמיתית אשר לו אך ילך בהם האדם יצליח להגיע את אמיתות

בית המדרש הגדול חסידי ברסלב במאה שערים (צילום: משה מרקוביץ, ברסלב לייב)

כולם נקבצו ובאו

מה גורם לכל
קהילות אנ"ש
להתקבץ ולדון?

צילום אילוסטרציה

אמי שראתה בחדר
הפנימי את החלאט שלי
החליטה לכבסו בינתיים,
וכיון שכך החלה להוציא
את כל המסמכים שהיו
בכיסים ולתדהמתה
רואה היא שם כרטיס
טיסה לאוקראינה ...
בפנים הסלון יושב
הנני ומשוחח עם
אבי המיועדת, ובחוף
עומדים הורי ואינם
יודעים את נפשם

בהתחלה שתקתי אבל לבסוף עניתי כי אם המשגיח שואל אותי מה יש לי לומר הרי שיש לי מה לענות. אנוכי אשר לא שמעתי ח"ו דברי תועבה רק אדרבה שמעתי דברי אלוקים חיים, בדבר אהבת השם יתברך וקרבתו אני מועד לשליחה בבזיון רב מהישיבה למרות הנזק הגדול שלכאורה יקרה לי בכך בהיותי בחור בתקופת השידוכים, ואילו הבחור הנ"ל הרחוק מכל יראת שמים ואשר נמצא אצלו קלטת ובו שירי תועבה ממש, אינו נדרש לעזוב את הישיבה כלל ודי בגערה בלבד בשביל להמשיך בסדר היום. האם זוהי האמת? זהו רצון השם יתברך? המשכתי וטענתי למול המשגיח כי בדעתי להיכנס אל האדמו"ר ולשאל אותו את מי יש לשלח מהישיבה אותי או את הבחור הנ"ל.

הוספתי וסיפרתי למשגיח כי כבר הייתי היום אצל האדמו"ר ואדרבה קבלתי מעמו תמיכה בדרכי רק שאין הדברים צריכים להיות בפרסום, וכי אל להנהלת הישיבה להצר את צעדי. סופו של דבר

את סדרי הישיבה שומר אני בכל תוקף, לומד אני בסדרים כראוי, ומה הפשע הגדול שעל כן מסלקים אותי מהישיבה, "הדרך שמראים לו התרחקות",... עודני חושב מה לענות והנה חמל עלי השם יתברך באופן יוצא מהכלל.

לפתע נשמעות דפיקות בדלת. המשגיח פותח ובוחר עומד שם ובידו קלטת ובה מוקלטים שירי תועבה רח"ל. יאת זה מצאתי מתחת לכריתו של בחור פלוני, אמר למשגיח. המשגיח נודעזע ממש, כזו קלטת בישיבה זו, היתכן. ברם בעיה היתה לו בהיות הבחור בן לתומכי הישיבה ולכן היה נמנע ממנו לעונשו כראוי. ולכן קורא הוא אל הבחור לחדרו, שם המשגיח שואל אותו על הקלטת, לאחר אמירת דברי תוכחה בדבר חומרת הדבר מנפץ המשגיח את הקלטת על הארץ כשהוא מתרה בבחור הנ"ל כי זה הפעם האחרונה שהוא רואה דבר תמור שכזה שכן בפעם הבאה הוא ייאלץ להעניש באופן חמור במיוחד.

לאחר צאת הבחור מהחדר שואל אותי המשגיח בקול נסער מה אני אומר על כך.

חששתי לאחר הסכמתו של האדמו"ר. המשגיח הושיבני מולו, ובפנים רציניות להפליא הודיעני כי האדמו"ר אמר לו להודיעני כי אין מקומי יותר בין כותלי הישיבה היות ואני לומד מספרי ברסלב, והברירה בידי או שאני מחליט כעת לעזוב את הספרים או שאני מחפש כעת ישיבה אחרת.

עמדתי מבובל לגמרי. ידעתי כי אין המשגיח דובר אמת שהרי ממש כעת יצאתי מחדרו של האדמו"ר שם שמעתי דיבורים אחרים לגמרי, ומצד שני המשגיח כל כך נחרץ בדבריו, ואם כן מה יהיה הסוף. ובכלל חשבתי לעצמי על מה כל הסער הגדול, על כך שרציתי לחפש את קרבת השם יתברך על כך אני נענש עד כדי וריקה מהישיבה, הלא

חלילה לעזוב את החסידות, והגם שהולך אני לשמוע שיעורים ולומד אני בספרים אבל מקפיד אני כפי יכולתי על סדרי הישיבה ואורחותיה. האדמו"ר השיב לי כי יודע הוא על כך וכי אין לו שום טענות לגבי.

הגבאי שעמד בצד רואה ושמע את השתלשלות הענינים התערב לפתע ואמר לאדמו"ר כי אולי כדאי שיאסר עלי ללמוד בספרי ברסלב ואז יפתרו כל הבעיות, ואז הודקף האדמו"ר מכסאו ואמר: זאת לא אמרתי! יכול הוא ללמוד בספרים כאוות נפשו, ברם לא הכל מוכרחים לדעת מכך. שמח וטוב לב יצאתי מהחדר, לא רק שלא גערו בי אלא עוד קבלתי תמיכה בלתי צפויה מהאדמו"ר ללמוד את הספרים.

את מי יש לסלק מהישיבה?

ברם רק נכנסתי לבית המדרש והנה שולח המשגיח להודיעני כי הוא צריך לשוחח עמי שיחה חשובה בחדרו. הלכתי לשם, שיערתי כי הנושא יהיה שוב ברסלב אבל פחות

צעירי הצאן

המניעות לא נעלמו, הם רק התגברו. התברר כי זוגתי שתח"ג גם כן אינה רואה בעין יפה את השתייכותי לברסלב, וממש ביקשה לבלתי אלך לשיעורים או ללמוד את הספרים. וכאן החילוני להתייחס מכל הדרך הטובה והנכונה שבה הלכתי. במר ליבי אמרתי לעצמי כי לנסוע לאומן לא שייך, לשמוע שיעורים גם כן לא, ללמוד הספרים כמעט בלתי אפשרי, כל בני משפחתי אינם מסכימים לכך, ואם כן אי אפשר להמשיך בדרך זו. אולי דרך זו היא האמת, אבל הדלתות סגורות בעדי ומה ביכולתי לעשות, ובכלל אולי אפשר להצליח גם בלא רבינו, אולי יש עוד דרכים ועצות.

חלפה שנה, נולד לי בני הבכור, ואז עברתי לדירת הקבועה בעיר אחרת שם התחלתי לחיות חיים אחרים, בלא דעת רבינו, למדתי בשלושה כוללים וראיתי הצלחה מרובה בתורה, אמנם החילוני לחוש שוב בריקנות, וגם גיליתי ירידה ברוחניות. כלפי חוץ הכל היה נראה כרגיל, אבל בפנים ידעתי כי "זה לא זה". ואז התחלתי להבין בסתר הלב כי בלי דרכו של רבינו אי אפשר. געגועי לדרכי הקודמת גדלו, אבל מצד שני ידעתי כי הדרך חסומה כלפי ומה ביכולתי לעשות.

אמנם שמרתי על קשר טלפוני עם ידידי ר' זאב, אבל הקשר היה קלוש, ומלבד זאת שמרתי על עוד קשר עם ידיד נוסף, שמו ר' שלום, שחמיו גר בקרבת מקום ליד ביתי, הלה נהג להיכנס אלי מפעם לפעם, ועימו הייתי מבלה ומדבר מעצות רבינו, אבל גם עימו היה הקשר רפוי ולא בר משמעות מיוחדת כלל.

במותו ציווה לי את החיים

ביום מהימים שומע הנני כי ידידי הטוב ר' זאב חלה במחלה הידועה ומצבו קשה מאוד. התקשרתי אליו לאחר ניתוח ראש שעבר, הייתי בטוח כי וודאי מצב רוחו שפוף ועלי לחזקו ולעודדו. בפועל היה הפוך. ידידי ר' זאב, למרות ייסוריו, כאביו וחולשתו דיבר בקול מלא בחיוניות ובדברי אמונה של ממש, ניכר היה כי חי הוא את הדברים שאומר, ואדרבה הוא חזקני בכל מה שאני עובר ונתן לי יותר מסתם תקוה שבודאי הכל יתהפך לטובה.

חלפו עוד חודשים מספר, מצבו של ידידי ר' זאב התדרדר למאוד. הוא כבר אושפז בבית החולים והמצב היה ככי רע מאוד. ביום הרביעי האחרון לחייו הלכתי לבקרו. הוא שכב במיטה חלש לגמרי, בקושי יכל לדבר. כשראה אותי ביקש לדבר עימי, ואמר לי רבינו אומר 'בצר הרחבת ליי, כלומר שיש לחפש בכל צרה את ההרחבה שיש. והנה איני יכול כבר ללכת וגם את ידי כמעט איני יכול להזיז, אבל ברוך השם יש הרחבה. אני יכול עדיין לראות, וגם שהשם יתברך ברוב טובו לא לקח ממני את כל הטוב בבת אחת, בהתחלה הלך לי רגל אחד, אחר כך השני, אחר כך היד וכו', ולא הכל בבת אחת, בשביל שאתרגל למצב ולא אקבל את הכל בבת אחת. ראה נא איזה בורא טוב ואהוב יש לנו.

ואני שומע את כל זה, ואני חושב לעצמי, האדם שלמולי בקושי התחיל לחיות וכבר הוא הולך לסיימם. כל כולו חתיכת יסורים וכאב. הוא יכל בצדק רב לשכב ממורמר על מצבו הקשה. והנה הוא מדבר עמי על מזלו הטוב שיכול

עמו לשיחה, באותה השיחה שאלתי אותו את השאלה שהציקה לי לכל אורך הדרך, מדוע על ההולכים בדרכו של רבינו עליהם להתבטל לגמרי למרותו, ומדוע לא די לשמוע את עצותיו המחכימות ולהשתמש בהם ותו לא.

זוכר אני כי אותו משפיע לא אהב את שאלתי, ובקול נרגש השיב לי כי עצות הצדיק אינם עובדות כעצות פסיכולוגיות שלפעמים מועילות ולפעמים לא. ולא הרעיון של חכמת העצה היא הגורמת להצלחת העצה. בעצות הצדיק האמת יש את כח הצדיק שרק זה הדבר העומד מאחורי העצה, והעצה היא רק הדרך והכלי בכדי לקבל את כח הצדיק בשביל להגיע למה שצריך להגיע. ולכך רק על ידי ביטול לכוחו ולאמיתתו אפשר ללכת בדרכו. בלא אמונה בצדיק ובכוחו אין לעצותיו שום תוקף כלל וכלל.

בשעתו לא שוכנעתי מספיק כדיבורי אמת אלו, ומכל מקום שמרתי אותם במוחי, וגם שידוך זה לא יצא לפועל לבסוף, וליבי אומר לי כי כל הענין של השידוך הלזה היה בעבור שאשמע דיבורים אלו, שהועילו לי מאוד בהמשך הדרך וכדלהלן.

כל הדלתות סגורות

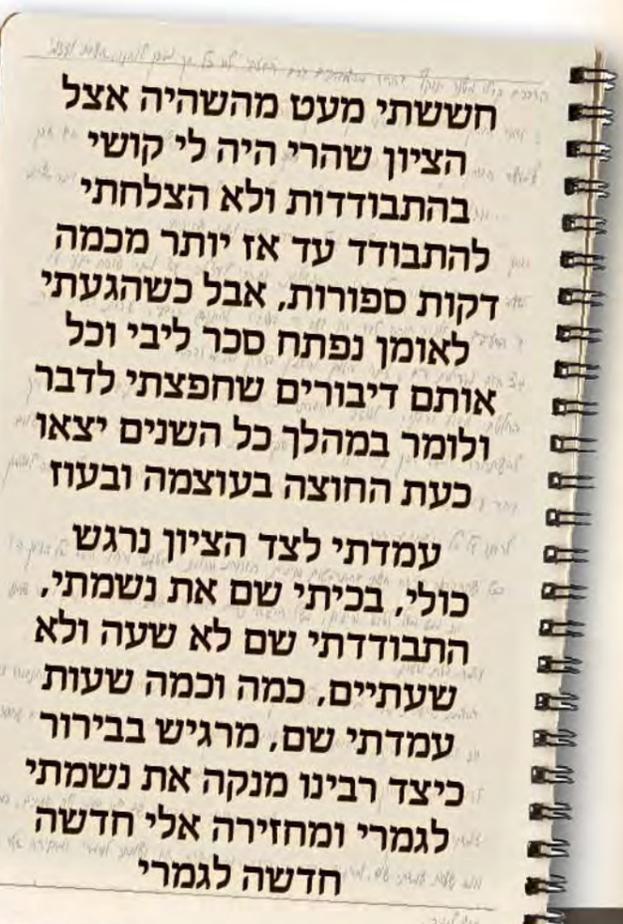
הגיע היום אשר נקבע ארבעים יום קודם יצירת הוולד, וב"ה התארסתי למזל טוב ואף התחתנתי בשעה טובה ומוצלחת. ברם

עוד שידוך מתבטל אבל מעניק צידה לדרך...

הוספתי וקבעתי לימוד בחברותא פעם בשבוע עם האברך אשר קרבני לרבינו, וגם שם הלכתי רגלי הלוך ושוב וומעניין לציין דבר פלא כי למרות שלמדתי עמו חורף שלם, וגם הלכתי לשיעורים שונים רגלי מעולם לא ירד גשם בעת הליכתי, היה יורד לפני שיצאתי לדרכי או אחרי, אבל מעולם לא בעת ההליכה, וראיתי זאת כעידוד משמים למאמציי.

באותו הזמן התקדם שידוך נוסף, הפעם מבית חשוב ממשיעיי אנ"ש ואף נפגשתי

היה שגם המשגיח חזק מלהפריעני והמשכתי לעלות ולהתעלות בדרך רבינו עוד ועוד כשכל המניעות הנ"ל נתבטלו לגמרי.

חסידישע אידן

ציון רביה"ק באומן

מתקרבים ושבים

שמירת הגחלת שלא תכבה

ציון רביה"ק באומן

חזרתי מואר כולי לא
מבין בכלל כיצד אפשר
להקשיב לתעתועי היצר
הרע כשלמולו יש חיים
אחרים לגמרי, חיים
שיש בהם ממש, חיים
המלווים בכח הצדיק,
באמונה בהשם יתברך
ובאהבתו. קבעתי לעצמי
חברותות בספרי רבינו
עם כמה חברים מבקשי
ה' וקבלתי אהבה לרבינו
ולעצותיו הק'

להזיז ידו בקושי רב, ועל אהבת השם יתברך. וממש רואה בחוש כמה השם יתברך אוהב אותו כעת. הבנתי הפעם באופן מוחשי וחזק כי דרך החיים הלזו היא המביאה את האדם לאמונה שכוון, הסתכלתי עליו ובכיתי בכי רב, בכיתי על עצמי ועל חיי העלובים למול חיי הקצרים של חברי אבל חיים מלאים ועשירים, וידעתי כי אכן בלעם רצה למות כיהודי ואני רוצה גם לחיות כיהודי, זוהי הדרך, ואני חפץ מאוד מאוד ללכת בה.

בשבת באתי לשהות לצידו של ר' זאב, מוחו כבר היה מעורפל והוא כבר לא הגיב. במוצאי שבת נפרדתי מעמו בדמעות, מבין כי שוב לא אראנו יותר. בוכה על כך שלא השכלתי דיו לנצל את הקשר שהיה יכול להיות בינינו לו הייתי משקיע קצת יותר.

למחרת היום באתי ללווייתו, חברי שראו אותי בוכה חשבו כי בוכה הנני על פטירתו של ידידי שנפטר כה צעיר ואפילו לא הגיע לגיל שלושים. ברם בכיתי יותר על חיי ובקשתי מהשם יתברך שיעזור לי.

עד מתי אהיה כפוסח על שתי הסעיפים?

ימים עברו, יצרתי קשר נוסף עם עוד חבר יקר בשם ר' ברוך, עמו שמרתי על קשר חזק במכתבים ובטלפונים, קשר שמחזיק ב"ה עד היום. השתדלתי להתחזק מעט בקשר עם דרכו של רבינו, אבל מצד אחד היה לי קשה מאוד עם קיום עצת ההתבודדות כדבעי, ולא היו לי דיבורים ליותר מחמש דקות.

למדתי אז ככולל להוראה, וראש הכולל קידם אותנו למאור, והגיע הזמן להיבחן על כל הנלמד בשביל לקבל היתר הוראה. המבחנים היו קשים והתפרסו על חומר לימוד רב מאד, והייתי צריך להתאמץ מעבר לכוונתי בשביל להצליח. והנה כשארם מתאמץ יותר מדאי הרי שחפץ גם במהלך היום הגדוש להשתחרר במעט, וראיתי כי אין אני משתחרר כרצוני יתברך וכמו שמתאים למי שחפץ לילך בדרך האמת, והבנתי כי עלי להחליט באופן מוחלט, ללכת בדרך ההסידות ומתוך אמתיות פנימית. והבנתי שאכן הגיע הזמן לא רק להידבק בתורותיו של רבינו, אלא להידבק אליו בעצמו ולקבל את מרותו מתוך ביטול ולהאמין בכוחו שמאחורי העצות. כי לקחת את העצות בלא כוחו אין לזה כל כך תוקף, וכמו שהרגשתי

בעצמי בזמני לחץ אלו שלא השתחררתי בזמני ההפוגה כרצון הבורא כדבעי.

הדברים קבלו משנה תוקף באחד מהמבחנים בהם הגעתי לא כל כך מוכן לבחינה. חשבתי לעצמי כי וודאי הבוחן יאחר במעט ואני אקדים וכך אוכל לחזור על החומר הנלמד עד המבחן. למעשה הבוחן הקדים ביאתו וחששתי מאוד מכישלון. ואז התפללתי להשם יתברך כי אם אצליח במבחן זה הרי שמקבל הנני על עצמי להשתפר בעשייתי הרוחנית ביתר שאת. ואכן ראיתי במבחן זה הצלחה גדולה הרבה יותר ממה שציפיתי.

לאחר המבחנים וכשוך כל החגיגות הגדולות, אמרתי לעצמי עד מתי אהיה פוסח על שני הסעיפים, ללמוד תורה לבד אין בזה די בשביל להתנהג כדבעי. עצות הצדיק לבד גם כן אינם מועילות דיים, עתה הזמן להאמין בצדיק בעצמו ובכוחו.

נשמה חדשה באומן

החלטתי לנסוע לרבינו. לזוגתי הסברתי כי לאחר הלחץ מכל המבחנים הנני חש בצורך להשתחרר במעט, ולכן נוסע הנני.

חזרה. הרגשתי שאיני מסוגל לחזור, ובקשתי בדמעות ליד הציון שאזכה והפעם באופן אמיתי להדבק ברבינו כראוי ובכון.

חזרתי מואר כולי לא מבין בכלל כיצד אפשר להקשיב לתעתועי היצר הרע כשלמולו יש חיים אחרים לגמרי, חיים שיש בהם ממש, חיים המלווים בכח הצדיק, באמונה בהשם יתברך ובאהבתו. קבעתי לעצמי חברותות בספרי רבינו עם כמה חברים מבקשי ה', וקבלתי אהבה לרבינו ולעצותיו, והיתה לי אז התלהבות גדולה מאוד.

חברי לכולל חגגו את קבלת היתר ההוראה, ואנוכי אף חגגתי עמהם, אבל שמחתי בעיקר בחיי שניתנו לי לשלל, חיי אמת, חיי קרבת ה', ומה לי יותר.

זכיתי וזוגתי שהיתה מתנגדת לכל הנ"ל נסעה עמי פעמיים אל הציון ומכבדת את דרכי, ואף עודדה אותי מיוזמתה לנסוע בשנה שעברה בפעם הראשונה לאומן בראש השנה.

חיי גם כהיום עדיין עם מניעות, אבל כשמשתדלים להידבק ברבינו ובכוחו, אזי המבט על כל הקשיים אחר לגמרי. החיים הם חיים של אהבה להשם יתברך בכל רגע, חיים עם התחזקות בכל מצב, חיים עם אמונה שהכל גשיר צר והעיקר שלא לפחד כלל, חיים מלאים באיכות ובטעם. זהו לא קורטוב של חיזוק לחיים, אלו הם החיים בעצמם.

אשרי שזכיתי להכיר כל זאת, ויעזור השם יתברך הלאה.

לאחר שקבלתי את הסכמתה יצרתי קשר עם חברי ר' שלום ויחד עמו נסענו בלב פועם מהתרגשות לקראת דף חדש ומשמעותי בחיי - נסיעה לאומן לרבינו עם כל המשתמע מכך.

ככל שהתקדמה הטיסה חשתי בהתרגשות פנימית ההולכת וגוברת, געגועי ורצוני להגיע אל הציון הקדוש היו או ממש מעל לטבע וההיגיון, משל הרגישה נשמתי בחיבור האמתי לדבר הנכון ביותר שהנני עומד כעת לעשות.

האמת שחששתי מעט מהשהייה אצל הציון שהרי היה לי קושי בהתבודדות ולא הצלחתי להתבודד עד אז יותר מכמה דקות ספורות, אבל כשהגעתי לאומן נפתח סכר ליבי וכל אותם דיבורים שחפצתי לדבר ולומר במהלך כל השנים יצאו כעת החוצה בעוצמה ובעוז.

עמדתי לצד הציון נרגש כולי, בכיתי שם את נשמתי, התבודדתי שם לא שעה ולא שתיים, כמה וכמה שעות עמדתי שם, מרגיש בבירור כיצד רבינו מנקה את נשמתי לגמרי ומחזירה אלי חדשה חדשה לגמרי.

ימים מספר שהיתי שם, ימים של תענוג רוחני שאי אפשר לתאר ולהעביר עלי הדף. הגיע היום האחרון, בעוד מספר שעות הטיסה

”זֶה יִנְחַמְנוּ”

”וְזֶה בְּחִינַת נִחְמוּ נִחְמוּ עַמִּי וְכוּ’, כִּי עָקַר נִחְמָתֵנוּ
הִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְצַדִּיקֵי אֲמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר,
כִּי עָקַר הַנִּחְמָה בְּכָל הַגְּלוּת הַפֶּה וְהָאָרֶץ הַזֶּה הִיא
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב ‘זֹאת נִחְמָתִי בְּעַנְיֵי כִּי
אָמַרְתָּ חֵיתָנִי’.

”אֲבָל לָאוּ כָּל אָדָם זֹכֵה לְקַבֵּל עֲצוֹת טוֹבוֹת מִהַתּוֹרָה
כִּי אֵין לוֹ בְּכָל עֵת, כִּי לֹא זֹכֵה וְכוּ’. עַל־כֵּן הַכֹּל צָרִיכִין
לְמַרִּי חֲטִיָּא שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, הַמְּבֹאֵר וְיִמְצִיֵר לָנוּ
אוֹר הַתּוֹרָה לְטוֹב, בְּבְחִינַת ‘הִנֵּה בָרַךְ לְקַחְתִּי’ וְכוּ’.

”וְזֶה עָקַר תְּקוּתֵנוּ וְנִחְמָתֵנוּ בְּכָל מִיָּנִי גְּלוּת בְּכָל־ל
וּבְפָרֵט, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת בְּבְחִינַת ‘זֶה יִנְחַמְנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִעֲצָבוֹן יָדֵינוּ’. ‘זֶה’ הוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק
הָאֲמֵת שֶׁנִּקְרָא ‘זֶה’, בְּבְחִינַת ‘כִּי זֶה כָּל הָאָדָם’, כִּי
כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי זֶה, וְלָצוּת לָזֶה
וְשָׁקוּל זֶה וְכוּ’, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז”ל”.

(ליקוטי הלכות, יין נסך הלכה ד, אות כח)